

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi Komis

Giriş : Tarih : 14/01/2015 Stenograf :

Kayıt: Sanayi Kom.

Sayfa: 1

14 Ocak 2014 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.45

BAŞKAN : Halil MAZICIOĞLU (Gaziantep)

BAŞKAN VEKİLİ : Hüseyin ÜZÜLMEZ (Konya)

SÖZCÜ : ALİ ERCOŞKUN (Bolu)

KÂTİP : Mustafa ÖZTÜRK (Bursa)

-----0-----

BAŞKAN - Sayın Bakanım, değerli Komisyon üyelerimiz, değerli davetliler, kıymetli basın mensupları; hepiniz hoş geldiniz.

Yeterli çoğunluğumuz vardır. Gündemimizde yer alan konuları görüşmek üzere toplantıyı açıyorum.

Bugün Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca hazırlanan ve 30/12/2014 tarihinde Başkanlığa sunulan ve Başkanlıkça 05/01/2015 tarihinde tali komisyon olarak Anayasa, Çevre, Plan ve Bütçe Komisyonları ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonuna; esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen (1/1012) esas numaralı Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile (2/423) esas numaralı, Kars Milletvekilimiz Mülkiye Birtane'nin 3213 sayılı Maden Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi; (2/2309) esas numaralı, Ankara Milletvekili Sayın Emine Ülker Tarhan'ın Maden Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi; yine, (2/2481) esas numaralı, Kocaeli Milletvekili Sayın Mehmet Hilal Kaplan'ın Maden Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi Komisyonumuza havale edilmiştir. İç Tüzük'ün 26'ncı maddesindeki "Komisyonlar gündemine hakimdir." hükmü uyarınca, Komisyonumuzda bulunan (2/423), (2/2309) ve (2/2481) esas numaralı kanun teklifleri tasarıyla ilgili görüldüğünden tasarıyla bu kanun tekliflerinin İç Tüzük'ün 35'inci maddesi gereğince birleştirilerek görüşülmesine ve görüşmelerde (1/1012) esas numaralı Kanun Tasarısı'nın esas alınmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeleri açıyorum.

İlk sözü Hükümet adına Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanımız Sayın Taner Yıldız'a veriyorum.

Sayın Bakanım, başlamadan şunu arz etmek istiyorum: Yaşadığımız bu maden kazalarında vefat eden tüm şehitlerimize Allah'tan rahmet diliyorum; kalan yaralımız var ise acil şifalar diliyoruz. İnşallah, ülkemiz böyle kazalar yaşamasın dileğinde bulunuyorum.

İlk sözü Sayın Bakanıma arz ediyorum.

Buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Enerji Komisyonun Değerli Başkanı, Sayın Divan, kıymetli milletvekili arkadaşlarım, değerli mesai arkadaşlarım, değerli basın mensupları; ben de heyetinizi saygıyla, sevgiyle selamlayarak sözlerime başlamak istiyorum.

Öncelikle, 2014 yılı -her zaman tekrar ettiğim- madencilik adına mahcubiyet duyduğumuz bir yıl oldu. Soma ve Ermenek'teki maden kazalarında vefat eden işçi kardeşlerime ben de aynı duygularla Allah'tan rahmet diliyorum, ailelerine de -aynı şekilde- başsağlığı ve sağlık, sıhhat içerisinde yaşamalarını temenni ediyorum.

Tabii ki, bugün burada aslında madencilik sektörüyle alakalı birçok konuyu gündeme inşallah getireceğiz. Bizim hazırlamış olduğumuz ve Bakanlar Kurulu kararıyla buraya getirilmiş bir kanun tasarısı var. Özellikle, Komisyonunuza bunu arz ediyoruz, daha sonra da Komisyondan geçiyor olması hâlinde de Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna bunu onaya sunacağız. O yüzden, bugünkü konuşacaklarımızın hepsinin, bir kanun kabulüyle değil, kanun tasarısı hükmündeki bir maddeler dizisinin konuşulması olarak algılanmasını bir kez daha arz etmek isterim.

Tabii, madencilik, özellikle, ister kömür madenciliği isterse yer altı, yer üstü bütün kıymetli taşlarımızla alakalı, kıymetli madenlerimizle alakalı, devlet ile özel sektör arasında paylaşılması gereken ama bunun hukukunu oluşturmak üzere düzenlediğimiz maddelerdir. Bazen varlık satışlarıyla, bazen imtiyaz hakkıyla, bazen redevansla, bazen hizmet alımıyla, bazen kiralama usulleriyle devlet ile özel sektör arasında bu hukuk belirleniyor. Bu nasıl belirlenmeli? Makul şartlarda belirlenmeli. Nasıl yapılmalı? Bütün bunların detayları üzerinde konuşacağız. Çünkü madencilik sanayinin ham madde ihtiyacını karşılayan, dolayısıyla, bir ülkenin ekonomisinin temelini oluşturan, ekonomik kalkınmayı başlatan öncü bir sektör. Toplamların refah ve gelişmişlikleri ancak bu sayede mukayese edilebiliyor ve geleceğin ekonomisini şekillendiren en önemli sektörlerden bir tanesi olarak da bu sektör belirtiliyor. Endüstrinin istediği ham maddeyi sağlamakla kalmayıp kırsal bölgelerin de altyapısını geliştirirken iş fırsatlarını ve istihdamı tahrik etmesi açısından da önemli bir sektör olarak geçiyor. 2002 yılında 841 milyon dolar civarında olan maden ihracatımız 2013'ün sonunda 6 kat artarak 5,1 milyar dolara ulaşmıştır. En son, Çin'deki büyüme rakamlarını da dikkate aldığımızda, 2014 yılında bunun bir miktar gevşeyip 4,6 milyar dolar civarında gerçekleştiğini görmüş olacağız. Dünya Bankasının bu son hafta içerisinde hazırlamış olduğu rapor, aslında

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi Komis

Giriş : Tarih : 14/01/2015

Stenograf : Kayıt: Sanayi Kom.

Sayfa: 2

büyümekte olan ülkeler de dâhil olmak üzere dünyanın büyüme hızlarında bir küçülme olacağını tahmin ettiğini söylediler. Bunun teknik temellerini de yayınladılar, ortalama yüzde 3'ler civarında dünyanın büyümesi düşünülüyor. 100 trilyon dolar civarında bir gayrisafi yurt içi hasıla olduğunu düşünürsek dünyada ilerlenebilecek rakamları da tahmin etmek çok zor olmaz diye düşünüyorum.

Bakanlığımızın 2015-2019 yılları arasındaki stratejik planında, ülkemizin içinde ve dışında enerji dışı doğal kaynaklar ve ham maddelerin faaliyetlerinin artırılması ve bu ham maddelerin arz güvenliğinin bu yolla sağlanmasına dönük bir sektörde bulunuyoruz. Hedefimiz bunlar ve bununla alakalı bütün stratejik çalışmaları da yapıyoruz. Ülkemizin sahip olduğu ham madde potansiyelinin bilinmesi ve gelişmesinin takip edilmesi, bu kaynaklarla nasıl bir entegrasyon sağlanacağını ve bununla alakalı ortak bir dil oluşturularak nasıl bir bilgi bankasının oluşturulacağına dair birçok hedeflerimiz var. Madenlerimizin cevher olarak ihraç edilmesinden ziyade katma değerli ve uç ürünlere dönüştürülerek ihraç edilmesinin sağlanması da bu stratejik hedeflerin arasında.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, 2010 yılında, malumlarınız olduğu üzere, 5595 sayılı Kanun'la 3213 sayılı Maden Kanunu'ndaki değişiklikler yapılmış ve yeni bazı düzenlemeler de yürürlüğe konmuştu. Bugün tekrar bir kısım değişiklikler öngörüyoruz. Hatta bazı ülkelerde yönetmelikler ve ikincil mevzuatlar her yıl yenilenmek üzere... Yani Kanada gibi, Amerika Birleşik Devletleri gibi ülkelerde yönetmelikler her yıl tekrar düzenlenebiliyor, yeter ki sektörde olumlu gelişmelere adım atmış olsun.

Tabii, aslında geneli üzerinde konuşacağız ama ben çok kısaca burada ne yapmak istediğimizi birkaç madde hâlinde sunmak isterim:

Maden ruhsat harcı, çevreye uyum teminatı ve ruhsat teminatının ayrı ayrı alınmasına son veriliyor, "ruhsat bedeli" adı altında tek bir bedelin alınacağı bir yapı kurgulanıyor. Tabii ki, bürokrasinin azaltılması adına, diğer bakanlıklarla irtibatın daha iyi şekilde kurulması adına bazı düzenlemelerimiz de var. Ruhsat bedeli, arama ruhsatı ve işletme ruhsatı aşamasıyla ruhsat grubu, ruhsat alan büyüklükleri dikkate alınarak belirleniyor. Arama ruhsat bedelinin tamamı, işletme ruhsat bedelinin yüzde 70'i genel bütçeye aktarılıyor, işletme ruhsat bedelinin yüzde 30'u ise çevreye uyum çalışmalarında kullanılmak üzere ayrılıyor. Hâlen ocak başı satış tutarlarının yüzde 2 ile yüzde 4'ler civarında uygulanan devlet hakkı oranları yüzde 2 ile yüzde 16'lar kısmına çıkartılıyor ama bu çıkartılırken özellikle Londra Borsasına kote olan bakır, çinko, altın, gümüş gibi kıymetli metalik madenlerin, kademeli ve derecelendirilerek devlet hakkı tekrar düzenlenmiş oluyor. Kaynak tuzlaları için işletme ruhsat bedeli ve en az ruhsat taban bedeli kadar devlet hakkı ödemesi istisna ediliyor. Oralarda çok küçük işletmeciler olduğu için onların işini daha çok kolaylaştırmamız lazımdır diye düşünüyorum.

Maden Kanunu'nda 6'ncı grupta bulunan radyoaktif mineraller ve diğer radyoaktif maddeler 4'üncü grup içine alınarak maden gruplarında sadeleşme sağlanıyor ve MİGEM'e verilmesi gereken işletme projesi faaliyet raporu gibi belgelerin yetkilendirilmiş tüzel kişiler tarafından hazırlanıp sunulması, işletme projesinin uygulanmasından ve izlenmesinden sorumlu olmaları da ayrıca sağlanıyor.

Mevcut kanunda burada madencimiz lehine yaptığımız bir düzenleme var. Teminat ihraç cezaları yerine daha makul ve ödenebilir idari para cezaları uygulanıyor. Belki maddelerine geçtiğimizde bunlar detaylandırılacak. 1.000 TL, 500 TL gibi, belki de sehven unutulmuş bir ödeme yüzünden madencilerimizin 100 bin TL'lik, 150 bin TL'lik teminatlarını irat kaydediyor idik, bunları da daha makul hâle getirmiş olacağız.

Ruhsatların devredilmesi durumunda, devir tarihindeki ruhsat bedelinin 2 katı tutarında devir bedeli alınacak, ruhsat devirleri Bakan onayıyla gerçekleştirilecek.

Önemli düzenlemelerden bir tanesi de madencilik faaliyetlerinin en az on beş günde bir izlenmesinden sorumlu olan teknik nezaretçilik kaldırılacak, bunun yerine madencilik faaliyetlerinin sürekli izlenmesine imkân kılacak olan daimi nezaretçilik kavramı yerleştirilecek. Bununla alakalı, biliyorsunuz, kamuoyunda piyasada çokça tartışmalar olmuştu, bu tartışmalara da inşallah bir son vermiş olacağız.

Üretilen ve satılan madenin MİGEM'e beyan edilmemesi hâlinde ödenmesi gereken devlet hakkının 10 katı tutarında uygulanan mali yaptırım 5 katına indiriliyor. Ruhsat dışında üretim yapılabilmesi durumunda ise 3 kat şeklinde uygulanan mali ceza 2 katına indiriliyor. Burada da yatırımcı lehine bir kısım düzenlemeler söz konusu .

Ham madde üretim izin belgesine konu olan sınırlar dışında üretim yapması hâlinde –tabii, burada bu çok sık rastladığımız bir şey- üretilen malzemenin emsal ocak başı satış fiyatı yerine tüvenan ocak başı fiyatı üzerinden idari para cezası uygulanacak.

Birçok madde var, Sayın Başkanım, isterseniz bunların detayına çok fazla girmeyeyim ama geneli üzerinde konuşulduğunda veya bir kısım idari para cezaları, kömür işletmeciliğinin yer altındaki çalışanlarıyla alakalı, otomatik olarak aramalarla ihalede başvuru yöntemiyle yapılan ihale sürecine döndürülmüş olması, 100 hektardan büyük kalker, kalsit, dolomit ruhsatlarının 100'er hektarlıklar hâlinde ruhsatlandırılması gibi birçok konu var. Bunları biz madencilik gelişmesi adına, maden sektöründeki özellikle iş sağlığı ve iş güvenliğiyle beraber bunların doğru yapılabilmesi adına olumlu maddeler

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi Komisyonu Giriş : Tarih : 14/01/2015 Stenograf : Kayıt : Sanayi Kom. Sayfa: 3
olarak görüyoruz. Tabii ki, siz değerli Komisyon üyelerimizin görüşlerine bilgilerine bunlar sunulacak, ondan sonra da kanunlaşması için Genel Kurula arz edilecek.

Ben tekrar teşekkür ediyorum. Katkı koyacak, tavsiyesi olacak, eleştirisi olacak, sorusu olacak bütün arkadaşlarıma da peşinen teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, çok teşekkür ediyoruz.

Sayın Bakanım, bildiğiniz üzere, 2014 yılı üzerinde durdunuz. 2014 yılında gerçekten, alınan birtakım kararlar da madencilik sektöründe gerçekten birtakım olumsuz etkiler de yaptı, yani birtakım yansımaları oldu, bunu da bizim Komisyon üyelerimize ve Komisyonumuza gelerek madencilerimiz... Çoğu sektör temsilcisi de burada, onun için de ilgileri fazla, inşallah, bu kanunun bitiminde iktidarıyla muhalefetiyle tüm vekillerimizin katılımıyla iyi bir kanun çıkacağını ben de Divan olarak ümit ediyorum.

Şimdi söz taleplerimiz var.

Buyurun Başkanım.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, Sayın Bakan ve milletvekilleri, kıymetli bürokratlar, değerli basın mensupları, sivil toplum örgütünün ve sektörün temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle ifade etmek istediğim bir husus var: Sayın Bakana bilgi verdiği için teşekkür ediyorum. Detayını zaten ileriki aşamalarda mutlaka verecek ancak bu tasarı nedeniyle biz yoğun bir şekilde sektörden ve dışarıdan talep aldık, epey de yayın geliyor, bunları inceleme fırsatı da bulamadık. Ben tasarıya baktım, inceledim ve genel bir değerlendirme yapacağım, çok uzun da tutmayacağım ama, bunun arkasından da bir öneriyle geleceğiz.

Ben şimdi bunu tenkit etmek için falan da söylemiyorum, genel olarak baktığımızda, bu genel gerekçenin bu tasarıyı karşılamadığını düşünüyorum. Aslında Bakanlık kapasite itibarıyla bu tasarının çok üstünde bir genel gerekçe yazabilecek nitelikte personelin çalıştığı bir alan, bunun için üzülüyorum ama bu sadece Bakanlığa has bir şey değil, AKP'nin geleneksel olarak tasarı ve tekliflerdeki olaya bakış tarzı, yaklaşım şekliyle ilgili olduğunu düşünüyorum. Baktığımız zaman, burada genel gerekçe gerçekten bu tasarıyı karşılamıyor, bu biraz önce ifade ettiğim gibi, AKP'nin tasarı ve teklifleri yapma tarzı maalesef bu. Genel gerekçede dört sene önce bir değişiklik yapıldığı söyleniyor, zaten Sayın Bakan da bunu ifade etti; bunun Sayın Başkanın da ifade ettiği gibi müspet ve menfi etkileri sektöre, işletmelere oldu, onu görüyoruz. Davalarla ilgili problemlerin olduğunu görüyoruz, burada zaten bahsedilmiş. Maden ruhsatları için, her yıl alınan maden ruhsatı harçları ile maden ruhsatı sahiplerinin üretilen madenden dolayı ödemek zorunda oldukları hususları, onların şeylerinin günümüz şartlarına uyarlanmasıyla ilgili bir husus var. Diğer, insan sağlığı, çevre kriterleri ve madencilik faaliyetlerinin etkileşimi ve bu hususlar yer almış.

Şimdi, burada tabii, özellikle bu yıl Sayın Bakanın da bahsettiği, Sayın Başkanın da bahsettiği kazalar nedeniyle bu işi sabaha kadar görüşmek mümkün ama öncelikle, ben hem bu bize gelen taleplerin değerlendirilmesi açısından hem de biraz önce “Bu genel gerekçe bu tasarıyı karşılamıyor.” derken ifade ettiğim hususları... Bu kadar önem verdiğimiz bir hususun millî gelirimiz içindeki yeri, istihdamı, dış ticaretteki payı, iş gücü katkısı nedir? Bunları gerek Bakanlığın gerek Sayın Bakanın gerekse diğer arkadaşların bilmemesi gibi bir durum söz konusu değil ama verilen önem bunun buraya dercedilmesi. Yarın bizim bu konuştuklarımız olur olmaz kalacak, gidecek ama bunlar buraya, devletin arşivine girdiği zaman bizim neleri konuştuğumuzu, ne talepler geldiğini, ne problemler oluştuğunu, neden böyle bir tasarının hazırlanması gerektiğini, neden ihtiyaç duyulduğunu da ne yapacağız? Bileceğiz, anlayacağız, araştırmacılar, daha sonra, sektöre yön verenler söyleyecek.

Şimdi, birbirimizi tenkit etme veya sektörle ilgili problemleri söyleme... Birçok şey söylenebilir. Şimdi, Sayın Bakan söyledi, “100 trilyon dolar millî gelir” dedi, yüzde 25 fazla söyledi dünya şeyini. Şimdi, böyle tenkitlere girersek olmaz, gerçekten şey yapacağız. Ama ben gerçekten, hem bizlere gelen taleplerin açığa çıkması, bizim onlarla ilgili görüşlerimizi oluşturmamızı ve buraya yansıtmamızı ve bu tasarıya da bunların yansımalarının gerekli olduğunu düşünüyorum. Dolayısıyla, bunun bir alt komisyonda incelenmesi gerektiğini biz düşünüyorum Milliyetçi Hareket Partisi olarak.

Detaya çok girmek istemiyorum, önerimiz bu -benim aşağıda da konuşmam var- çünkü biraz önce bizim Komisyonumuzdan çıkan perakende ticaretle ilgili Genel Kurulda görüştüğümüz yasada da dikkat ederseniz, muhalefetin daha önce önerip de Komisyon görüşmeleri sırasında kabul edilmeyen önergelerinin -önemli bir kısmı demeyelim ama- birçoğunun kabul edildiğini görmeye başladık. Gelin bunu ciddiyetle ele alalım. Yani muhalefetmiş, iktidarmış falan demeyelim, burada hakikaten bu sektörün ufakları zarar görüyor, büyüklerinin bundan etkilendiği var; şurada makro ne değişecek? Bu, sizin elinizde mutlaka vardır, sektörden ne kadar para alınacak, sektörden ne kadar gidecek, nereye vereceğiz, nereye alacağız; bunları da öğrenmemizde yarar var. Buna bir alt komisyon yaparsak, Komisyondan da çok hızlı bir şekilde geçeceğini düşünüyorum.

Ben teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum Sayın Başkan.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi Komisyonu Giriş : Tarih : 14/01/2015 Stenograf : Kayıt : Sanayi Kom. Sayfa: 4

BAŞKAN – Sağ olun Sayın Ayhan, çok teşekkür ediyorum.

Aşağıdaki konuşmanız bitince tekrar bekliyoruz Haluk Ağabey.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – İnşallah.

BAŞKAN – Osman Aydın Bey, buyurun.

OSMAN AYDIN (Aydın) – Sayın Başkan, Sayın Bakanım, değerli bürokratlar, değerli milletvekili arkadaşlarım, Komisyon üyeleri, değerli misafirlerimiz, sektörün temsilcileri, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Hakikaten, bugün çok önemli bir konu olan Maden Kanunu üzerinde görüşmelerimizi yapacağız.

Hakikaten, sektör büyük sorunlar içinde, büyük problemleri var. Ben bir tane örnekle başlamak istiyorum olaya. Hepimizin bildiği gibi, çok elim bir kaza yaşadık, ölenlere tekrar rahmet diliyorum. Bu kazanın neticesinde hakikaten, bir torba yasa çıkarttık apar topar ve torba yasada madencinin üzerine ana olarak iki tane yükümlülük getirdik. İki tane yükümlülüğün bir tanesi, yevmiyesini artırdık çalışanın, tamam, istiyoruz hepimiz çalışanların yevmiyesinin yükseltilmesini, tabii ki istiyoruz; bir de çalışma süresini sekiz saatten altı saate indirdik ama neticesinde sektörün hakikaten kârlılık oranının ve sektörün durumunun ne olduğunu apaçık gördük, binlerce işçimiz, çalışmamız sokakta kaldı, hakikaten, onlarca ocağımız, belki yüzlerce maden ocağımız kapandı. Netice olarak, kendi kaynaklarımızdan ürettiğimiz kömürün bir kısmını ithalatla karşılamak zorunda kaldık. Hakikaten, sektör böyle sığ bir durumda, ekonomik derinliği olmayan bir durumda. O açıdan, yeni maden kanunu yaparken ivedilikle çözülmesi gereken sorunların yanında madencinin üzerine yükleyecek olduğumuz yükümlülüklerin ne kadar önemli olduğunu, bu konuda sektörün ne kadar hassas olduğunu, ne kadar kârlılık oranının düşük olduğunu göz önüne almak zorundayız. Hakikaten, sorunlarımız çok fazla. Kanunda getirilen şu iyileştirmeyi görmemek mümkün değil. Hakikaten, madencinin lehine olan o iptallerle ilgili maddelerin belli cezalarla telafi edilmesi madenci için, sektör için önemli bir kazanım, önemli bir katkı. Ama bunun yanında, diğer cezalarla ilgili hakikaten sıkıntı büyük. Yani sektörün derinliği çok sığ. Yani kârlılık oranları çok düşük. Düşük olduğunu hemen geçmişte yaşadığımız, bu torba yasayla çıkarttığımız kanun neticesinde binlerce işçimiz açıkta kaldı, işsiz kaldı ve yüzlerce kömür işletmemiz, ocağımız kapandı. O açıdan, cezaları, özellikle cezaların miktarıyla ilgili önümüzdeki tartışmalarda bu durumun öncelikli olarak göz önüne alınması çok önemli.

Şimdi, sektörün önemi ne? 2013 dış ticaret rakamlarını incelediğimizde, arkadaşlar, hakikaten, sektörün Türkiye'nin ihtiyaçlarını karşılamadığı apaçık ortada. 65 milyar dolarlık enerji ithalatı var ama bunun yanında 42 milyar dolarlık diğer madenlerin ithalatı olduğunu görüyoruz 2013 yılında. Bu 42 milyar dolarlık ithalatın, herhâlde, sektör desteklediği takdirde büyük bir çoğunluğunu kendi yer altı kaynaklarımızdan tedarik edip milyonlarca işsiz insanımıza istihdam yaratma şansını doğurabiliriz diye düşünüyorum. Eğer ki sağlıklı, hakikaten sektöre destekleyen, hakikaten sektöre ileri taşıyan bir kanun yaptığımız takdirde bunun büyük bir kısmını yer altı kaynaklarımızdan, kendi millî kaynaklarımızdan tedarik edebilecek durumda olduğumuzu düşünüyorum.

Onun için, özellikle yeni hazırlanan yasa tasarısıyla ilgili çekincelerimiz olan bölümler çok. Çekincelerimiz olan bölümlerin en önemli başlığı aramaların kapanması, müracaat hakkının ortadan kaldırılması. Aramaların kapatılması ve müracaat hakkının ortadan kaldırılması sektörün ortalama ağırlığı olan KOBİ işletmelerine, KOBİ işletmecilerine, küçük işletmelerine ve 100, 200, 300, 500, 1.000 kişi çalıştıran birçok işletmemizin gelişmesine çok büyük darbe vuracak, yarımına çok büyük darbe vuracak, bu tür arama faaliyetlerinin neticesinde çıkacak olan yeni üreticilerin de önünü kesecek olduğunu düşünüyoruz ve bu nedenle özellikle can alıcı noktalardan bir tanesi olan bu arama hakkının tesis edilmesini özellikle istiyoruz kanunda. Bunun ortadan kaldırılmasının sektöre en büyük darbeyi vuracağını düşünüyoruz.

Ondan sonra, en önemli konulardan bir tanesi de biraz evvel özellikle üzerine basarak söylediğim sektörün derinliğiyle ilgili, sektörün kârlılık oranıyla ilgili durumun göz önüne alınarak madencinin bu cezalarla ilgili sanki potansiyel suçlu, ağır suçlu, ağır suç işleyen bir kişi olarak veyahut da sektör olarak addedilmesinden uzaklaştırılmasının özellikle önemli olduğunu düşünüyorum. Evet, para cezasıyla belli iptalleri kaldırılabilir ama bu da hakikaten sektöre ağır para cezalarıyla sanki ağır cezaya maruz bırakıyormuşuz noktasından uzaklaştırılmalıdır.

Bunun dışında, çimento, seramik, tuğla sektörü hakikaten, sektör olduğunu bu kanunun maden hakları bölümünde hissedemiyor. Bu köklü sektörlerin maden haklarının yine tesis edilmesi, 4'üncü grup gibi bir nitelendirilmenin gerçekleştirilmesi bu adı geçen sektörleri çimento, seramik, tuğla sektörlerini daha köklü hâle, daha güvenli bir ham madde kaynağına ulaştıracaktır diye düşünüyorum.

Bir de bürokratik işler bizim en çok zorlandığımız olaylardan bir tanesi. Bürokratik işler de ÇED kanunundan bizim 93 yılında çıkması nedeniyle önceki ruhsatlarımız bu ÇED kanunundan muaftır ama şimdi, öyle uygulamalarla karşılaşıyoruz ki, değişen bir bürokratımız, değişen bir müdürümüz, değişen bir memurumuz “Sen şunun şurasını değiştirdin.” deyip bizi yükümlülük altına tekrar sokmaya çalışıyor ve her yerde bu süreci hepimiz biliyoruz, ÇED sürecinin ne olduğunu hepimiz biliyoruz. O açıdan, bu ÇED kanunuyla çözülemiyorsa bu kanunda bir şekilde bu müktesep hakkın korunması konusunda bir önlem alınmasının özellikle önemli olduğunu düşünüyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi Komis

Giriş : Tarih : 14/01/2015 Stenograf :

Kayıt: Sanayi Kom.

Sayfa: 5

Bizim çalışmalarımız arkadaşlar, kamu arazilerinde ve kamu arazileriyle ilgili 15 Haziran Genelgesi var biliyorsunuz, onunla ilgili çektiğimiz sıkıntıyı hep beraber yaşıyoruz. Bu genelge 2012 yılının Haziran ayında yayınlandı ve yaylandıktan sonra bütün müracaatlar Başbakanlıkta toplandı. Bütün orman müracaatları, hazine arazilerindeki müracaatlarımız Başbakanlıkta toplandı. Netice arkadaşlar, 2013 madencilik sektörü, Türkiye ekonomisi 4,1 büyümesine karşılık eksi 4,8 geriledi arkadaşlar. Madencilik sektörü bu genelgenin neticesinde alamadığı izinlerden dolayı çalışmaması neticesinde ekonominin yüzde 4,1 büyümesine karşılık yüzde 4,8 geriledi arkadaşlar, krize girdik. 4,8 ne? Arkadaşlar, 2001 krizi 5,1. Yani biz 2001 krizinin ağır şartlarına maruz bırakıldık bir genelgeyle. O nedenle, bu genelgenin ivedilikle hakikaten kanuni bir vecibe şekline dönüştürülmesi, kanunların burada uygulanması özellikle sektörün çok önemli bir sorunu. 2014'ün başında o dönemdeki Başbakanımız bir talimatla bu dosyaların hepsini ilgili kurumlara iade ettirdikten sonra arkadaşlar, 2014 senesinde ilk iki dönemde sektör yüzde 8'in üzerinde bir büyüme gösterdi. Sadece ve sadece, bunun sebebi aldığı izinlerle çalışabilir hâle gelmesinden dolayıydı. Onun için, tekrar bu genelgeyle ilgili sıkıntılar baş göstermeye başladı. Dördüncü çeyrekte ve üçüncü çeyrekte tekrar gerileme görüyoruz, sektörün büyümesinde tekrar gerileme görüyoruz, bunun sebebi de hakikaten, yeniden bu kamu arazilerindeki çalışmalarla ilgili müracaatların tekrar birikmesinden kaynaklandığı düşüncesindeyiz; onu görüyoruz.

Bir de Orman Kanunu... Arkadaşlar, Orman Kanunu'yla ilgili 100 hektarlık bir alan için bir hesap çıkarttık arkadaşlar, Orman Kanunu'ndaki bu hesaplar değişti, değiştirildi, birkaç noktada değiştirildi. 3'üncü kapalı, 2'nci kapalı, 1'inci kapalı listeleri böyle değişti. Bu listelerin neticesinde, bizim madencilik sektörünün özellikle yoğun çalışma alanları olan Aydın ve İzmir bölgelerinde 2 tane hesap yaptık arkadaşlar. Bu yönetmelik çıkmadan önceki 100 dönümlük bir arazi için ne ödüyorduk, yönetmelikten sonra ne ödüyoruz diye bir hesap çıkarttık. Hesap aynen şu arkadaşlar: Ağaçlandırma bedeli 100 bin lira ödüyoruz. Yani bu yönetmelikten önce ağaçlandırma bedeli 100 bin lira, yeni yönetmelikle 111 bin lira olmuş. Makul karşılıyoruz, yüzde 11'lik bir artış; makul karşılıyoruz. Ama yıllık olarak ödediğimiz bedeller var bir de, her yıl, sürekli ödediğimiz yıllık bedeller var, "arazi tahsis bedelleri" altında geçiyor bu rakam. 100 dönümlük bir yer için kiraladığımız yıllık kira bedeli önceki dönemde normal koruda 47 bin lira ödüyormuşuz arkadaşlar, her yıl, yıllık kira bedeli; yeni, bu genelgeyle 186 bin liraya çıkmış arkadaşlar. Bunlar madenini ürettiğimiz ocaklarla ilgili alanlar. İkinci bir, ağaçlandırma konusunda bozuk koru, ağaçsız diye ayırmışlar önce. Bozuk koruda 41 bin lira ödüyormuşuz, 41.500'den 130 bin liraya çıkmış yıllık kira bedeli, bunlar sadece.

Bizim ikinci bir şeyimiz tabii ki madencilik biraz çevresel olarak kirli görülen bir sektör, sürekli şehirlerden bizi uzaklaştırmaya çalışıyorlar, sektör olarak madencilik sektörünü sürekli uzaklaştırmaya çalışıyoruz.

BAŞKAN - Vatandaş da istiyor onu Osman Ağabey.

OSMAN AYDIN (Aydın) - Uzaklaştığımız yer, nereye gidilecek? Dağ başına. Dağ başında da kamu arazileri var, ya orman var ya kamu arazisi. Ormanda kurduğumuz tesislerde, arkadaşlar, 100 dönümlük bir alanı işgal ediyorsak eğer kurduğumuz tesislerde yine ağaçlandırma bedeli 100 bin lirayı, onu ödüyoruz bir defaya mahsus olarak. Ama ağaçlandırma bedelinden sonra, eski yönetmeliğe göre yıllık kira 94 bin lira ödüyormuşuz dağ başında ormanlık arazide tesis kurduğumuz için, şimdi arkadaşlar 533 bin liraya çıkmış bu Aydın gibi bölgelerde. Bu orman alanları sınıflandırılmış, 94 bin liralık yıllık bedel 533 bin liraya çıkartılmış. Yani, bir genelgeyle madencinin yüzde 578 yıllık kira bedeli artırılmış arkadaşlar. Şimdi, ben mülkiyet arazilerinin bu değerleri konusunda nedir diye bakıyorum. 100 dönümlük bir arazi ovada, bu, Menderes Ovası olsun, diğer ovalarda, Gediz Ovası'nda olsun, 600-700 bin liraya alabiliyorsunuz arkadaşlar. Ama madenciden tesis kurduğu için yıllık istenilen kira bedeli 533 bin lira. Bu İzmir bölgesinde ne oluyor biliyor musunuz arkadaşlar? İzmir bölgesinde daha da enteresan, 622 bin liraya çıkıyor. Yani, bu bedellerle hangi madenci hangi tesise, yıllık kira bedeli bu...

Sonra, her yıl 622 bin lira yıllık kira bedeli ormana, bir de eskalasyon oranında her yıl artırılabilecek bu rakamlar.

Şimdi, biz madencilik sektörüne baktığımız zaman, "Geri kalmış yöre teşviklerinden yararlanın." ifadesi bu Teşvik Kanunu'nda da var, öyle mi Sayın Bakanım? Yani, bu anlayışımız pratiğe yansımıyor maalesef, pratikte de tam tersi bir uygulamayla karşı karşıya kalıyoruz. Yani, geri kalmış yöre teşviklerinde fabrika kurulacak araziler hibe edilmiyor mu arkadaşlar, hibe etmiyor muyuz? Yani, 622 bin lira, İzmir'de bir fabrika kuracak madencinin günahını ne? Ovada bunu alsa bu bedelle dönümü o miktardaki arazinin mülkiyetini satın alabilir.

Onun için, arkadaşlar, hakikaten sektör çok ağır şartlarda, çok zor şartlarda, her geçen gün biraz daha zorlanıyor. O açıdan bu kanun bir fırsat elimizde, Sayın Bakanımızın çabaları neticesinde gündeme geldi. Sayın Bakanımıza bu gündeme gelmesinden dolayı çok teşekkür ediyoruz, kendisini kutluyoruz ama madencinin bu sorunlarının çözüm üretilecek bir yasal düzenleme yapmamızı özellikle rica ediyoruz, hakikaten sorun büyük, sektör zor durumda. Onun için bu duyularla hepinizi selamlıyorum, çok teşekkür ediyorum. Sektör temsilcilerinin de burada olduğunu görüyorum, onlar da sıkıntılarını belirteceklerdir. Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Aydın, çok teşekkür ediyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi Komis

Giriş : Tarih : 14/01/2015

Stenograf : Kayıt: Sanayi Kom.

Sayfa: 6

Sayın sektör temsilcileri, milletvekillerimizden sonra söz isteyen herkese ama herkese söz vereceğim ama belli bir süre koyacağım vekillerimizden sonra, belginiz olsun.

Başka söz isteyen vekilimiz...

Buyurun Sayın Alim Işık.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Sayın Başkanım, Değerli Bakanım, Bakanlık temsilcileri, çok değerli Komisyon üyeleri, sektörün saygıdeğer temsilcileri; öncelikle, bu yasa tasarısının ülkemiz madenciliğine ve ülkemize hayırlara vesile olmasını temenni ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Söz konusu tasarı 2014 yılı Aralık ayının 30'unda Başbakanlık tarafından Meclis Başkanlığına havale edilmiş, dolayısıyla, Meclis Başkanı da bu tasarı ve daha önce gelen tekliflerle birlikte 5 Ocak 2015 tarihinde Komisyonumuza, ayrıca, tali komisyon olarak da Anayasa, Çevre Komisyonu, Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu ve Plan ve Bütçe Komisyonu olmak üzere 4 farklı komisyona ilgili tasarı ve teklifleri havale etmiştir, yaklaşık dokuz gün sonra da Komisyonumuz bu ilk oturumuyla söz konusu tasarı üzerinde görüşmelerini başlatmıştır.

Elbette ki, tasarı önemlidir, sektörün içinde bulunduğu bazı sorunların çözümüne ciddi katkılar sağlayacak düzenlemeler içermektedir. Ancak sektörün içinde bulunduğu temel sorunların çözümünden maalesef uzaktır. Tasarı bazı maden gruplarının değiştirilmesini öngörüyor, işletme ruhsatlarının bedellerinin kademeli olarak artırılmasını ve ruhsat devirlerine ilişkin bazı düzenlemeler içeriyor.

Ayrıca, yine tasarı, devlet hakkı olarak alınan hakların kademeli olarak ve dolar bazında fiyatlar üzerinden düzenlenmesini öngörüyor. Bunun, özellikle geçerli bir düzenleme olmaktan uzak olduğunu düşünüyoruz. Tamamen dolar üzerinden fiyatlandırılarak devlet hakkının yaklaşık yüzde 50 oranında artırılmasını öngören tasarıdaki düzenlemeler konjonktür olarak belki bugün için geçerli olabilir ama gelecekte fiyat bazlı bir düzenleme olduğu için tamamen yetersiz de kalabilir, bazı işletmeleri ya da bazı madenler bazındaki faaliyetleri ciddi anlamda sıkıntıya da sokabilir. Dolar bazında cari fiyatlar üzerinden bir düzenleme yerine üretim miktarı veya üretim alanı üzerinden bir düzenlemenin de ilave edilmesinde yarar olduğunu düşünüyoruz. Yine, işletme ruhsatları devrinde 7 kata varan artışların sektörü ciddi anlamda sıkıntıya sokacağını düşünmekteyiz.

Bir başka önemli konu tabii ki cezalarla ilgili ve cezaların parasal yükünün sektöre ilave bazı sıkıntılar doğuracağı yönündeki endişemizdir.

Ayrıca, bu tasarıyla yetkilendirilmiş tüzel kişilikler oluşturulmaktadır. Yapı denetim firmalarında olduğu gibi maden sektöründe de yeni bir sisteme geçilmektedir, bu düzenleme teknik nezaretçiliğin kaldırılması anlamına gelmektedir. Dolayısıyla, binlerce maden mühendisini endişeye sevk etmiştir, bu endişenin mutlaka giderilmesi gerekmektedir. Dolayısıyla, bu ve benzeri düzenlemeler içeren bu tasarı ve teklifteki bazı öneriler sektörde bazı değişiklikleri elbette ki gündeme getirmektedir ama bugün sektörün içinde bulunmuş olduğu en önemli iki soruna maalesef hiçbir çözüm getirmemektedir.

Birinci sorun: 16 Haziran 2012 tarihinde Başbakanlığın uhdesine verilen 2012/15 sayılı Genelge hâlâ yürürlüktedir değerli katılımcılar. Şu anda Başbakanlığın yetkisinde olan bu ruhsat verme ve değişik alanlarda ya da kamu kurum ve kuruluşlarına ait bazı taşınmazların devrine dair genelge, Başbakanlığın da üstüne çıkmış Cumhurbaşkanlığı tarafından oluşturulan âdeta bir gölge kabineyle Cumhurbaşkanına bağlanan bir uygulamayla karşı karşıyayız. Sektör şu anda en büyük sıkıntıyı buradan çekmektedir. Bazı firmalar, özel kişiler ya da gerçek ya da tüzel kişilere ait başvurular anında çıkarken bazı başvuruların aylarca bekletildiği, araya hatırlı kişilerin sokulmak zorunda kalındığı, buna rağmen ciddi sıkıntıların yaşandığı bir sektörde önce bunu halletmemiz lazım.

İkinci ve en önemli sorun: 10 Eylül 2014 tarihli torba yasada yani 6552 sayılı Yasa'da getirilen yeni düzenlemeler sonucunda birçok iş yeri kapanmış ve binlerce maden işçisi şu anda işsiz duruma düşmüştür. Kütahya, Zonguldak, Manisa, Konya ve benzeri bazı illerimizde bu torba yasayla getirilen düzenlemelerden sonra işsiz kalanların sayısının 10 bini aştığı iddiaları vardır, Bakanlık bunun gerçek sayısını elbette ki biliyordur, paylaşırsa da seviniriz. Sebep nedir? Sebep, getirilen bu torba yasadaki düzenlemelerle Sosyal Güvenlik Kurumu primleri 2 katına çıkmıştır. Yer altı madenciliğinde çalışan işçilerin ücreti asgari ücretin en az 2 katına çıkmıştır. Kıdem tazminatları eskiye de işlenmek kaydıyla 2 katına çıkmıştır, dolayısıyla, bugün yer altı madenciliğinde, özellikle kömür madenciliğinde bu düzenlemelerden sonra ortalama yüzde 50 oranında maliyet artışı söz konusudur. Kendi ilim için bir örnek vermek istersem, örneğin Gediz Gökler beldesindeki ortalama 140 TL/ton olan kömür maliyeti şu anda 210 liraya çıkmıştır. 140 lira maliyetle üretilen kömür 160 TL'ye satılırken şu anda 210 TL'ye üretilen 1 ton kömür yine 160 TL'ye satılmak zorundadır. Dolayısıyla, yerli kömür üretimi eğer yer altı madenciliği söz konusu ise bitmiş, Türkiye ithal kömür cenneti hâline gelmek durumuyla karşı karşıya kalmıştır. Burada ya ithal kömürle ilgili yeni düzenlemeler getireceğiz ancak bu durumda da Türkiye'de kömüre dayalı üretim yapan tesislerin beklediği kömür ihtiyacını anında karşılayabilir miyiz, karşılayamaz mıyız; bunun tedbirini almak zorundayız ya da artan maliyetler nedeniyle ortaya çıkan ek yükün devlet tarafından karşılanmasını mutlaka bir şekilde düzenleme içerisine dâhil edeceğiz. Aksi takdirde,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi Komis

Giriş : Tarih : 14/01/2015

Stenograf : Kayıt: Sanayi Kom.

Sayfa: 7

bugün içinde bulunduğumuz bu şartlarda yerli kömür üretimi ve yer altı maden işletmeciliği, bu maliyetler devam ettiği sürece kesinlikle ve kesinlikle çalışamaz hâle gelmiştir. Çalışmaya devam edenlerin gerçek durumunu sizlerle paylaşmamda hiçbir sakınca yok. Ya işçiye asgari ücretin 2 katı maaş veriyor görünecek, parayı işçinin eline verecek ya da hesabına yatıracak, ertesi gün maaşın birini geri alacaktır. Ermenek'te bunu yaşadık, birçok işletmede bugün yaşanıyor. Ya da bu maliyetlerle devam etmek isterse başka yerden çalışacaktır, ya devletten çalışacak ya da işçinin emeğinden çalışacak. Kimseyi çalışıyor diye itham etmek istemiyorum ve asla da böyle bir düşüncem yok. Zorlarsak bu olacaktır.

Diğer taraftan, yer altı maden işletmelerinde 6 saat/gün ve toplam haftalık 36 saatlik çalışma süresi kısıtlaması reel değildir, bu sektöre asla bağdaşmamaktadır. Devlet memurunu günde 8 saat, 5 gün, 40 saat çalıştıracağınız, diğer sektörlerdeki işçileri 40-45 saat çalıştıracağınız, yer üstünde günlük 8 saat, yine haftalık 45 saat çalışma zorunluluğu getireceksiniz ama yer altı madencilik işletmesine de 6 saati günlük aşamazsınız diyecek, 2 gün de tatil vereceksiniz. Bunun gerçekte uygulanma şansı sıfırdır. Bu saat üzerinde de mutlaka bir düzenleme ihtiyacı vardır. Evet, ortalama 40 saat olsun, yer altında fiili çalışma süresi 6 saati geçemez şeklindeki düzenlemeye de katılım ama ortalama 7-7,5 saatlik hazırlık zamanını da dikkate almak kaydıyla günlük bir vardiyadaki çalışma sistemini de buraya mutlaka getirmemiz gerekiyor.

Özetle, sektörün temsilcileri ilgili meslek odaları, sivil toplum kuruluşlarının bu konudaki görüşlerini de almak, gerek tasarındaki gerekse tekliflerdeki öngörülen düzenlemeleri bir araya getirmek ve gerçekten sektörün içinde bulunduğu esas sorunları da çözecek şekilde bir düzenleme yapabilmek için biraz daha geniş vakitli ve bir alt komisyon marifetiyle ama hızla çalışmaları tamamladıktan sonra Komisyonumuzda bunun tekrar ele alınıp yeniden sektörün içerisinde bulunduğu sorunları çözecek bir düzenleme hâline getirip bir an önce yasalaşmasını sağlayarak bu sorunların üstesinden gelebilmemiz mümkündür.

Ben özellikle tasarının hazırlanmasında emeği geçen tüm bürokratlara ayrı ayrı teşekkür ederken bu önerimizin de Komisyonumuzca dikkate alınıp bir alt komisyon marifetiyle hızla bu düzenlemenin yasalaşması yönündeki katkılarımızı yapmak istediğimizi ifade etmek istiyorum ve herkese teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Vekilimize, Sayın Alim Işık Hocamıza çok teşekkür ediyoruz.

Kemal Bey, buyurun.

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Sayın Başkan, Sayın Bakanım, Enerji Bakanlığımızın değerli bürokratları, değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım, mesleğimizin, madencilik mesleğinin çok değerli üyeleri, temsilcileri ve değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkanım, konuşmama başlamadan önce ben geç kaldığımız için özür diliyorum. Ama niye geç kaldık? Aynı anda, Komisyon toplantısıyla aynı anda yine Komisyonumuzdan çıkan bir kanun Mecliste görüşülüyor, perakende ticaretin düzenlenmesiyle ilgili bir kanun. Yani, gerçekten şimdi bunun, bu kanunun bu kadar sıkıştırılmasını anlamakta da zorluk çekiyorum ben.

BAŞKAN – Kemal Vekilim, şu açıklamayı yapayım, sektör temsilcilerinin de beni duymasını istiyorum. Hatırlarsanız yılbaşından önce 18,5 saatlik, sizlerin katkılarıyla, ciddi bir çalışma yaparak perakende ticaret tasarısını görüşmüştük ve yılbaşından sonra getireceğimizi ifade etmiştik Bakanımızla birlikte ve bugün onu görüşüyoruz. Bu Maden Kanunu'nu da inşallah, bir an önce görüşüp arzu ettiğiniz katkılar sağlanarak bunu da hemen Meclise getirmemiz gerektiğini buradan ifade ediyorum, acelemiz var yani.

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Evet, teşekkür ederim. İnşallah, öbür kanunda olduğu gibi aceleyle getirmeyiz ve aşağıda yaşanan sıkıntıları yaşamayız.

BAŞKAN – İnşallah.

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Şimdi, bir defa, ben şunu açık yüreklilikle paylaşmak istiyorum: Sayın Bakanım, sayın bürokratlar, sayın Komisyon üyelerimiz, sayın sektör temsilcileri; bu kanundan önce madencilik sektörünün çok ağır sorunları var. Hemen, bugün, derhâl yani bir saat beklemeden çözmemiz gereken sorunları var.

BAŞKAN – Aynen katılıyorum.

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Yani bu kanun daha genel sorunlara, sektörün daha genel sorunlarına çözümler getiren olarak bir taslak olarak kabul ediyorum. Ama biraz önce hocamın da ifade ettiği gibi, bu İş Kanunu'nda ve bazı kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde değişiklik yapılmasına ilişkin torba kanun dediğimiz kanunla gelen sıkıntıları aşmamız gerekiyor öncelikle. Bunlara hocam da değindi yani burada ne var, en temel olan konuların başında bu ücretin asgari ücretin 2 misline çıkarılması konusu, çalışanların çalışma sürelerinin altı saate indirilmesi konusu, kıdem tazminatı konusu geliyor. Bir diğer önemli konu, denetime gelen arkadaşların -mesela bu hemen tık diye Sayın Bakanlığın tasarrufu altında olabilecek bir şey- müfettişlerin ülkede üretilmeyen malzemeleri isteyip bunlar yok diye ocaklara durdurma vermeleri gibi sebeplerden bugün on binlerce maden işçisi maalesef sokakta ve bunun arkası da önümüzdeki günlerde, çok uzak değil yani herhâlde günlerle sayılı süre içerisinde daha on binlerce insan sokaklarda kalmak durumunda kalacak. Yani bu anlamda, ivedilikle bu sorunları çözmemiz gerekiyordu.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi Komis

Giriş : Tarih : 14/01/2015

Stenograf : Kayıt: Sanayi Kom.

Sayfa: 8

Şimdi, gerek bu torba kanunla getirilen yükümlülükler gerekse bu yasada getirilen yükümlülükler madencilik sektörünün önünü gerçekten tıkamakta ve âdeta madencilere “Ya, bu işi bırakın.” denmekte. Ben gerçekten çok uzun yıllardan beri olan maden sektörünün içerisinde olan bir arkadaşınız olarak da şunları paylaşmak istiyorum sizinle: Gerek torba kanunla gelen yükümlülükler gerekse bu yasayla gelecek sorumluluklar nasıl... Mesela kömür madenciliğinden örnek verecek olursak, yaklaşık 10 milyon ton civarında özel sektörün ürettiği bir kömürümüz söz konusu, bunu üretme şansımız kalmayacak. Oysa Sayın Bakanın da çok saygı duyduğum ve desteklediğimiz önemli bir uğraşı ve ifadesi her zaman için yerli kömürü daha geliştirme, yerli kömüre dayalı enerji santrallerine olsun, tüketime olsun artırmaya yönelik bir tavır içerisinde olduğunu biliyoruz. Ancak bu uygulamalar yerli kömür üreticilerini de tamamen sıkıntıya sokacak uygulamalar. Yine bizleri daha büyük ölçüde dünyadaki tekellerin, kömür satış tekellerinin eline bırakacak. Zira, şöyle bir örneği paylaşmak istiyorum Sayın Bakanım, sayın bürokratlar; geçen hafta içerisinde bir arkadaşım şunu söyledi, “Kolombiya’dan bir kömür bağlantısı yapmak üzere görüşmeler yaptık. Kolombiya’daki firma sözleşmeyi bize gönderdi.” dedi. Ancak aradan on gün geçtikten sonra “Ya arkadaş, kusura bakmayın, biz bu sözleşmeyi geri çekiyoruz, imzalayamayacağız.” dediler. Niye? Çünkü Türkiye’ye de kömür veren ve Türkiye’deki kömür piyasasına hâkim olan uluslararası tekellerden birinin baskısı -ismini de veriyorum- Glencore’un baskısıyla Kolombiya’daki firma bu sözleşmeyi geri çekiyor. Yine buna benzer bir örnek, Avusturalyalı bir firma Japonya’ya 40 dolara sattığı kömürü Türkiye’ye 70 dolara satıyor. Aynı kömür Japonya’ya 40 dolara, Türkiye’ye 70 dolara satılıyor. Niye? Çünkü yine bu söz ettiğim firma veya buna benzer firmalar Avusturalya’daki üreticiden de alıyor, Rusya’daki üreticiden de alıyorlar. Yani dolayısıyla Rusya’dan gelen kömürün fiyatını yüksek tutmak için Avusturalya’dan gelen kömürün fiyatını da yüksek olarak belirliyor. Yani, bu 2 örnek bizi kömür dünyasında da o uluslararası tekellerin eline bırakacağının en açık örneklerinden biri. Bu anlamda kömür sektöründen bu örneği veriyorum. Yani, bizim sektörümüzü ayakta tutmamız, geliştirmemiz gerekiyor.

Evet, bu kazalarla ilgili olarak çok sıkıntılı bir yıl yaşadık özellikle yer altı madenciliği. Burada işçisi de, işvereni de, mühendisi de, bürokrati de, müfettişi de bu sıkıntıyı yaşıyor ama bizim hep birlikte bu yaraları sarıp sarmalama görevimiz olduğunu düşünüyorum ve bu yasa tasarısı da maalesef, bu sıkıntıları aşmaktan öteye daha büyük sıkıntılar getirecek durumda. Burada birkaç konu var yani çok detayına girmek istemiyorum. Biraz önce arkadaşların söz ettiği teknik nezaretin kaldırılarak yerine yetkilendirilmiş tüzel kişilerin görevlendirilmesi konusu var. Belki Bakanlık üzerindeki sorumluluğu dışarıya atmak istiyor, böyle bir anlayışla da getirilmiş olabilir. Ancak, yine bizim önerimiz, bu yetkilendirilmiş kişilerin ötesinde MİGEM Genel Müdürlüğümüzün ne kadar personele ihtiyacı varsa, hangi nitelikte personele ihtiyacı varsa, 100 mü 200 mü, o personelle ilgili olarak kadro ihdası yapılarak bu konunun yine Maden İşleri Genel Müdürlüğü bünyesinde yürütülmesi çok önemli olacak. İlk müracaatla ilgili önemli sıkıntılar var. Bu akıl almaz bir şey Sayın Bakanım, nereden, kim nasıl üretmiş, hangi anlayışla üretmiş? Madencilik tarihinden beri madencilik hakikaten gönül işidir, heyecan işidir yani dağda bayırda... Siz de bazen yeri geliyor eleştiriyorsunuz, “Terzi ruhsat almış.” diyorsunuz, “Berber ruhsat almış.” diyorsunuz, “Avcı ruhsat almış.” diyorsunuz. Olabilir, adamın şeyi vardır, dağda bayırda geziyor, hiç teknik insanların görmediği, bilmediği...

BAŞKAN – Ama, onlar da çantacılık yapıyor Kemal Ağabey.

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) - ...bir rezervi buluyor olabilir çünkü bunun örnekleri de önceki yıllarda, geçmiş yıllarda çok yaşanmış durumda. Yani, dolayısıyla ilk müracaat hakkı konusundaki hassasiyetlerimizi ortaya koyacağız burada. Bu gerçekten çok sıkıntılı bir madde. Kim -kendi gücü olmayan bir insan- madeni bulur da “Ya, arkadaşım ben yemedim, sen ye.” diye bunu şey yapabilir? Kim bulsa dahi bunu getirip çok kıymetli bir madeni... Nitekim, ben tam isim örnek vermek istemiyorum ama bugün çok kıymetli metal madenlerini, nikel madenlerini öyle MTA falan bulmamış Sayın Bakanım, yine böyle heyecan içerisinde olan arkadaşlar buldular, madencilğe meraklı olan insanlar buldular. Birçok kömür madeni yine aynı şekildedir. Yani dolayısıyla bu tartışılması gereken önemli konulardan bir tanesi olacak.

Redevans konusunda... Devlet işletmelerine redevans hakkı veriliyor ama özel işletmelere bu hak verilmiyor yani burada da önemli bir paradoks var. Ayrıca, yeri geldiğinde bunları konuşacağız, bu yetkilendirilmiş tüzel kişilerle ilgili daha önce teknik bürolar olarak yapılan uygulama Anayasa Mahkemesinden dönmüş durumda. Yine DSİ’nin yaptığı işleri kontrol etmeye yönelik kurmak istedikleri benzer tüzel kişilikler de Anayasadan dönmüş durumda.

Özetle şunu paylaşmak istiyorum: Daha uzatmadan bu yasa tasarısını bizim Komisyon olarak, milletvekilleri olarak, Bakanlık çalışanları olarak, sektör olarak içimize hep beraber sindirmemiz gerekiyor. Bu yasa tasarısı ne şu anda hazırlayan bürokrat arkadaşların tasarısı olacaktır ne biz vekillerin tasarısı olacaktır; bu, sektörün tasarısı olacaktır. Biz bir gün vekil olmayabiliriz, yarın buradaki bürokrat arkadaşımız da yerinde olmayabilir ama sektör çalışmaya devam edecektir. Bu bakımdan, daha önceki yasa tasarılarının çalışmalarında bulunmuş bir arkadaşınız olarak çok uzun çalışmalar sonucunda 3213’lerin de üretildiğini biliyorum. Bu nedenlerle bu yasayı çok iyi tartışmak üzere, hemen böyle diğer şeylerde olduğu gibi oldubittiye getirmeden sektöre daha büyük sıkıntılar yaratmaması için bir alt komisyon kurulması, alt komisyondan

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi Komis

Giriş : Tarih : 14/01/2015

Stenograf : Kayıt: Sanayi Kom.

Sayfa: 9

başlayarak da bunu çok sıkı tartışarak bütün paydaşlarla birlikte en güzel, en verimli yasayı çıkarmamızın uygun olacağını düşünmekteyiz.

BAŞKAN – Sayın vekilimize çok teşekkür ediyorum.

Bursa Milletvekili Mustafa Bey, buyurun.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Sayın Başkanım, çok değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım, Sayın Bakanımız, Bakanlıktaki bürokrat arkadaşlarımız, sektörümüzün değerli temsilcileri, tarafları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle ben de geçen yıl yaşadığımız, başta Soma olmak üzere, madencilik yaparken büyük bir emekle, alın teriyle yerin altına inen ve hayatlarını kaybeden kardeşlerimize Allah’tan tekrar rahmet diliyorum, yakınlarına da sabırlar diliyorum, kalanlara da Allah’tan sağlık, sıhhat, afiyet diliyorum. Ümit ediyorum ki hepimizin alacağı tedbirlerle bir daha bu şekilde acı kazalarla karşılaşmayız.

Öncelikle sektörle ilgili, madencilikle ilgili birkaç görüşümü, daha sonra da kanun tasarısıyla ilgili bir iki hususta görüşlerimi sunmak istiyorum sizlere.

Madenler, hepimizin bildiği gibi, bir ülkenin zenginlikleridir. Bunların çıkarılması, çıkarıldıktan sonra işlenmesi, bunların da ülke ekonomisine katkı hâline getirilmesi, ülkemizin refahına katkı yapması, zenginliğine katkı yapması hepimiz için önemli bir hadise, bütün ülkeler için önemli bir hadise. Tabii, bunları yaparken de iş güvenliği, çevre duyarlılığı, su kaynaklarının muhafazası gibi konular da hepimiz için gerçekten hayati ve hassas konular. Bütün bunların önemini biliyoruz ve bunlara da dikkat etmeye çalışmamız gerekiyor. Doğal kaynakların insan ve toplum yaşamındaki önemini hepimiz biliyoruz. Yaşamı fonksiyonel hâle getiren araç ve gereçlerin yüzde 99’u doğal kaynaklardan, özellikle de madenlerden sağlanmakta. Dolayısıyla, toplumların refah ve gelişmişlik düzeyleri ile madencilik faaliyetleri arasında yakın bir ilişki bulunmaktadır. Çağdaş bir yaşam için madencilik faaliyetleri vazgeçilmezdir. İçinde bulunduğumuz yüzyılda çevre faktörü göz ardı edilerek hiçbir ekonomik faaliyet gibi madencilik faaliyetinin de yürütülmesi mümkün değildir. Madencilik çevreye etkileri yadsınamaz ancak madencilik sektöründe çevre dostu teknoloji ve yöntemlerin kullanılması, madencilik süreçleri ya da sonrasında çevrenin korunmasına ve yenilenmesine yönelik önlemlerin alınması sektörün gelişimini engellemeyecek, aksine genel anlamda sektörün gelişimine yönelik katkıyı da artıracaktır. Sorunlara çözüm bulmak yerine üretim yapmayı kesin engelleyecek şekilde çalışmaların ülkemize zarar verdiği göz ardı edilmemelidir. Nitekim, bunu son facialarda gördük. Kullanılmakta olan maden çıkarma metotlarına bakılmaksızın her türlü maden işletmeleri yoğun olarak arazilerin bazen bozulmasına ve çevre tahribine neden olmaktadır ama bunların denetimi, kontrolü ve ıslahı da yine bizim elimizde, bu sektörde çalışan arkadaşlarımızın olumlu katkılarıyla ve denetimlerle sağlanacak bir hadisedir. Tabii ki bunları yaparken başlangıçta kazaların asgariye indirilmesi için her türlü tedbirin alınması hayati önem arz etmektedir. Bu nedenle, başlangıçta türüne ve coğrafi konumuna uygun projelerin hazırlanması ve bu projelerin de sektörün çalışma yaparken ve işletme faaliyet hâlindeyken kontrol ve denetimlerinin de eksiksiz yapılması işte çok önem arz etmektedir.

İkinci husus, biraz önce bahsettim, çevreye uyum meselesidir. Madencilik sektörünün gelişen teknolojileri kullanması da günümüzde, özellikle ülkemizde çok önem arz etmektedir. Bunların kullanılmasıyla bu kazaların minimuma, asgariye indirebiliriz diye düşünüyorum ben.

Ben şahsen özellikle -belki bu tasarıda yok ama- kömür yer altı madenciliği için daha kapsamlı bir çalışma yapılması veya önümüzdeki dönemlerde ayrı bir kanun düzenlemesi yapılması gerektiğini düşünüyorum. Bu tasarıda birçok olumlu değişiklik var, teşekkür ederiz. Ben bunların hepsine tek tek girmeyeceğim. Zaman içinde madde madde belki bunları konuşarak gündeme getireceğiz ama özellikle son maden kazalarından sonra işte, işçilerimiz lehine yaptığımız gerek asgari ücret -arkadaşlarımız da belirtti, çok olumlu konuşma yaptılar milletvekili arkadaşlarımız, gerçekten teşekkür ederim- gerek SGK primleri gerekse kıdem tazminatı ve çalışma sürelerindeki iyileştirmelerden dolayı sektörde birtakım sıkıntılar oluştu. Dolayısıyla, bu sıkıntıları gidermemiz gerekiyor. Bu tasarının en önemli maddelerinden bir tanesinin bu olduğunu düşünüyorum ben. Bunun acil çıkması gerekiyor. Gerçekten de arkadaşlarımız belirtti, sektörde sıkıntı var, bunu gidermemiz lazım. İşte, istihdamla ilgili sıkıntılar oluştu, bunları gidermemiz gerekiyor.

İkincisi, denetim mekanizmalarında yeni bir yapı oluşturuluyor. Ben bunu çok önemsiyorum. Yani, bunun detaylandırılarak bütün sektöre olumlu katkılar yapmasını arzu ediyorum. Nitekim, inşaat sektöründe de biliyorsunuz yapı denetim şirketleri oluşturuldu. Öncesindeki inşaat kalitesi ile şu andaki inşaat kalitesi arasında, yapıların kalitesi arasında çok ciddi farklar olduğunu, depreme dayanıklılık gibi, afetlere dayanıklılık gibi birçok alanda gelişmeler gösterdiğini biliyoruz. Bunun da yapılacak düzenlemelerle istihdamı da göz önüne alarak -arkadaşlarımızın belirttiği gibi- ki istihdamda daralmaya sebep olacağını düşünüyorum ben, önemli bir sektöre katkı yapacağını düşünüyorum.

Tabii, biraz önce bahsettim, sektörde acil beklentiler var. Sektörün ihtiyaçlarının karşılanması için sektör temsilcileri de burada, bunları da düşünerek... Bu birkaç madde önemli, bazı maddeler belki zaman içine yayılabilir ama olmazsa olmaz maddeler var bu tasarıda. Bu maddeleri bir an önce, vakit geçirmeden çıkarıp sektörü rahatlatmamız lazım. Ben o yüzden yani üst komisyonun, bu Komisyonun bir alt komisyon gibi çalışmalarına devam ederek, alt komisyona havale edilmeden,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi Komisyonu Giriş : Tarih : 14/01/2015 Stenograf : Kayıt : Sanayi Kom. Sayfa: 10
aciliyetinden dolayı çalışmalarına devam etmesini arzu ediyorum. Bu kanun tasarısının sektörümüze, ülkemize hayırlı olmasını diliyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim Sayın Öztürk.

Sayın Susam, buyurun.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Sayın Başkan, toplantının başında olamadığım için üzgünüm çünkü perakende ticaretin düzenlenmesiyle ilgili yani bu Komisyonu ilgilendiren bir kanunu görüşüyoruz. Bilim, Sanayi ve Ticaret Komisyonunun aşağıda çalıştığı kanun da çok önemli bir kesimi, 2 milyona yakın esnaf ve sanatkârı ve perakende ticareti düzenliyor. Şimdi, öyle bir kanun görüşülürken burada da çok önemli bir sektörün, madencilik sektörünün kanununu konuşmaya çalışıyoruz. Bakıyorum, iktidar milletvekillerinden sınırlı sayıda arkadaş var, muhalefetten de sınırlı sayıda arkadaş var, sağ olsun sektör her zaman olduğu gibi tam takım burada, basın burada. Arkadaşlar da diyorlar ki: “Hemen istim üstünde bu işi bitirelim.” Bakan da bunu böyle istiyor. Ben sektörle konuştum, sizler de konuştunuz. Sektör bu yasayla ilgili ciddi sıkıntılarını söylüyor. Aslında madencilik sektöründe ciddi sıkıntılar var. Bir buçuk iki yıldır Türkiye kaynıyor, arkadaş, madencilik sektöründe. Kazalar, ölümler, facialar, ciddi sıkıntılarımız var. Bu sıkıntılara alenacele tedbirler almaya çalışıyoruz, başka bir sıkıntıyı doğuruyoruz. Şimdi de “Bugün bitsin, bugün bitsin, madencilik kanununu çıkaralım...” Ben şunu özellikle rica ediyorum: Biz 23’üncü Dönemde madencilik kanununu çıkardık. Burada arkadaşlarımız var, Sayın Bakan da o zaman Komisyon üyesi bir vekildi. Günlerce çalıştık, günlerce alt komisyon oluşturduk, her maddeyi tartıştık. Çıkardığımız kanun da güzel bir kanun oldu. Eksik olanlar... Mesela o kanunda bir önerge vermişim, bugün bu kanuna koymuşlar kabul edilmeyen bir şeyi. Baktım o kanunun görüşmeleri sırasında var olan şeylere. Konuşmak, alt komisyon kurmak, mühendisinden işçisine, madencisinden aramacısına her kesimin bu kanun üzerindeki görüşünü almak zorunluluk. Onun için alt komisyon kuralım.

Sayın Başkan, sizden rica ediyorum, ara verin. Sayın Bakanı da bu konuda ikna etme noktasında olmalıyız, hep beraber bir alt komisyon kurmalıyız, sektör katılmalı, hep beraber konuşmalıyız, beraberce güzel bir kanun çıkarıp sektörü geliştirmeliyiz. Madencilik sektörü çok uzun yıllardır fedakârlıkla bu seviyeye geldi. Bu konuda devletin çok ciddi birikimi vardır, madencilik çok ciddi birikimi vardır, birleştirerek daha iyi noktaya götürmek gerekiyor. Milyar dolarlara çıkardık, 4 milyara gidiyor ama öyle bir şey oluyor ki dışarıdan müdahaleler, sektör dışından müdahaleler pat diye ihracatımızı da birçok şeyi de düşürüyor. Madencinin performansını, sektörün bu konudaki işlevini hemen etkileyen sonuçlar oluyor. Bunu düzgün konuşmaya ihtiyacımız var, alt komisyon rica ediyorum. Hep beraber bu konuyu konuşmak için öncelikle konunun kendi aramızda alt komisyon ihtiyacının görüşülmesini talep ediyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Susam.

Sayın Kaplan, buyurun.

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli Komisyon üyeleri, basınımızın değerli temsilcileri, sevgili bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle birinci talebim, Sayın Susam’ın da ifade ettiği gibi, Sayın Bakanım öncelikle bunun bir alt komisyonda görüşülmesi.

BAŞKAN – Siz aynı zamanda teklif sahibisiniz.

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Ben aynı zamanda teklif sahibiyim.

Germek istemiyorum ortamı. Arkadaşlar daha çok...

BAŞKAN – Lütfen germeyin, bizim Komisyon gerilmeye alışık değil, bizimki mutluluk ve huzur komisyonu.

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Yok, germek istemiyorum ama bir iki şeyi ifade etmek istiyorum. Peki, teşekkür ediyorum.

Arkadaşların büyük talepleri, sanki bir maden sektörünü içinde bulunduğu konumundan nasıl çıkarabiliriz noktasında talepler gibi geldi. Doğrusu şaşırdım. Niye şaşırdığımı ifade edeyim. Öncelikle maden iş kolunda yaşamını yitiren tüm işçi arkadaşlarımızı saygıyla bir kez daha anıyorum.

Son dönemlerde sizin de bilginiz dâhilinde Türkiye’de iş kazaları alabildiğine kötü rakamlara ulaştı. İnşaat sektörünün dışında en çok ölümlerin yaşandığı iş kolu maalesef maden iş kolu olmaya başladı. Dünyada yer altı zenginliklerini çıkaran, madenleri çıkaran, bizden daha fazla bu işi yapan ülkelerde ne yazık ki bizim kadar iş kazası ve ölümlü iş kazası meydana gelmedi. Şimdi, biz bunlar hiç olmamış gibi, Soma’da, Zonguldak’ta, Ermenek’te, daha ismini saymadığım birçok yerde hiç kaza olmamış gibi “Bu sektörü nasıl ayaklandırabiliriz, bizim enerjiye ihtiyacımız var.” bakış açısıyla gidersek yeni kazalara davetiye çıkaracağız. Öncelikle, bu konunun tarafınızdan sektör temsilcilerinin de içinde bulunduğu, bürokratlarının da dönem dönem söz alarak temsilcilerin, sektör temsilcilerinin taleplerinin hangi çerçevede

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi Komisyonu Giriş : Tarih : 14/01/2015 Stenograf : Kayıt: Sanayi Kom. Sayfa: 11

değerlendirilebileceği ama bir daha ölümlerin olmayacağı ya da minimal olabileceği, iş kazalarının olmayacağı, iş güvencesinin sağlanmış olduğu bir ortamda madenlerin işletilmesinin Türkiye adına, modern Türkiye adına önemli olduğu kanaatindeyim. Enerji önemli, evet önemli; kalkınma önemli, evet önemli ama sürdürülebilir bir kalkınma, insan yaşamına rağmen bir kalkınmanın olmayacağı varsayımını düşünmüyorum.

Sayın Bakanım, ben kanun teklifimi verirken de bu tip olumsuz hadiselerden sonra verdim ama böyle olmasını istemezdim. Hükûmetiniz döneminde, 2002’den 2014 yılına kadar özellikle bu iş kolunda yapılan özelleştirmeler yaklaşık yüzde 50’lere denk geliyor. Yanılabilirim, yüzde 3-5 her neyse, yüzde 50’lere denk gelen bir özelleştirme var. Ama işin ilginç tarafı, ölümlerin de sizin Hükûmetiniz dönemindeki bu özelleştirme paralelinde dönem dönem yüzde 100, yüzde 200’e kadar artan oranları var. Rakamları vermek istemiyorum, biliyorsunuzdur, onun için o rakamlara girmeyeceğim. Ama, son 2014’teki verilere göre 1.500’ün üzerinde canımızı yerin altında toprağa gömmek zorunda kaldık. 2002’yle karşılaştırdığınızda yüzde 200’e yakın bir artış var.

Şimdi, özelleştirme yapılabilirmiydi? Önce sektörün temsilcileriyle bunu konuşmanız gerekiyor, özelleştirmenin koşullarını masaya yatırmanız gerekiyor. “Özelleştirme” adı altında ya da “devlet işletmeleri” adı altında alt işletmelere verilerek taşeronlaştırmanın olduğu yerde fazla kâr beraberinde fazla ölümü meydana getirdi. Onun için bu konunun görüşülürken bilim insanlarının, meslek odalarının, mühendislik bilim ve teknolojinin kullanıldığı bir yapıyı mutlaka göz önünde bulundurmak lazım. İş güvenliğinin sağlanmasının, temel olarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile sizin Bakanlığınızın nezdinde sağlanmış olması gerekiyor. Devletin görevlerinden bir tanesi de he insanların yaşam koşullarının, yaşam güvencelerinin, hayat güvencelerinin sağlanacağı bir ortamda çalıştırılmasıdır. Şimdi, öyle düzenlemeler yaptık ki bir taraftan iş kazalarının olmasını istemiyoruz, bir taraftan meslek hastalıklarının olmasını istemiyoruz, “Bununla ilgili iş güvenliği tedbirleri alalım.” diyoruz, çalıştırdığımız iş güvenliği mühendisinin ücretini işverene ödetiyoruz. Ben iş yeri hekimiydim, bir fabrikanın iş yeri hekimiydim. Fabrikanın temsilcisinin bakış açısı olumlu olabilir ama iş yerinde çalışanın, işçinin sağlığını tehlikeye düşüreceklerle ilgili bir talebim olduğu zaman çekinerek işverenin karşısına gidiyordum. Acaba, maliyet yüksek mi olur, önce benim iş akdimi fesheder mi diye bir kaygıya kapılıyordum. Ama, ne yazık ki Türkiye’de şu anda tüm işletmelerde iş güvenliği uzmanlarının çalışma statüsü bu noktada. Böyle bir süreçte iş güvenliği tedbirlerini almak mümkün mü? Mümkün değil. Onun için, bu kanun son derece önemli.

Bakın, bunun bir de başka bir ayağı var, çevre ayağı var. Taş ocaklarının, yer altı madenlerinin çıkarılması, çıkarılırken doğanın katledilmesi, yer üstü doğal zenginliklerinin acaba yer altıyla karşılaştırılması, olup olmadığının mukayesesi dahi yapılmıyor. Örnek vereyim size. Kaz Dağları’nda çıkarılması düşünülen altın miktarının on beş yıldaki rezervi Türkiye’nin o bölgedeki tarımdan ve turizmden elde ettiği on beş yıllık gelire denk düşüyor. Şimdi, siyanürle bu bölgede altın aranmasının ısrarını doğrusu algılayamıyorum. Ben yanılıyor olabilirim. Bir bürokrat arkadaşım beni düzeltsin, “Hayır, Türkiye’nin o bölgedeki, o körfezdeki yer üstü tarım ve turizmden gelirinin yer altı madenlerinden şu kadar az olması nedeniyle.” diye ifade etsin. Yine, Manisa’da Çaldağı’nda nikel çıkarılmasıyla sülfürik asidin Gediz Ovası’nı nasıl olumsuz bir noktaya götüreceğini sizin bürokratlarınız ve bu konudaki işletme sahipleri benden iyi biliyor. Şimdi bunların hiçbirisi olmamış gibi “Gelin, alalece çok kısa bir sürede biz bu Maden Kanunu’nu çıkaralım.” dersiniz doğru olmaz. Meslek odalarının, Çevre Bakanlığının yetkililerinin de olduğu, bu düzenlemelerin yapılmasıyla ilgili her kesimin katıldığı bir toplantının geniş boyutuyla değerlendirilmesi... Belki bizim yanıldığımız noktalar olabilir, eksik bildiğimiz noktalar olabilir, değerli bürokratlar bu konuda bizi aydınlatabilir, bizi ikna edebilir ya da biz bildiğimizi arkadaşlarla paylaşıyoruz ama ortak bir noktayı paylaşalım, bir daha geri dönmeyelim, bu maddelerin, bu ölümlerin, bu olumsuzlukların, bu iş kazalarının artık dünyada bu şekilde, kötü bir şekilde... Uygun değil diye düşünüyorum. Bu nedenle, ben de teklifimin bir alt komisyon kurularak herkesin temsil edildiği bir noktada olmasını diliyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz Sayın Kaplan.

Buyurun.

ERDAL AKSÜNGER (İzmir) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli bürokratlar, değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Aslında, arkadaşlarımız genel görüş olarak tüm düşünceleri, yakın düşüncelerimizi özetlediler ama burada şöyle bir problem görüyorum ben: Şimdi, biz kanunları çıkarıyoruz burada, geldiğimiz dört sene içerisinde gördüğüm, yapboz tahtası gibi oldu zaten. Bir kanun 2011’de çıkmışsa 4 kere falan değişikliğe uğramış görünüyor. İstatistikler vardı bende, çok ciddi bir şekilde, öyle bir yapboza dönüyor ki bilimsel yaklaşımı yok neredeyse bunların. Çünkü neden? Şimdi madenle ilgili bir kanun çıkarıyoruz. Zaten iktidarın TÜRMOB gibi kurumlarla, sivil toplum kuruluşlarıyla ciddi bir problemi var, ondan dolayı bunlarla yan yana bile gelmek istemiyor ama işte temel problem de bu bilimsel yaklaşımı bu uzlaşma olmadan bulamıyor bir türlü de, problem yukarıda.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi Komis

Giriş : Tarih : 14/01/2015

Stenograf : Kayıt: Sanayi Kom. Sayfa: 12

Şimdi, biraz önce Alim Hocam anlattı yani iş neredeyse Cumhurbaşkanına gidecek. Böyle bir şey olabilir mi ya? Millî Emlakta da bu konuları yaşadık, diğer konularda yaşadık. Başbakanın onayı olmadan hiçbir yerde karar mekanizmaları işlemiyor. Peki, şimdi, biraz önce anlatılıyor, denetimlerle ilgili problemler var deniyor, bunlar oradan kaynaklandı deniyor. O zaman çalıştığınız kadrolarda bir problem var demektir. Bu onun da itirafıdır bir taraftan baktığımız zaman o zaman. Şimdi, yukarıya çıkılıyor, yukarıya çıkıldığı zaman... Nasıl böyle bir şey olabilir ki? Cumhurbaşkanlığı bu işin icra makamı mıdır? Böyle bir şey konuşulamaz bile yani bu tarafından bakıldığında. Ha şöyledir, devletin başıdır, bu başka bir konudur. Gerçekten makama saygıdan öte, bunun ötesinde bir şey konuşmak istemiyorum ama bu mantık dâhilinde bir şey değildir ya. Bu nasıl legalize edilebilir yani?

Şimdi, TÜRMOB, maden mühendisleri gibi bir sürü insan var. Alt komisyon kurulmasının nedenlerinden biri de şu: Ya, bunu bilimsel bir yaklaşım üzerinden konuşmak lazım. Gerçekten ne getirecek, ne götürecektir... İşte, 5'inci ayda Soma'da böyle bir facia yaşandı, 9'uncu ayda bir kanun çıktı ve o kanunla ilgili olarak yine bir sürü sıkıntılar olduğu söyleniyor. Arkadaşlarımız başka konular da söylediler. Bunlar hiç araştırılmıyor mu yani hiç bilinmiyor mu bunlar? Mesela Avusturya'dan getirilen kömürü söyledi Kemal Bey biraz önce, 40 dolara diyor. Bu faciadır tabii bir yerde baktığında. Ama şöyle bir şey yaşanacak benim gördüğüm: Şimdi, dünyada petrol fiyatları çok ciddi bir şekilde geriliyor, çok ciddi şekilde. Tabii, Orta Doğu'nun burada çok ciddi bir şekilde yoksullaşacağını ben de görüyorum. Petrol gelirleri yarıya indiği zaman diğer enerji kaynaklarının hepsini de etkileyecek, kesin hiç şansı yok yani çünkü bu bir rekabet yani enerji piyasasında bir rekabet olacak bununla ilgili. Çünkü, farklı enerji katmanlarında bulunan ülkeler var, doğal gazı farklı değerlendiren var, petrolü olan var, kömürü olan var, farklı şeyleri olan var. Petrol aşağı gittiği sürece bunlar da mecburen etkileşim süreci geçirecekler. Bundan dolayı oralarda çok daha elimizin güçlü olacağını ben de görüyorum yani Türkiye'de enerji ihtiyacını dışarıdan karşılayan bir ülke olarak rekabette onların rekabetinden kaynaklı olarak elimiz güçlenecek aslına bakarsanız, bir yerden baktığınızda ama bir yerde de içerideki üreticilerle ilgili problemler var. Yani evet doğru, madencilik gerçekten de zor bir meslek, öyle gözüküyor. Peki, tamam, bunları dağıtırken diyorlar ki "Bu sertifikalar terziye gitti, manava gitti, şuraya gitti, buraya gitti.." Ya bir işlem yapılmıyor mu bunlarla ilgili? Yapılması lazım tabii ki. Yani ama bu bir şey değildir ki, böyle yapılıyor diye bunu terk edip birinin inisiyatifine bırakamazsınız ki, en yukarıya kadar götüremezsiniz, siz dâhil ağzınızdan çıkan iki kelimeyle, dudağınızdan çıkan iki kelimeyle bunun kararını veremezsiniz ki bu bilimsel bir yaklaşım olmak zorundadır. O bilimsel yaklaşımı da ancak bu ülkenin gerçekten de kabul görmüş sivil toplum kuruluşlarıyla birlikte yapmak zorundasınız. Bunları göz ardı ederek nereye gidilebilir ki? Zaten bu tür kurumların çoğu kim iktidarda olursa onunla didişirler yani bu olur zaten, bu normaldir, doğasında vardır bu. Ama, bunu başka türlü kabul etmek demek, bunları yok saymak demek çok ciddi problemler getirir yarın öbür gün. Şimdi, Avrupa'dan kopuyoruz, bundan dolayı kopuyoruz, nereden kopuyoruz, bilimsel yaklaşımlarımız yok bu konuyla ilgili. O odaların görüşlerini almadan buradan gitmez.

Şimdi, tabii, yukarıda bir gölge kabine uygulamasının olması korkunç bir şey yani bu hiç hoş değil buradan baktığınız zaman. Bırakalım o zaman tüm bunların hepsini, ihtisas komisyonlarını da bırakalım, yukarıdan gelen kanunlar direkt geçsin. Zaten orası ne istiyorsa onu yapsınlar yani. E, böyle mi yönetilecek bu ülke yani, böyle mi olacaktı bu ülke?

Şimdi, konuyu çok da uzatmamayım, bir ihtisas komisyonu kurulması bence makuldür, yerindedir. Bu sektör dinamiklerinin büyük fotoğrafın üzerinden...

BAŞKAN – Alt komisyon, ihtisas değil.

ERDAL AKSÜNGER (İzmir) – Alt komisyon, evet, yanlış söyledim çünkü ihtisas komisyonlarının çoğunu devre dışı bıraktığınız için... Ha, burası çalışıyor, bir şey söylemiyorum. Çoğu devre dışı, her şeyi Plan ve Bütçeye getiriyorlar, ondan kaynaklı olarak söylüyorum. Öyle yani, biz burada Plan ve Bütçede kendimizle ilgili konuları gelip takip etmeye çalıştık yani ihtisas komisyonları çalışmıyordu, ondan dolayı söylüyorum.

ALİ ERCOŞKUN (Bolu) – Torba yasa olduğu zaman öyle oluyor.

ERDAL AKSÜNGER (İzmir) – Bir alt komisyonun kurulması ve orada tüm dinamiklerin aslında birlikte bilimsel bir yaklaşımla ortaya konularak bir karar alınması bu ülkenin lehine olur. Uzun vadeli bir plan yapılması lazım. Hem sektör dinamikleri dediğimiz, bir tarafından o sektörün STK'ları, bir tarafından alanlarda bu madeni çıkarmaya çalışan insanlar, bir taraftan çalışanlar olmak üzere daha uzun, daha aslında yapıcı bir kanun yapılması açısından bir alt komisyon çalışmasına ihtiyaç var.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Aksünger, katkılarınızdan dolayı teşekkür ediyorum.

Şimdi, Komisyon Sözcümüz Sayın Ali Ercoşkun...

Buyurun.

ALİ ERCOŞKUN (Bolu) – Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, değerli milletvekili arkadaşlarım, sektörün çok kıymetli temsilcileri ve değerli basın mensupları; öncelikle gerçekten Türkiye'de en önemli gündem maddelerinden birisi olan böyle bir kanun tasarısıyla alakalı bir çalışma

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi Komis

Giriş : Tarih : 14/01/2015

Stenograf : Kayıt: Sanayi Kom. Sayfa: 13

yaptığımız için memnuniyetimi ifade etmek istiyorum çünkü burada iktidarıyla, muhalefetiyle tüm milletvekili arkadaşların da değindiği gibi gerçekten sektör önemli sorunları, acil, ağır sorunları barındırıyor ve bizler de belki tamamını çözmek de şu anda gündemde olan bu kanunla önemli bazı meseleleri hep birlikte Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında çözmüş olacağız.

Tabii, benim ilk dönemim, muhakkak daha tecrübeli milletvekili büyüklerimiz var ama artık Meclisin aktif olarak çalışma günlerinin de sonuna geliyoruz hemen hemen yani çok kısa bir iki aylık bir süreç zarfında Meclis bu dönemi kapatmış olacak, yasama dönemimiz bitiminde de seçimler gerçekleşecek. Dolayısıyla, Meclis gündemini de düşündüğümüz zaman bu kadar ağır, acil sorunların da hep birlikte altını çizdiğimizize göre o zaman bizim daha önce de Komisyon olarak gerçekleştirdiğimiz gibi, sektörün tüm dinamiklerinin aktif olarak katıldığı, tüm meslek kuruluşlarının, diğer bu konuda söz söyleyebilecek tüm katmanların katıldığı ama aynı zamanda iktidar ve muhalefet milletvekilleri olarak bizlerin de açık bir şekilde görüşümüzü paylaşabilip bir ortak noktada da buluşabileceğimizi ben dünkü Bakanlık sunumunda gördüm yani orada hem muhalefet partisi milletvekillerinin değindiği noktalar, diğer taraftan Bakanlığımızın da altını çizdiği noktalarda genel manada bir uzlaşma ortaya konulabileceği kanaati bende hasıl oldu. Dolayısıyla, gündemin darlığı, zamanın kısıtlılığı anlamında bir alt komisyona bu işin havale edildiği zaman ne kadar uzun bir süreç alacağını da hepimiz biliyoruz açıkçası.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ben mesela katkı koymak istiyorum, aşağıdaki kanundan dolayı gelemiyorum. Beni bu haktan, ihtisas komisyonu üyesi olarak, nasıl mahrum bırakabilirsiniz?

ALİ ERCOŞKUN (Bolu) – Ama o kanunda, Mehmet Ali Bey, şöyle bir şey vardı, daha önceden gündem belirlenmişti yani yılbaşından sonra getireceğimizi siz de biliyordunuz.

BAŞKAN – Şimdi bunu da çabuk getirmemiz lazım.

ALİ ERCOŞKUN (Bolu) – Dolayısıyla, burada bunu erken getirmemizin diğer kanunla alakası yok.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Aşağıdaki kanun tasarısı görüşülürken bunun bugünde yapılması doğru değil.

ALİ ERCOŞKUN (Bolu) – Doğru değil ama Alim Ağabey...

ALİM İŞİK (Kütahya) – Ama, orada olmak zorundayız.

ALİ ERCOŞKUN (Bolu) – Ama Alim Ağabey, şunu söyleyelim, biz bizyiz, şöyle: Dün bu perakende kanununu bitireceğiz diye, aşağı yukarı böyle bir şeyimiz yok muydu?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Hayır.

ALİ ERCOŞKUN (Bolu) – Ağabey, üç aşağı beş yukarı böyle bir şeyimiz vardı.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Saat 9’da faaliyetin biteceği gün kanun çıkar mı ya?

ALİ ERCOŞKUN (Bolu) – Tamam da biz Genel Kurul içerisinde dün bunu bitirebileceğimizi tahmin etmiştik. Evet, uzadı. Bugün de bunun geleceğini planlamıştık. Yani bu planlamayı...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ali’ciğim, bak, bu kanun tasarısı perşembe günü görüşülecekti, çarşambaya aldınız.

ALİ ERCOŞKUN (Bolu) – Anlıyorum ama ben kendi görüşümü söylüyorum. Kendi görüşüm de bu manada bir günlük bir öne alma veya geriye gitmenin herhangi bir sıkıntısı olmaz. Benim görüşüme göre alt komisyon hüviyetinde biz üst komisyonu da çalıştırabiliriz, daha önce bunu yaptık, yapabildik, başarabildik ve bu manada sizlerin de katkısıyla bunu gerçekleştirebiliriz diye düşünüyorum. Dolayısıyla, alt komisyon kurulmadan Komisyon çalışmalarının devam etmesinin daha faydalı olacağı kanaatinde olduğumu tekrar belirtiyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Ercoşkun.

Buyurun Sayın Bakanım.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Sayın Başkanım, bütün milletvekili arkadaşlarım söz alırsa son olarak bir şey eklemek istiyorum.

BAŞKAN – Evet, milletvekillerimiz bitti, siz bittikten sonra da on beş dakika bir ara vereceğim.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; tabii, şu ana kadar yapılan konuşmalarda son derece yapıcı ve sektörün iyi olması adına iyi niyetli hem iktidardan hem muhalefetten arkadaşlarımızın sözlerine şahit oldum. Bunun için, öncelikle takdir ettiğimi ve sevdiğimi söylemem lazım. Hangi gerekçeyle olsun ister alt komisyon isterse diğer maddelerle alakalı bunu dikkatle bütün arkadaşlarımla beraber izlemeye, dinlemeye çalıştım.

Şimdi, benim bir önerim olacak. Bu salonda veya başka salonda, yaklaşık on üç yıldan bu yana o koltukta, bu koltukta, diğer koltukta farklı görevlerde, hem Plan ve Bütçe Komisyonunda hem de Enerji Komisyonunda çalışan bir arkadaşınız olarak alt komisyonun hukuki bir hak olmasına rağmen çok iyi kullanılmadığını gördüm. Bunu bir milletvekili olarak da söylüyorum. Burada madencilik sektörü yaşadığımız olaylarla beraber üzerinden politika yapılacak bir konu olmaktan çıkmıştır ve muhalefetteki arkadaşlarımızın da bu nezakete riayet ettiğini ve dikkat ettiğini gördüm. Bu, yapacağımız kanun adına ciddi bir artıdır, pozitif bir yaklaşımdır. Şimdi, tabii, burada alelacele değil ama hızlıca çıkarmamız

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi Komis Giriş : Tarih : 14/01/2015 Stenograf : Kayıt : Sanayi Kom. Sayfa: 14

gerekten maddeler var, bizatihi fiilî durumlar var. O fiilî durumu düzeltmemiz lazım. İngiltere’de enerji sektörünün özelleşmesiyle alakalı 9 defa kanun değişti. Önemli olan, o dinamizmi hangi gerekçeyle yakaladığınız. Tabii ki yanlış yaptığımız bir işi bir yıl sonra değiştirmeye kalkarsak o da çok doğru bir şey değil ama sektörün dinamizmiyle alakalı değiştirirsek bu olumlu bir şey.

Şimdi, burada çok farklı şeyler yaşandıktan kastım şu: Bir partimiz kalktı, alt komisyon raporuna imza atan milletvekili arkadaşlarının görüşünde olmadığını ve alt komisyon açısından da alt komisyon raporunu kabul edemediğini söyledi. Bunların her birini yaşadık. Alt komisyon raporuna sahiplenildiği ortamlar oldu, sahiplenilmediği ortamlar oldu. Eğer bizim amacımız... ki bir önceki kanunda 42 tane madencilikle alakalı sivil toplum örgütüyle, madenci grubuyla bizatihi toplantılarla oluşturduğumuz kanun tasarısı gibi benim farklı bir önerim var hız yapmak açısından. Alt komisyon kurmayalım ama biz dinledik, muhalefetin de dinlemesini ve onlarla teşrikimesai yapmayı çok doğru buluyorum, bunu son derece normal buluyorum. Bizlerle beraber, Enerji Bakanlığı, iktidar, muhalefet hep beraber oturalım, mesela cuma sabahında oturalım, üç gün kapanalım buraya ve bütün -informal olarak da- ne yapmak istiyorsak her birini bir yandan yapalım. Sivil toplum örgütleri burada beş dakikayla sınırlı değil, yüz elli dakika konuşsunlar. Onlar da bu sektörün iyi olması adına gayret gösteriyorlar. Bizler bu kabiliyetlerimizin ne kadarını yapabiliriz, ne kadarını yapamayız da konuşalım. Ben cuma, cumartesi... Bağdat ziyaretimi ben pazara erteleyeceğim. Eğer bu takdir edilirse veya doğru bulunursa, kabul görürse bir yandan biz bugün maddelerine geçelim, maddelerini görüşmeye başlamayalım ama yarından itibaren, cuma gününden itibaren...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Yarından itibaren...

BAŞKAN – Yarından itibaren, ara vermeyelim.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – O zaman yarından itibaren... Sırf şunun için sizden izin isterim yarın sabah da dâhil olmak üzere. Sayın Aliyev’e mihmandar olarak... Enerji sektörü olmasından dolayı Başbakanımız uygun görmüş, ona refakat edeceğim, Cumhurbaşkanlığı ve Başbakanlık programları var. Ben onun haricinde, üç gün her saat burada olayım.

BAŞKAN – Müsteşar Bey falan...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Müsteşar Bey, bütün bürokrasimiz zaten burada olacak ama ben sırf o program için buradan ayrılıyorum, onun haricinde ne zaman denilirse de buradayım. Ama kapanalım buraya, sabahtan akşama kadar, gece yarısına kadar biz burada hangi maddeyi nasıl görüşmemiz lazım geliyorsa bunu hep beraber konuşalım. Yani alt komisyon ihtiyacını formal hâle bağlamaksızın ama o ihtiyacı da karşılamak için mutlaka bu tarzı... Bir gün mü, üç gün mü, ne kadar zamanda bitiriyorsak bunu konuşalım. Herhangi bir sözün sınırlaması da olmasın. Hangi odada diyorsanız, sizin ev sahipliğinizde, Başkanlığınızda da bunu Müsteşarımız, yardımcımız ve bütün bürokrasimiz de hazır olmak kaydıyla... Ben, dediğim gibi, sırf uluslararası bir yapı olduğundan, Sayın Aliyev’e refakatimden dolayı burada olamayacağım, onun haricinde de burada olacağımı söylüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, teşekkür ediyoruz.

On beş dakika ara veriyoruz.

Kapanma Saati: 17.22

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi Komis

Giriş : Tarih : 14/01/2015 Stenograf :

Kayıt: Sanayi Kom. Sayfa: 15

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 17.30

BAŞKAN: Halil MAZICIOĞLU (Gaziantep)

BAŞKAN VEKİLİ: Hüseyin ÜZÜLMEZ (Konya)

SÖZCÜ: ALİ ERCOŞKUN (Bolu)

KÂTİP: Mustafa ÖZTÜRK (Bursa)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın Bakanım, sayın vekillerim, değerli sivil toplum kuruluşu başkanlarımız, değerli katılımcılar; Bakanımız gitmeden oylamayı yapalım.

Tasarının geneli üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Sivil toplum kuruluşlarını maddelere geçilmesini oyladıktan sonra dinlemeye başlayacağız, bilginiz olsun.

Ayrıca, yarın sabah da saat onda başlayacağız, bilginiz olsun, şu anda o bilgiyi veriyorum.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Yani, maddeler görüşülmeyecek, önce bu...

BAŞKAN – Sivil toplumu dinleyeceğiz; yarın, perşembe, cuma, bitene kadar çalışacağız. Bu da şunun için: Bakanımızın, muhalefet vekillerimizin, AK PARTİ vekillerimizin istediği üzerine ve bu işin bir an önce bitmesi, sektörün sorunlarına duyarlı oldukları için. Ben bu konuda da vekillerime teşekkür ediyorum.

OSMAN AYDIN (Aydın) – Sayın Başkan, bir şey rica edeceğim. Boş salona sivil toplum örgütleri şimdi konuşacaklar. Komisyon üyeleri, hiç değilse iktidarın Komisyon üyeleri gelsin ki dertlerini bir...

BAŞKAN – Osman Beyciğim, şöyle: Özür dilerim, mikrofonda söylemek istemezdim de bir namaz arası gibi, gittiler, gelecekler şimdi, hepsini de arayacağız.

OSMAN AYDIN (Aydın) – Tamam, gelsinler yani boş salona sivil toplum örgütlerinin derdini anlatması doğru değil.

BAŞKAN – Yok, yok, biliyorum. Tamam, tabii, tabii, çok haklısınız, onu sağlayacağım.

Müsaadenizle...

Tasarının maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın Bakanım, biz, sizi yolcu edelim.

Biz hem vekillerimizi çağırıyoruz hem de sivil toplum kuruluşlarını dinleyeceğiz.

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Bir on dakika daha ara verelim.

BAŞKAN – On beş dakika ara veriyorum, on beş dakika sonra toplanıyoruz.

Kapanma Saati:

17.34

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi Komis

Giriş : Tarih : 14/01/2015 Stenograf :

Kayıt: Sanayi Kom. Sayfa: 16

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.55

BAŞKAN: Halil MAZICIOĞLU (Gaziantep)

BAŞKAN VEKİLİ: Hüseyin ÜZÜLMEZ (Konya)

SÖZCÜ: ALİ ERCOŞKUN (Bolu)

KÂTİP: Mustafa ÖZTÜRK (Bursa)

-----0-----

BAŞKAN – Sevgili Müsteşarım, değerli bürokratlarımız, değerli milletvekillerimiz, değerli katılımcılar; konuşacak kişiler mikrofona yakın oturlarsa...

Sektörün tüm temsilcilerini dinlemeye söz verdik.

Konuşacak misafirlerimizi ön tarafa rica ediyorum.

Sizden ricam, konuşmaya başlayacak sivil toplum kuruluşu başkan ve yetkilileri kendini tanıtarak, hangi sektörü temsil ettiğini söyleyerek başlıyor.

İlk konuşmacı, değerli büyüğümüz, bu sektörün en eskisi, kendinizi tanıtarak başlarsanız...

TOBB TÜRKİYE MADENCİLİK MECLİS BAŞKANI İSMET KASAPOĞLU – Bundan evvel sektörde sivil toplum kuruluşlarının hemen hemen hepsinde görev aldım.

Şimdi, söz istememin nedeni şu: Buradaki havayı, Bakanım da dâhil olmak üzere, son derece olumlu gördüm. Bu belki de siz Başkanımın sayesinde, sağ olun, teşekkür ederim.

BAŞKAN – Estağfurullah, sizlerin sayesinde, vekillerimizin sayesinde, Sayın Bakanlığımızın sayesinde.

TOBB TÜRKİYE MADENCİLİK MECLİS BAŞKANI İSMET KASAPOĞLU – O nedenle geçmişteki bazı yaşadıklarımı beraber paylaşırsak bu yasayı değerlendirirken önemli faydaları dokunur diye düşünüyorum.

Şimdi, efendim, tabiatın bahsettiği üç tane vazgeçilmez vardır.

BAŞKAN – İsmet Ağabey, başta bir de şunu belirleyelim: Şimdi, çok uzun bir süre olursa, vekillerimiz uyardı, beşer dakika yeter mi inşallah?

TOBB TÜRKİYE MADENCİLİK MECLİS BAŞKANI İSMET KASAPOĞLU – Bana biraz tolerans yaparsınız yaşımdan dolayı, yeter.

BAŞKAN – Siz büyüğümüzsünüz, başüstüne, siz benden daha çok konuşun. Beşer dakikayla toparlarsak hem de herkesin can kulağıyla dinlemesini istiyorum çünkü.

Buyurun.

TOBB TÜRKİYE MADENCİLİK MECLİS BAŞKANI İSMET KASAPOĞLU – Tabiatın bize bahsettiği, Tanrı'nın bahsettiği üç ana unsur vardır: Hava, su, toprak. Bunları ve bunların ürünlerini yeryüzündeki tüm canlılar kullanır. Ancak dördüncü bir değer olan madenleri bir tek insan kullanabilir. İnsanın diğer canlılardan farklılığının önemli göstergelerinden biri budur. İnsanoğlu madencilğe binlerce yıl öncesinden başlamıştır ve o sayede bu noktalara gelmiştir, hâlen de yirmi dört saatini madencilik ürünlerini kullanmadan geçiremez, bu mümkün değil. Şu mikrofondan, kaleminizden her şeyine kadar madencilik ürünüdür.

Şimdi, ülkeler için madencilik o kadar önemlidir ki tarihte doktrinler bile o konuya dokunamamıştır. Liberalizmin beşiği Britanya Krallığı'nda -diyelim- Thatcher dönemine kadar taş kömürü madenciliği özel sektöre kapalıydı. Brejnev döneminde Sovyet Rusya en şey zamanlarında Sibiry'a'daki altın madenleri için Amerikan şirketlerini davet etti. Bakın, çok önemli bir şey, ülkeler için madencilik ne anlama geliyor? Ama biz de maalesef, özellikle son yıllarda -ama bu son yıl dediğim bu beş on yıl değil, aşağı yukarı 1980'den sonra- madencilik konusunda ulu orta kararlar alınabilen, sözler söylenilebilen bir durum şekline dönüştü. Bunu Türk toplumu kabul etmemeli çünkü bu madencilik...

BAŞKAN – Neye dönüştü İsmet Ağabey, bir daha söyler misin son cümleli?

TOBB TÜRKİYE MADENCİLİK MECLİS BAŞKANI İSMET KASAPOĞLU – Herkes bu konuda laf edebilir şekle dönüştü. Öyle değil, madencilik bir doğa ameliyatı. Nasıl ki hasta insanı sağlığına kavuşturmak için doktor gelir, onu ameliyat eder; insanlığın geleceği için, yaşamı için de madenciler doğayı ameliyat eder, bu, bilim işidir. Efendim, şimdi, bizim maalesef, alınmasın bürokrasimiz, oturuyorlar yönetmelik, her şeyi yönetmelikte yazalım; madencilikte bir reform, hadi yönetmelik, kanun değiştirelim.

BAŞKAN – İsmet Ağabey, burası bürokrat dolu, gözünü seveyim yani bilgin olsun.

TOBB TÜRKİYE MADENCİLİK MECLİS BAŞKANI İSMET KASAPOĞLU – Ama gerçekleri söylemek zorundayız. Size soruyorum: “Beyin ameliyatı nasıl yapılır?” diye yönetmelik mi var?

BAŞKAN – Yok.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi Komis

Giriş : Tarih : 14/01/2015

Stenograf : Kayıt: Sanayi Kom. Sayfa: 17

TOBB TÜRKİYE MADENCİLİK MECLİS BAŞKANI İSMET KASAPOĞLU – O hâlde yer altındaki kazaların nedeni ne kanundur ne yönetmeliktir, bilimsel eğitimin eksikliğidir. Bunu yerine getirmek için kamunun ayağa kalkması lazım. Ben 1967 yılında yer altı kömür madenciliğinde iş emniyeti sertifikası almak üzere Amerika'ya gönderildim.

BAŞKAN – Siz “Türkiye'nin ilk madencisiyim.” diyebilir misiniz?

TOBB TÜRKİYE MADENCİLİK MECLİS BAŞKANI İSMET KASAPOĞLU – Yok, daha büyüklerimiz var.

BAŞKAN – Diyemezsiniz, öyle mi?

ALİM IŞIK (Kütahya) – Çok iddialı olur, değil mi?

TOBB TÜRKİYE MADENCİLİK MECLİS BAŞKANI İSMET KASAPOĞLU – Amerika'ya gönderildim, yer altı kömür madenlerinde iş ve iş güvenliği. Döndük, bize görev verdiler, Soma'da bir işletmenin tetkiki. Gittik, Kadri Ersel, Allah rahmet eylesin, onunla beraber, işletmeyi kapattık, o yetkimiz var, 1967. Döndük geldik, bir de ne öğrendik ki işletmesini kapattığımız kişi Adalet Partisinin Manisa İl Başkanymış, rahmetli Cemal Ünal. Biz korkudan titriyoruz, bizi Reisimiz -o zamanki Genel Müdür- çağırdı, “En ufak bir rahatsızlığınız olmasın, size hiç kimse bir şey yapamaz, en doğruyu yapmışsınız.” dedi ve hakikaten bize hiçbir şey yapmadılar ve o işletme kapandı, yer altı işletmesiydi, yanlış proje, açık işletmeye döndü ama bunun için de yatırım yaptı.

BAŞKAN – İsmet Ağabey, bir saniye...

Konuşmak isteyenler bir düğmeye basınlar ki o sırayı takip edeceğim.

Buyurun.

TOBB TÜRKİYE MADENCİLİK MECLİS BAŞKANI İSMET KASAPOĞLU – Yıllar geçti, Cemal Ünal açık işletmeye dönmek zorunda kaldı. Ben devletten ayrılmıştım.

BAŞKAN – İsmet Başkanım, son iki dakika çünkü size yedi dakika verdim.

TOBB TÜRKİYE MADENCİLİK MECLİS BAŞKANI İSMET KASAPOĞLU – Tamam, tamam.

Bu, çok şey anlatacak: Bir yerde karşılaşmaz mıyız, ben “Eyvah, yandık, bizi çok fena yapacak.” dedim. Benim rahatsızlığımı duyar durmaz böyle anladı, hemen atik davrandı, geldi bana sarıldı, “Gel genç adam, seni alnından öpeyim. Biz ne iş yapıyormuşuz ki yer altında, yangınıyla, şunuyla, bunuyla uğraşıyor muyuz, çoğu da heder oluyor kömürün. Ne rahatlıkmiş, açık işletmeye geçtik sayende, gel seni alnından öpeyim.” dedi.

Denetim demek yalnız işletmeye ceza kesmek, şunu yapmak değildir, ona yol göstermektir. Bizim Bakanlığımızın bu konuya özel ihtimam göstermesi gerekir. Daima bir yönetmelik düzenleniyor, kanun düzenleniyor, yaptırım, yaptırım, yaptırım. Kardeşim, git, yol göster. Bunun mutlaka buralara yansması lazım.

BAŞKAN – Sayın Müsteşarım, yol göstermenizi rica ediyoruz.

TOBB TÜRKİYE MADENCİLİK MECLİS BAŞKANI İSMET KASAPOĞLU – Bunun için de 1967'de bir elamanlarını Amerika'ya gönderebilen bir devletimiz varken bugün o Bakanlıktaki elemanlarımız ne derecede eğitimden geçiriliyor, bilgilerinin artırılması sağlanıyor? Bunlar da çok önemli, bunları da yapmak lazım.

Bir son konuya değinmek istiyorum kanunla ilgili, ihale meselesi yani bu, aklın bir icadı olamaz. Düşünün ki maden arama ayrı bir bilgi konusu, uzaydan algılama, şu, bu filan meraklısı almış, bu kadar sarf etmiş, bir bölgede olabilir diye oraya ruhsat almaya çalışıyor. Bunu o güne kadar yerinde oturan para sahibi ihaleye girecek, alacak. Böyle şey olabilir mi? Bu hüküm 1978'deki Kamulaştırma Kanunu'ndan defalarca fazla madenciliğe bir cezadır ve yasaklanmasıdır yani Türk halkına madenciliğin yasaklanmasıdır.

BAŞKAN – İhaleyle verilmezse?

TOBB TÜRKİYE MADENCİLİK MECLİS BAŞKANI İSMET KASAPOĞLU – Yani, ben arıyorum, buluyorum, bana o hakkı vermiyor, “Sen bulmuşsun ama ben bunu ihaleye çıkaracağım.” diyor. Böyle bir şey olabilir mi, mümkün mü? Bir bu.

BAŞKAN – Tamam, bunların hepsine cevap vereceğiz, Bakanlığımız buna cevap verecek.

TOBB TÜRKİYE MADENCİLİK MECLİS BAŞKANI İSMET KASAPOĞLU – İkincisi de kanunla ilgili, bu yetkilendirilmiş tüzel kişiler meselesi. Bakın, Soma'da herkes üzüntüsünü dile getiriyor. Ben Soma Kömür İşletmeleri AŞ'nin kurucusuyum Başkan ama on beş sene evvel “Bu iş böyle olmaz.” dedim ayrıldım. Buradaki birinci sorumlu devlettir. Soma'da kömür çıkarılmıyor, yer altından para çıkarılıyor. Biz kendi ruhsatlı sahamızdan çıkardığımız kömürü, devlete yarıyor, “Yarı fiyatına alın, 500 metre ileride santral.” “Hayır, biz özel sektörden kömür almayız.” noktasından şimdi gelmiş devlet kendi kömürünü “Sen çıkar, nasıl çıkarırsan çıkar, gel bana ver, parasını al.” O zaman ne oluyor? Bu insanları baştan çıkarıyorsunuz ve böyle olunca tabii dayıbaşıllıklar ortaya çıkıyor. Şimdi, bu yasayla bu dayıbaşıllığını madenlerin denetimine kadar taşıyorlar. Bu şirketler yarın kimlerin eline geçecek? Yani, akıl almaz bir düzenleme, özellikle bu ikisi.

Teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN - Tamam, çok teşekkür ediyorum. Başkanım, hem tecrübelerinizden hem yaşadıklarınızdan bizi bilgilendirdiğiniz için teşekkür ediyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi Komis

Giriş : Tarih : 14/01/2015 Stenograf :

Kayıt: Sanayi Kom. Sayfa: 18

Yanınızdaki arkadaş, kendini tanıtarak...

Buyurun.

İÇ ANADOLU MADENCİLER DERNEĞİ TEMSİLCİSİ MUSTAFA TÜTÜNCÜ – Sayın Başkanım, değerli bürokratlarımız, sektörümüzün saygıdeğer temsilcileri; biz de 1985 yılından beri, yaklaşık ben 1985 yılından beri 3213 sayılı Maden Kanunu’nun çıkarılmasından bugüne kadar ve uygulamalarından bugüne kadar geçen sürede kanun çeşitli zamanlarda tabii çok iyi niyetlerle çeşitli...

BAŞKAN – Mustafa Ağabey, bir uyarı yapayım, beş dakikada keseceğim. Bakın, İsmet Ağabey’in hayat tecrübesini hep beraber dinledik. Bence direkt kanunla ilgili istediğinizi söyleyin, lütfen.

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Ama Sayın Başkan, “İsteddiği kadar konuşacak.” dedik, bu şartlarla... Hayır, lütfen yani yapmayın, bu şartlarla... Sayın Bakan da içeride dedi ki “Sektör zaman kısıtlaması olmadan bu konuda istediği kadar konuşacak.” ve ona göre “Bu kanunu bugün çalışacağız.” dedik.

BAŞKAN – Ağabey, dinleyeceğiz.

Kemal Vekilim, şöyle: Beş dakika vereceğim, yetmezse bir daha vereceğim. Anlatabildim mi?

ALİM İŞİK (Kütahya) – Bitiremezse ilave süre verelim.

İÇ ANADOLU MADENCİLER DERNEĞİ TEMSİLCİSİ MUSTAFA TÜTÜNCÜ – Tamam, bitirmeye çalışacağız.

ÜNAL KACIR (İstanbul) - Sayın Başkan, müsaade eder misiniz.

BAŞKAN – Yani, ne olur, kanunla ilgili konuşursak rahat olur.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Efendim, müsaade eder misiniz.

Kanunla ilgili istediği kadar konuşsun.

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Elbette, bütün sektör kanunla ilgili yani genel çerçevesini çizmeden kanuna gelebilir mi?

BAŞKAN – Efendim, sayın vekillerim, uyarınız için teşekkür ediyorum, düzeltiyorum, devam ediyorum.

Buyurun Sayın Müsteşarım.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Özel sektörü gerek kanun hazırlıkları sırasında veya çeşitli vesilelerle dinliyoruz. Özel sektörün Bakanlığımızla, kurumumuzla, kurumumuzun faaliyetleriyle ilgili eleştirilerini de saygıyla dinliyoruz. Ancak bu oturumu sadece ve sadece burada kendisini savunma imkânı bulunmayan arkadaşlarımızın bulunduğunu da göz önünde bulundurarak Bakanlık faaliyetlerini eleştiriyen zamanlarını geçirmek yerine, kanunla ilgili eleştirilerini...

BAŞKAN – Olması gerekenleri...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ - ...sektörün sorunlarına ilişkin ilave edilebilecek çözümleri öne çıkartırlarsa biz de faydalanırız eksikliklerimizi görme açısından. Bu konuda hassasiyetinizi önemle istirham ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Tamam, Sayın Müsteşarım, katılıyorum.

Lütfen kanunla ilgili... İsmet Ağabey’i mesela yedi dakika konuşturdum, iki maddeye değindi, saygı icabı tecrübelerini dinledim. Sizden ricam, bundan sonra konuşanlar yani zaten sektörün sorununu konuşmanız bizim için önemli.

Buyurun Mustafa Bey, devam ediyoruz.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Sayın Başkanım, çok özür dilerim.

BAŞKAN – Buyurun Alim Hocam.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Şimdi, sektör temsilcilerini sadece bu kanunda yer alan düzenlemelerle ilgili zorlarsak biz, onların gerçek anlamda bizden istediklerini anlayamayız. Yani, bence, şimdi, bu zaten şu hâliyle bu sektörün sorunlarına çözüm getirmiyor diye biz söyledik. Şimdi, ne istiyorlar, onları da bize söylerlerse daha doğru olur.

BAŞKAN – Tamam, başüstüne.

ALİM İŞİK (Kütahya) - Yani, o anlamda “Sadece bu kanunla ilgili görüşlerinizi iletin.” demek biraz haksızlık olur diyorum. Biz dinleyelim yani mümkün olduğunca beş dakika süre içerisinde onları dinleyelim.

Sağ olun.

BAŞKAN – Alim Hocam’ın dediğine katılıyorum ve dinliyoruz.

Buyurun Mustafa Bey.

İÇ ANADOLU MADENCİLER DERNEĞİ TEMSİLCİSİ MUSTAFA TÜTÜNCÜ – İfade etmek istediğim başlangıçta şu: Maden Kanunu değişikliklerinde tamamen iyi niyetlerle defalarca yapılan bu çalışmalar, her defasında madenciliğimizi biraz daha geriye götürmüş, en son çıkan, en son geri noktaya iletmış. İnşallah, bu kanunla bu geriye gidilen noktadan madenciliğimizi ileriye götürürüz iyi niyetiyle başlamak istiyorum; söylemek istediğim bu.

Madencilikte en önemli konu, bütün arkadaşlarımızla belki ittifak hâlinde ortak fikrimiz, madencilikle olmazsa olmaz bir husus var. Madencilikte olmazsa olmaz husus ruhsat güvencesidir. Ruhsat güvencesi olmazsa madencilik kendine has

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi Komis

Giriş : Tarih : 14/01/2015 Stenograf :

Kayıt: Sanayi Kom. Sayfa: 19

özellikleri olan bir sektördür, uzun soluklu bir sektördür. Çeşitli yatırımlar yaparsınız, arama yaparsınız, tesisler kurarsınız ama bunları yapabilmek için ruhsat güvencesi olmazsa bu, insanın cesaretini, hevesini, girişimciliğini kırar. Önemli olan, ruhsat güvencesinin sağlanması. Hazırlanan bu kanunda da çeşitli yerlerde “Ruhsat iptal edilir.” hükmü var. “Ruhsat iptal edilir.” hükmünün mutlaka değiştirilmesi, para cezasına çevrilmesi gerekir. Ruhsatı iptal ederseniz çalışmak isteyen ruhsat sahibi üretim yapacak, arama yapacak, kanunun istediği bütün vecibelerini yerine getirdiği hâlde öyle oluyor ki ruhsat iptal durumu doğabiliyor. Niçin? Siz işletme izni sınırları dışına çıkabiliyorsunuz, işletme sınırları dışına çıkmak mümkündür çünkü proje yaparken...

BAŞKAN – Mustafa Ağabey, bir şey rica edeceğim.

Nevzat Bey veya Sayın Müsteşarım, eğer söylenende anlaşılmayan bir şey olursa interaktif, lütfen soru sorabilirsiniz yani olay anlaşılсын diye söylüyorum.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Sadece şunu ifade etmek istiyorum Başkanım: Bu yeni tasarıyla ruhsat iptali zorlaştırılıyor, idari para cezaları getiriliyor birçok alanda.

BAŞKAN – Yani, interaktif olursa daha iyi olur, tamam mı Sayın Müsteşarım?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Tabii, tabii.

Yani, o kısmın tam olarak anlaşılmadığını fark ettim.

İÇ ANADOLU MADENCİLER DERNEĞİ TEMSİLCİSİ MUSTAFA TÜTÜNCÜ – Burada madde 4’ün son cümlesinde “Bu ihlallerin üç yıl içinde 3 kez yapıldığının tespiti hâlinde ise ruhsat iptal edilir.” Nedir buna sebep? İşletme izninin dışına çıkmak. İşletme izninin dışına çıkmak da mümkündür çünkü siz yerin altının fotoğrafını çekerek işletme projesi hazırlamıyorsunuz. Tamamen elinizdeki mevcut bilgilere göre proje hazırlıyorsunuz, çalışma sırasında cevherleşme sizi yönlendiriyor. Onu bilmeyen yani bunu bilmezseniz olmaz. Bu işletme projesine harfiyen tam uymak çok zordur, uygulanması mümkün değildir. İşletme izninin dışına çıkılabilir. Siz zaten kanunun sizden istediği bütün vecibeleri yerine getiriyorsunuz. Bundan dolayı ruhsat iptali hususunun kaldırılması yerine, oradaki cezanın 2 katına çıkarılması gerekir. Zaten insanlar çalışmak istiyorlar, üretim yapmak istiyorlar, istihdam yapmak istiyorlar, bunun engellenmemesi lazım.

BAŞKAN – Mustafa Bey, o zaman bununla ilgili bir canlı örnek vereyim, sektörde burada, benim başıma gelen bir şeyi söyleyeyim. Bir madenci kardeşimiz geldi, küçük bir yer aldı dedi, biz de yanında büyük iş yapıyoruz dedi Alim Hocam. Yer altından bizim madenlere doğru yürüyor ve gidiyor dedi, bilinçli olarak yani küçük bir metrekaresi almış Osman Bey, ondan sonra, yanında da Sayın Susam’ın büyük bir metrekaresi var, alttan yürüyüp gidiyor dedi. Yani, bunun bir cezası olması lazım dedi. Biz de bunu Bakanlığa bildirdik zaten. Herkes hakkınca yürümeli. Ben ona katılmıyorum, adam yapсын, ceza alsın. Bence herkes hakkına ve hukukuna riayet etmeli diye düşünüyorum.

OSMAN AYDIN (Aydın) – Sayın Başkan...

Osman Bey, sen de söyle.

OSMAN AYDIN (Aydın) – Sayın Başkan, arkadaşın kastettiği o değil, ruhsat sınırları içinde verilmiş olan ruhsat işletme iznini kastediyor.

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Kendi sahasında.

BAŞKAN – Ha, kendi sahası.

Bana şikâyet gelen başka sahaya geçmiş...

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – O ayrı.

OSMAN AYDIN (Aydın) – Kendi sahasının içinde kalmak kaydıyla Maden Dairesinden almış olduğu işletme izninin sınırlarına taşması. Yoksa, maden ruhsatının sınırlarının dışına çıkmasını kastetmiyor zannediyorum.

İÇ ANADOLU MADENCİLER DERNEĞİ TEMSİLCİSİ MUSTAFA TÜTÜNCÜ – Tabii, çok doğru söylüyor Vekilimiz.

BAŞKAN – Tamam, benim başıma diğeri geldi.

OSMAN AYDIN (Aydın) – Yani, bu özel bir durum. Bu, ruhsat sınırları içinde ama “ruhsat işletme izni” diye o sınırların içinde ayrı bir izin veriliyor Daire tarafından. O sınırların içinden dışarı çıkmak kastettiği.

BAŞKAN – Tamam, açıklığa kavuşması da önemli.

OSMAN AYDIN (Aydın) – Anlaşılması lazım bunun yani doğru anlaşılması lazım.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Sayın Başkanım, müsaade eder misiniz.

BAŞKAN – Bir dakika, sayın vekilim bir şey istiyor.

İstanbul Milletvekilimiz Sayın Ünal Kacır Bey, buyurun.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Şimdi, işletme ruhsatını gereksiz gibi görmenin bir manası olamaz. İşletme ruhsatı, planı, projesi, neyse, bu gerekli ki yapılıyor. Bunun dışına çıkılması gerekiyor ise bu revize edilemez bir şey midir?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. NEVZAT KAVAKLI – Edilebilir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi Komis Giriş : Tarih : 14/01/2015 Stenograf : Kayıt: Sanayi Kom. Sayfa: 20

İÇ ANADOLU MADENCİLER DERNEĞİ TEMSİLCİSİ MUSTAFA TÜTÜNCÜ – Edilebilir.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Revize et, öyle çık kardeşim, kendi kendine niye çıkıyorsun?

BAŞKAN – Nevzat Bey, buna bir cevap verin.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – O zaman seni cevher o tarafa yönlendiriyorsa siz de bunu getirin, projenizi revize edin ve devam edin. Herhâlde bunun dışına çıkmanın bazı sıkıntıları doğmuştur ki bunun için bunu şey yapıyorlar. Bir de eğer “Yok canım, bunun bir sıkıntısı yok.” diyorsanız o zaman bu ruhsata ne gerek var?

BAŞKAN – Sayın Kacır, çok teşekkür ederim.

Sayın Müsteşarım, buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Sayın Başkanım, yalnız her konuda böyle, isterseniz not edelim, hepsine birlikte cevap verelim.

Ancak, kanun tasarısında üç yıl içerisinde 3 kez aynı ihlalin gerçekleşmesi hâlinde ruhsat iptali söz konusu. Şimdi, bunu hiç iptal olmasın noktasında düşünmek mümkün değil, mutlaka iptali gerektiren bir noktanın olması lazım yani bu ceza öyle, sayın vekilimin de söylediği gibi...

BAŞKAN – Herkes istediği gibi yürümemeli.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – İptali söz konusu olmaz ise ruhsatı vermenin bir anlamı olmayacak.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

OSMAN AYDIN (Aydın) – Sayın Müsteşarım, cezayı paraya çevirsek, iptali?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Zaten aşamalı, ilk anda 20 bin lira para cezası var, süre var, tekrar edilmesi hâlinde iptali söz konusu.

OSMAN AYDIN (Aydın) – Diğer maddelerdeki gibi bunu da iptali noktasından kaldırırsak yani yer altı işletmeleri için özellikle, kasti olmaktan ziyade...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – İptal yaptırımını bütünü ortadan kaldırmamız mümkün değil ama iptale giden yolu oldukça uzattık. Yani, bu şartlar altında hâlâ bir ruhsat iptal noktasına gidiyor ise iptal edilir.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Müsaade eder misiniz.

BAŞKAN – Buyurun Ünal Bey.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Efendim, Sayın Müsteşarım, çok detaylı bilmiyorum ama Ermenek'teki kazada eski bir ocağın altına girildiğinden ve oradaki şeyin patlatıldığından bahsediliyor. Yani, siz, ruhsatınız sizin bu tarafa gitmenizi öngörürken ya şurada güzel bir damar var, şuradan gireyim deyip öbür tarafa gittiyseniz orayı patlattıysanız bunu para cezasıyla karşılayabilir miyiz? Neticede yani bu benzer bir şey, bilemiyorum detayını, o işi tam incelemiş değilim, belki biraz bu basından takip ettiğimiz şekilde böyle. Yani, ruhsat herhâlde bir kazaya, bir olumsuzluğa neden vermemelidir, neden vermesin.

BAŞKAN – Yani, benim ruhsatım var, ben istediğim yere giderim diye böyle bir şey olmamalı.

İÇ ANADOLU MADENCİLER DERNEĞİ TEMSİLCİSİ MUSTAFA TÜTÜNCÜ – Böyle zaten Sayın Başkanım, ruhsat sınırının, ruhsat alanının içindedir, zaten dışarıya çıkamazsınız. Biz madenciler olarak kanunun bizden istediği bütün vecibeleri yerine getirerek çalışıyoruz.

BAŞKAN – Ermenek'te dışarı çıktılar mı çıkmadılar mı, konuyu biliyor musunuz?

İÇ ANADOLU MADENCİLER DERNEĞİ TEMSİLCİSİ MUSTAFA TÜTÜNCÜ – Adam ruhsatının içinde, içinde oldu. Ruhsatının içinde oldu.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Ermenek işi farklı bir iş yani ona o müsaadeyi verirken zaten yanıştır.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ona daha önceki firmanın nerelerde çalıştığının haritası verilmedi. Yani, şimdi, arkadaşlar, ben...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Susam.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Ruhsatı kaldıralım, alanı verelim, orada istediği gibi çalışsın adam.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ünal Ağabey, bak, burada konuşan arkadaşlar ruhsat kaldırılmasını falan istiyoruz anlamında bir şey söylemiyorlar, biraz onları daha böyle can kulağıyla dinlersek şunu söylemeye çalışıyorlar: Ruhsat, madencinin en önemli güvencesidir. Bu güvenceyi küçük 3 tane ihtarla elinden alabilme keyfiğini bürokrasiye tanımayın diyorlar. İşin özü bu. Bu, keyflik olabilir diyorlar, olma ihtimali vardır diyorlar. Bunu yüksek para cezalarıyla bir noktaya getirin ama ruhsat iptali olacak durumlar yok mudur? Muhakkak vardır. Onları koymayacağız diye bir şey yoktur. Ruhsat iptal edilmesi gereken yerleri de koyalım ama onun anlatmaya çalıştığı konu böyle bir konu değil. Girişimcinin bu konuda istemeden yapacağı hataların 3'üncü sayısında benim ruhsatımı alırsan ben böyle bir güvencesizlik içerisinde tedirgin bir çalışma ortamında olmayayım diyor. Benim anladığım budur.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi Komis

Giriş : Tarih : 14/01/2015

Stenograf : Kayıt: Sanayi Kom. Sayfa: 21

İÇ ANADOLU MADENCİLER DERNEĞİ TEMSİLCİSİ MUSTAFA TÜTÜNCÜ – Sayın Başkanım, biz anlatmak istediğimizi, belki yaşadığımızı çok doğru anlatamayabiliyoruz, olabilir, sayın milletvekilim çok doğru söylediler.

Şimdi, kanunda ruhsat güvencesi çok önemli bir şey. Diyelim ki bu, şu andaki şu taslakta öyle bir madde var, arama ruhsatını alıyorsunuz, arama ruhsatının süresi doluyor, işletme projesi hazırlıyorsunuz. İşletme projeniz şayet kabul edilmezse sizin yaptığınız, bulduğunuz cevheri ben şu şekilde işleteceğim diye bir proje sunuyorsunuz. İşletme projeniz kabul edilmezse, hazırladığınız raporlar kabul edilmezse ruhsatınız iptal edilir diyor. Bu iptal hükümlerinin kaldırılması lazım. Bu, akla, mantığa, vicdana, merhamete, her şeye aykırı, olamaz.

BAŞKAN – Nevzat Bey, bunu duyduunuz mu, “Vicdana, merhamete, her şeye aykırı.” diyor.

İÇ ANADOLU MADENCİLER DERNEĞİ TEMSİLCİSİ MUSTAFA TÜTÜNCÜ – Bu olamaz, kabul edilebilir bir şey değil. Arama ruhsatını alıyorsunuz, sondaj yapıyorsunuz, buluyorsunuz cevheri, işletme projesi veriyorsunuz, kabul etmiyorum diyor. Kabul etmeme hakkı, nasıl olabilir böyle bir şey? Onun gibi, ruhsat iptali hükümleri kanunda mümkünse kaldırılmalı, para cezasına çevrilmeli, bir. İkincisi, o arama ruhsatından işletmeye geçerken ki iptaller de tekrar yeniden gözden geçirilmeli, oraya doğru hükümlerin konulması lazım. Yoksa insanlar niçin sondaj yapsınlar, niye cevher bulsunlar, niye girsinler? Kabul edilmeyen raporlar hangi ölçülere göre kabul edilmiyor? Bir ölçüsü yok, bir sınırlaması yok, kurallar konmamış, kuralsız yani çok belirsiz hâle getirilmiş. O zaman burada birkaç tane, 5-6 tane yerde “kabul edilmeyen” tabiri var. Sizin on yıllık işletme ruhsatınız var, süresi bitiyor, temdit projesi hazırlıyorsunuz yani süre uzatma talebinde bulunuyorsunuz. Süre uzatma talebinde bulunduğunuz zaman projeye, sizin projenizi kabul etmezse şayet ruhsatı iptal ederim diyor. Şimdi, siz yıllarca yatırım yapmışınız, arama yaptınız, üretim yaptınız, tesis kurdunuz, işlem devam ediyor. Sizin yaptığınız projeyi kabul etmezse ruhsatı iptal ederim diyor. Böyle bir hakkın olmaması lazım. İnsanlar...

BAŞKAN – Projede yanlışlık varsa şunu düzeltebilir.

İÇ ANADOLU MADENCİLER DERNEĞİ TEMSİLCİSİ MUSTAFA TÜTÜNCÜ – Adam onu düzeltir. Düzelttikten sonra en son noktada dahi kabul etmezsem iptal ederim diyor. Böyle bir şeyin kanunda olmaması lazım. Bu kanun böyle geçerse o zaman çok muallakta, çok belirsiz hâle getirir, insanların güven duygusunu zedeler.

BAŞKAN – Bitti mi Mustafa Ağabey?

İÇ ANADOLU MADENCİLER DERNEĞİ TEMSİLCİSİ MUSTAFA TÜTÜNCÜ – Evet. Bundan sonra, şimdi, benim süre biraz çok geçti karşılıklı konuşulduğu için.

BAŞKAN – Hakkımızı helal ettik, dinliyoruz.

İÇ ANADOLU MADENCİLER DERNEĞİ TEMSİLCİSİ MUSTAFA TÜTÜNCÜ – Bir de mesela Bakan onayı getiriliyor. Tamam, Bakan onayı, zaten şu anda ruhsat devirlerinde Bakan adına Genel Müdürlük yetkilileri onaylıyor, imzalıyor, o devir işlemini gerçekleştiriyor. Siz anlaştınız, ruhsatınızı bir şirkete veya da sizden daha iyi yapacağını düşündüğünüz ve ortak bulduğunuz bir şirkete devredeceksiniz. Şimdi, burada Bakan onayı getirilmesi zaten uygulamalarda nasıl bir problem var ki burayı anlayamadık.

BAŞKAN – Tamam, cevap verelim.

İÇ ANADOLU MADENCİLER DERNEĞİ TEMSİLCİSİ MUSTAFA TÜTÜNCÜ – Tabii.

Bakan onaylamazsa biz bu ruhsatımızı devredemeyecek miyiz? Hangi şartlarda onaylamayacağı belirli değil. Bu belirsizliğin de ortadan kaldırılması lazım.

BAŞKAN – Anladım, tamam, önemli bir konu. Başka?

İÇ ANADOLU MADENCİLER DERNEĞİ TEMSİLCİSİ MUSTAFA TÜTÜNCÜ – Başka, şimdi, bu kanunda 19 tane yerde -ben altını çizdim- 20 bin lira ile 50 bin lira arasında değişen para cezaları var. Sanki böyle Ceza Kanunu gibi oluyor. Bazen ceza olsun da miktarları yani yapmayan, sorumluluğu yerine getirmeyen insanlar karşılığını mutlaka görmeli, cezalandırılmalı ama...

BAŞKAN – İşte, bu ölümler bizi bu hâle getirdi Osman Bey, ölümler cezaları artırdı tabii. Bir kaza oldu, herkes Hükümeti suçladı kardeşim. Özelde de olsa devlette de olsa herkes Hükümete bakıyor.

OSMAN AYDIN (Aydın) – Kurunun yanında yaş da yanıyor tabii.

İÇ ANADOLU MADENCİLER DERNEĞİ TEMSİLCİSİ MUSTAFA TÜTÜNCÜ – Burada o 19 yerde “20 bin lira ile 50 bin lira arasında ceza verilir.” diyor, bazı yerlerde de “Taban ruhsat bedeli kadar verilir, 2 katı verilir.” filan diyor yani çok çeşitli ceza maddeleri var. Bunların mümkünse tolere edilebileceklerini kaldırıp diğerlerini hiç olmazsa cezaları yüzde 50 oranında, en az diyorum ben. Ceza verilmesin demiyoruz ama bu kadar yüksek cezalarla caydırıcı olunuyor, insanlar tamamen bırakmak zorunda kalıyor.

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Taban ruhsat bedeli diyoruz, istiyoruz, onu getireceğiz arkadaşlar.

İÇ ANADOLU MADENCİLER DERNEĞİ TEMSİLCİSİ MUSTAFA TÜTÜNCÜ – Taban ruhsat bedeli kadar olsun. O zaman insanların iş yapma kabiliyetini, cesaretini, azmini kırdırmasın. Şimdi, şu anda şu şekilde çıkarsa bu kanun

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi Komis Giriş : Tarih : 14/01/2015 Stenograf : Kayıt: Sanayi Kom. Sayfa: 22
madencilikten caydırma kanunu gibi oluyor. Yani, tamamen inancımı söylüyorum, hiç kasıtlı falan tenkit etmek için söylemiyorum. Bu şekilde çıkarsa Türkiye’de madencilik gerçekten bitme noktasına doğru gider.

BAŞKAN – Allah korusun.

İÇ ANADOLU MADENCİLER DERNEĞİ TEMSİLCİSİ MUSTAFA TÜTÜNCÜ – Allah korusun.

BAŞKAN – Bitmesin ama kaza da olmasın istiyoruz.

İÇ ANADOLU MADENCİLER DERNEĞİ TEMSİLCİSİ MUSTAFA TÜTÜNCÜ – Burada çıkan kanunların kazayla ilgisi yok. Biz kanun yapılırken, bu maddeler yazılırken bu sektörde yıllarını vermiş, tecrübeli, bilgi birikimi olan mühendis, madenci insanların da fikirlerine, görüşlerine değer verilmesi gerektiğini söylüyoruz. Şimdi...

BAŞKAN – E, niye konuşturuyoruz? O açıdan...

İÇ ANADOLU MADENCİLER DERNEĞİ TEMSİLCİSİ MUSTAFA TÜTÜNCÜ – Ama her sene... Şimdiye kadar belki 5 tane kanun görüşmelerine ben kendim şahsen katıldım, dinleniyor, değer verilecek gibi yapılıyor; değer verilecek gibi yapıp kanun bizim istediklerimizin tamamen tersinde çıkıyor. Şimdi, bizim buradaki anlatmak istediğimiz bir feryat. Feryadımızı bir şekilde anlatamıyoruz yani söyleyemiyoruz. Yaşadığımız olaylar var...

BAŞKAN – Yani şu anda engel yok, dinliyoruz.

İÇ ANADOLU MADENCİLER DERNEĞİ TEMSİLCİSİ MUSTAFA TÜTÜNCÜ – Tabii. Bunu başka zamanlarda da çeşitli şekillerde söyledik. İnşallah, bu kanunda değer verilir de daha doğru, daha güzeli çıkar. Diğer arkadaşlar da diğer konuları söyleyeceklerdir. İnşallah, kanunun hayırlarla sonuçlanmasını diliyorum.

BAŞKAN – Mustafa Ağabey, size çok teşekkür ediyorum.

Bir de konuşmacılardan şunu rica ediyorum: Yani doğru gördüğünüz bir şey için önce bir teşekkür edelim, yani “Emek vermişsiniz...” Yani herhâlde bir maddede de bir güzellik vardır diye düşünüyorum.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Ama Sayın Başkan, gelenler derdini söyleyecek, teşekkür işi en son.

BAŞKAN – Yok, yok, Alim Hocam şöyle diyor: Bürokratımız da motive olur, “Sağ olsun şu kanun, şu maddede şöyle olmuş ama 5 maddede de eksik olmuş.” Olabilir.

Şimdi, bu, Mustafa ağabeyin dediklerine Nevzat Bey mi cevap verecek, Müsteşar Bey mi?

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Müsaade ederseniz Sayın Müsteşarım, Başkanım; ben usulle ilgili bir şey söylemek istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Vekilim.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Eğer sizin dediğiniz gibi interaktif bir şey olursa hem konuşan arkadaşımızın merakını anlatmada sıkıntıları oluyor, düzeni bozuluyor hem de süre çok uzuyor. Eğer uygun görürsek yani arkadaş dinleyelim, ondan sonra sorusu olan veya cevap vermek isteyen varsa versin tabii ki.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bitti bu, demokraside çare çok.

El kaldırmayla değil, buradaki sıraya göre veriyorum.

Önce Sayın Müsteşarımda söz.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Sayın Başkanım, daha önce konuşan konuşmacı Sayın İsmet Kasapoğlu ihaleyle ruhsat verilmesi konusunu eleştirdi tasarıyla ilgili, bir de yetkilendirilmiş kişi ve kişiler uygulamasını eleştirdi. Daha sonra söz alan Sayın Mustafa Tütüncü de ruhsat güvencesi olması gerektiğini söyledi. “Ruhsat iptal edilmesi olmasın, para cezası olsun.” dedi, Bakan onayı konusunu eleştirdi, ondan sonra da “Para cezaları olmasın veya azaltılsın.” dedi.

BAŞKAN – “Biraz az olsun.” dedi.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Bu konuları not ettik. Zaten bu konular madde görüşmeleri sırasında tekrar tekrar gündeme gelecek. Müsaade ederseniz, biz hepsini dinleyelim, gerekli hazırlıklarımızı, çalışmalarımızı yapalım.

BAŞKAN – Tamam.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Eğer bu arada, müsaadenizle, sektörden değiştirilmesini istedikleri maddeleri taslaklarıyla birlikte, madde numaralarıyla birlikte bize verirlerse -daha sonra da olabilir bu- bizim çalışmalarımız daha kolay olur. Müsaadenizle, biz onları dinleyelim, not edelim

BAŞKAN – Tamam Sayın Müsteşarım, tamam, çok teşekkür ederim.

Evet, şimdi söz orada.

JEOLojİ MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI HÜSEYİN ALAN – Sayın Başkan, önce kendimi tanıttayım. Hüseyin Alan, Türk Mühendis Mimar Odaları Birliği Jeoloji Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı.

BAŞKAN – Başkanım, hoş geldiniz.

JEOLojİ MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI HÜSEYİN ALAN - Hoş bulduk.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi Komis

Giriş : Tarih : 14/01/2015

Stenograf : Kayıt: Sanayi Kom. Sayfa: 23

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, bürokrasimizin değerli yöneticileri, sektörün bileşenleri; öncelikle hepinize şahsım ve oda yönetim kurulu adına saygılarımı sunuyorum.

Sayın Başkanım, madenlerimizin tam olarak ortaya konmadığı, maden kazalarının yaşandığı, sektörün önemli sorunlarının olduğu bir süreçte bu toplantının yapıldığı görülüyor. Maden Kanunu'nun uluslararası standartlara uygun, arama ve raporlamadan başlayarak, sağlıklı ve güvenli işletmeleri sağlayacak, çevresel değerlerimizi de gözetecek şekilde madenciliğin yaşadığı sorunlara çözüm getirecek bir yasa olması gerektiğine hepimiz inanıyoruz. Ancak, yasadaki bazı düzenlemelerin bundan uzak olduğunu da belirtmek isteriz.

Örnek vermek gerekirse tek tek maddeler üzerinde, örneğin tasarının 2'nci maddesiyle bazı tanımların getirildiği görülüyor. Bu getirilen tanımlar ne mevcut yasada ne... Getirilen tanımların bugün uluslararası standartlarla uyumlu olmadığını bir kez daha burada vurgulamak istiyoruz. Eğer Birleşmiş Milletler kaynak sınırlaması...

BAŞKAN – Onun doğrusunu da yazılı olarak Bakanlığa vererseniz...

JEOLJİ MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI HÜSEYİN ALAN – Evet, onu da söyleyeyim. Türkiye'nin jeolojik sörveyi var, MTA Genel Müdürlüğü. İsterseniz biz de buna katkı koyarız ama sonuç itibarıyla bunun, uluslararası norm standartlara göre bu tanımların yapılmasının son derece önemli olduğunu vurgulamak istiyorum.

Yine, bu maddeyle “yetkilendirilmiş özel kuruluşlar” tanımı getirilmiş durumdadır. Bunlar hem faaliyet raporlarını düzenlerken aynı zamanda izleme süreçlerinin de bu tüzel kişiler tarafından yapılacağı görülüyor. Bunun sektörde önemli sorun ve sıkıntıları da kendisiyle birlikte getireceğini de ifade etmek istiyoruz. Bugün Anayasa'mıza göre devletin hüküm, tasarrufu altında olan kamu kaynaklarının özel sektör vasıtasıyla izlenmesi, denetlenmesi, raporlanmasının biz doğru olmadığını düşünüyoruz. Bunun kamu kuruluşları vasıtasıyla yapılması gerektiğini de ifade etmek istiyorum. Bugün birçok sektörde mühendis arkadaşlarımız faaliyet gösteriyorlar, birçok kuruluşun da arama ve işletme bölümü var. Bu düzenleme geçtikten sonra -kendi meslek alanım için söyleyebilirim rahatlıkla- 3 bin veya 4 bine yakın jeoloji mühendisi kesinlikle işsiz kalacaktır. Yine, maden...

BAŞKAN – Allah korusun.

JEOLJİ MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI HÜSEYİN ALAN – Biz de öyle arzu ediyoruz ama getirilen düzenlemenin böyle bir sonucu ortaya koyacağını sizlerle paylaşmak istiyoruz.

Yine, 3'üncü maddeyle -biraz önce de ifade edildi- ruhsat güvencesiyle ilgili sıkıntıların olduğu, özellikle buluculuk hakkının Bakan onayıyla -yani bunun bir kıstasının olması gerektiğini düşünüyoruz- devredilebilir olmasının, ruhsat sürelerinin de gene benzer şekilde genel müdürlük veya Bakan onayıyla devredilmesinin önemli sıkıntıları sektöre getireceğini düşünüyoruz. Ruhsat sürelerinin sınırlı olduğu bir ortamda kimsenin bu teknolojik yatırımı yapmayacağını düşünüyoruz çünkü böyle bir güvencesi olmadıktan sonra kimse orada ne teknolojik yenilik yapar ne bir başka herhangi bir yatırım yapar, onu ifade edeyim.

Yine, kanunun 13'üncü maddesiyle bazı düzenlemeler getiriliyor ama burada en önemli sıkıntı, ruhsat sahalarında siz eğer 4'üncü maden grupları içerisinde beş yıl, bazı gruplarda üç yıl içerisinde görünür hâle getirmezseniz rezervinizi, o taksir ediliyor yani ruhsat sahanızdan koparılıp alınıyorsunuz. Hâlbuki şunu biliyoruz ki: İşletme süresi boyunca yine arama süreçlerinin devam etmesi gerekiyor. Üç yıl içerisinde yapmadı diye ruhsat sahibinin ruhsat sahasından taksir yapılmasının yanlış olduğunu belirtmek istiyoruz.

Yine, 14'üncü maddesinde, yetkilendirilmiş tüzel kişilerin izleme faaliyetlerini de yürütmesiyle, aslında Bakanlığın kendi görev ve sorumluluğunda olan veya MİGEM'in görev, sorumluluğunda olan bir unsuru bir başkasının üstüne yıkararak biraz görevini savsaklamak veya ötelemek istediğini veya son zamanlarda yaşanan tartışmalardan kendisini alıkoymak istediğini düşünüyoruz.

Yine, 14'üncü maddenin bir bölümünde 1'inci ve 2'nci grup (a) madenleri için “maden bölgeleri” tanımı getiriliyor. Burada kastedilen unsurun en azından açılmasında yarar var. Bunun önümüzdeki süreçte aslında madenciler de zor bir duruma sokacak, önemli olgulardan biri olduğunu düşünüyorum. Düşünün, bir nehir kenarındaki kum çakıl ocağının 8, 10, 15 tane işletmeye verildiğini düşünün ruhsatlandırılarak; bu alanda canlı yaşam diye bir şey kalmaz. O bölgedeki bütün iyi niyetli düşüncelere rağmen, toplumun bütün tepkisini bu alanlar çekmeye devam edecektir. Bu kavramın da değerlendirilmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Yine, 15'inci maddeyle özellikle yeni alanlar dâhil, ihale yoluyla ruhsatların verileceği belirtiliyor. Ben özellikle bundan MTA Genel Müdürlüğü'nün de etkileneceğini düşünüyorum çünkü bir kamu tüzel kişiliği olan MTA Genel Müdürlüğü'nün de, bu süreçten sonra en azından, Türk madenciliğine önemli katkılar yapmış bir kurumun da bundan sonra ruhsatını ihale yoluyla almak zorunda kalacağı görülüyor.

Yine, çevreyle ilgili özellikle 17'nci maddede çeşitli düzenlemeler var ama geçen, on gün önce bütün milletvekillerimizle de paylaşmıştık, kamu kurumları bile çevreyle uyumlu hâle getirilmesi konusunda bir süreci maalesef

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi Komis Giriş : Tarih : 14/01/2015 Stenograf : Kayıt: Sanayi Kom. Sayfa: 24
yürütemiyorlar. Bugün yönetmeliğin gerçekten kendisi olumlu olmakla birlikte, yönetmeliğin gereğini yerine getiren, çevreyle uyumlu hâle getiren işletme sayısının yetersiz olduğunu belirtiyim.

On gün önce gönderdiğimiz de şu: Çanakkale Çan bölgesindeki kömür ocaklarında bugün 9 adet asit maden drenajı gölü oradaki yer altı sularını, çevreyi ve oradaki kaynakları kirletmeye devam ediyor. Buna ilişkin fotoğraflar, raporlar, en azından bilimsel raporlarımızı tüm kesimlerle paylaşmıştık.

22'nci maddeyle redevans kısmı getiriliyor, kamu bunun dışında tutuluyor. Üzülerek belirtmek istiyorum ki Soma ve benzeri kazalara aslında büyük bir şekilde...

BAŞKAN – Başkanım, bir şey diyeceğim,

JEOLJİ MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI HÜSEYİN ALAN – Efendim?

BAŞKAN – Hem bir dinlen, çok hızlı gittin.

JEOLJİ MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI HÜSEYİN ALAN – Ne yapayım, beş dakika verdiniz biz de...

BAŞKAN – Ama bakın kesmiyorum, beşi falan geçiyorsunuz, kesmiyorum. Çok da güzel hazırlanmışsınız, tebrik ediyorum. Siz o sorunla ilgili resim, şu bu, belge dediniz ya, toplantıdan sonra yarın onda buluşuyoruz. Yani Oda Başkanımı diye yarın öbür gün gelmezseniz eksi koyarız, ona göre.

JEOLJİ MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI HÜSEYİN ALAN – Öbür gün gelmeyeceğiz çünkü çalıştayımız var bu konuyla ilgili, davetiyemizi de bıraktık herkese.

BAŞKAN – Şimdi, bu katılanların isim listesini alacağım, yarın öbür gün herkesi bekliyorum.

JEOLJİ MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI HÜSEYİN ALAN – Ama yarın geleceğim, söz Başkanım.

BAŞKAN – Onunla ilgili dosyayı bana getirin, inşallah, elimden geni yaparım.

JEOLJİ MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI HÜSEYİN ALAN – Tamam.

Özellikle kamu iştiraklerinin bu redevans kısmının hariç tutulması, bu, Soma'da yaşadığımız olumsuzluğun önümüzdeki süreçte yaşanabileceğini belki belirtmekte fayda var.

Son, yönetmelikle ilgili bir düzenleme, özel olarak odamın bir sitemini de ben iletmek istiyorum. Sayın Bakan burada bir ifadede bulundu, buna da biz de inanmak istiyoruz. “Madencilik sektörünün yaşadığı sorunlar bunu bir politik alan olmaktan çıkardı.” dedi, buna katılıyoruz. Enerji Bakanlığı bünyesinde sektörün bazı bileşenleriyle birkaç toplantı yaptıklarını biliyoruz. Toplantı tutanakları da hatta elimizde. Kendim, şahsen, oda olarak gerek Metin Bey’e yani Müsteşarımıza gerekse Sayın Bakana bu toplantılara katılmak istediğimizi ve düşüncelerimizi aktarmak istediğimizi ifade etmemize rağmen, maalesef, bu toplantılara davet edilemedik, bu düşüncelerimizi orada ifade edemedik. Bu yüzden yönetmeliğin bu maddesinin en azından sadece Bakanlık tarafından hazırlanması kısmının ilgili meslek odaları ve sektör bileşenlerinin olumlu görüşü alınarak en azından Bakanlık tarafından düzenlenmesinin yararlı olduğunu düşünüyoruz. Eğer politik bir alan olmayacaksa da buna olumlu bakılması gerektiğini de ifade edeyim.

En azından buna ilişkin birkaç tane önergemiz de olacak, sizlerle de paylaşmak istiyoruz bu önergelerimizi her konuda. Söz verdiğiniz için de tekrar teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN – Başkanım, ben seni bugün tanıdım. Ayrıca, Maden Mühendisleri Odası Başkanımız da burada. Ben de çok mutlu oldum. Katkı sağlayan bu güzel konuşmanız için de teşekkür ediyorum.

JEOLJİ MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI HÜSEYİN ALAN – Ben teşekkür ediyorum, sağ olun Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Susam...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Aynılacağım için 2 tane...

BAŞKAN – Lütfen bırakmayın, iktidar buradaysa muhalefet de burada oturacak.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bak, siz çalıştay olduğu gün komisyon yaptınız, bizim yasamız olduğu gün yapıyorsunuz. Herkes katkı koymak istiyor. Bakın, Başkan gelir, geçen Maden Kanunu’nda da bizim yanımızda çok oldu, o zaman Başkan Yardımcısıydı herhâlde. Görüşlerinden, ben mesela söylediklerinden çok önemli şekilde yararlandım.

BAŞKAN – Vallahi, ben de yararlandım, aynı görüşteyim.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Yani politik alan olmayacaksa politik alan olmamasının birinci koşulu Türk Mühendis ve Mimar Odaları gibi konunun akademik yanını iyi bilen mühendislerimizin olması, sendikalarımızın olması, madencilik sektörünün, maden arama noktasında olanların hepsinin görüşünün alınması. Onun için, bu kanunu ısrar ve inatla hep beraber konuşacağız. Ben şunu söylemek istiyorum...

BAŞKAN – Yarın sabah 10.00’da bekliyorum Sayın Susam.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Yarın sabah gene bizim daha önce planladığımız bir şey için on birden sonra geleceğim.

BAŞKAN – Onu iptal edebilirsiniz, lütfen veya ekipten birileri mutlaka gelsin.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Arkadaşlarımız gelecekler. Biz ikimiz on birden sonra geleceğiz ama şu noktada hem Bakanlığın hem Başkanlığın şu güvenceyi vermesi lazım tüm arkadaşlara: “Biz bu sektörün gelişmesi için politik

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi Komis

Giriş : Tarih : 14/01/2015

Stenograf : Kayıt: Sanayi Kom. Sayfa: 25

mülâhazalardan uzaklaşmış, başka beklentileri olmadan, gerçekten samimiyetle, sizinle birlikte, var olan sorunları çözmeye çalışıyoruz.” anlayışını versinler, bakın buradan iki günde ne güzel bir kanun çıkarırız. Buna ben yürekten inanıyorum. Yeter ki bu konuda hepimiz taşın altına elimizi koyalım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Susam, zannederim bizden şüpheniz yok.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Yok, ben destek verin diyorum.

BAŞKAN – Sayın Kacır, buyurun.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Efendim, politik, siyasi yani hem siyasi olacağız hem de siyasi olmaktan şikâyetçi olacağız hem politikacı olacağız...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ben Bakanın sözünü söyledim.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Hem politikacı olacağız hem de politikadan şikâyetçi olacağız. Burayı ben...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bakan söyledi.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Yahu, kim söylerse söylesin, ben kanaatimi söylüyorum şimdi.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bakan söyler, biz söyleyemez miyiz?

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Bakın, arkadaşlar, politika ya da siyaset...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Siz zaten bu bakanları aşamadığınız için milletvekilleri olarak... Bunu niye söyledim ağabey?

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Müsaade eder misiniz, bitireyim efendim.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Özür dileyerek bir şey söyleyeyim, bunu niye söyledim biliyor musun? Mesela Perakende Yasası’nda arkadaşlarımız çok güzel konuştular, aşağıda konuşmadılar, Mecliste. Yahu, güzel görüşlerinizi konuşup orada söylesenize.

BAŞKAN – Aynı şeyleri tekrar etmemek adına...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Sayın Susam, şu son cümleler politika değil, bu polemik. Politikayla polemigi birbirine karıştırmayalım, polemikten kaçınalım ama politika ve siyaset ülkenin yönetilmesi sanatıdır. Netice itibarıyla yönetimi belirleyeceğiz, yönetim şeyini belirleyeceğiz. Dolayısıyla, biz hem politikacı olup ya da hem siyasetçi olup siyasete tu kaka gibi bakmak, politikacı olup politikaya tu kaka gibi... Bu bizim bir çelişkimizdir. Arkadaş, yani parti menfaatleri, şahsi menfaatler değil de ülke menfaatlerini ön plana çıkaralım, polemik yapmayalım. Zaten siyaset yapacağız, siyasetçiyiz, siyasetçiye “Siyaset yapma.” demek sanatçıya “Sanat yapma.” demek gibi bir şey yani. Sanat da yapacağız, siyaset de yapacağız. Sanatçı sanatını yapacak, siyasetçi siyasetini yapacak ama ülke menfaatleri ön planda, parti menfaatlerini ve kişisel menfaatleri daha geride bırakmak gerekir diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Ünal Ağabey, çok teşekkür ediyorum.

Sayın Susam, bir de gitmeden bir şey söyleyeyim, hem sektörümüz de duysun...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Bir de yani ülkemizde politika yapmayan hiçbir kurum yok, siyaset yapmayan hiçbir kuruluş yok.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Zaman şey yapmasın diye... Dediklerinden farklı şeyler söylemedim, aynı şeyleri söyledim.

BAŞKAN – Doğru. Sayın Susam, bir de şunu söyleyeyim, sektör de bilsin: Belki siz işiniz düştükçe geliyorsunuz ama bizim Komisyonumuz Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji. Yani insan hayatında çok dinamik kanunlar çıkarıyoruz. Örnek vereyim Sayın Susam gitmeden. Perakende ticareti yılbaşından önce on sekiz buçuk saat böyle sizin gibi hiç durmadan çalıştık ve “Yılbaşında getireceğiz.” dedik. Doğru mu Sayın Susam? Ve muhalefetiyle iktidarıyla hepsi katkı sağladı, Allah razı olsun ve bugün de şu anda görüşülüyor. Yani bizim o yönden de öyle bir özelliğimiz var. İnşallah, bunu da hemen getirip gündeme, inşallah sektörün elini kolaylaştıracaktır.

Evet, söz isteyen diğer kardeşim...

TOBB MADENCİLİK MECLİS BAŞKAN YARDIMCISI ERGUN TUNCER – Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri, kıymetli bürokratlar; ben sektörde elli iki yıldır hizmet veriyorum.

BAŞKAN – Maşallah, benim yaşım kadar hizmet vermişsiniz.

TOBB MADENCİLİK MECLİS BAŞKAN YARDIMCISI ERGUN TUNCER – Estağfurullah.

2012 yılı Haziran ayında çıkarılan Başbakanlık Genelgesi sektörü maalesef türbülansa sokmuştur. 2014 yılında yaşanan ve dünya ham madde fiyatlarında görülen dramatik düşüş sektörü irtifa kaybetmeye sevk etmiştir. Bu yasa tasarısı bu olumsuzluklar içerisinde sektörün önüne getirilmektedir. Tasarıda öngörülen birtakım maddeler gerçekten sektörü büyük sıkıntıya sokacaktır. Örneğin...

BAŞKAN – Başkanım, kanun olarak söylerseniz hem de not alsınlar.

TOBB MADENCİLİK MECLİS BAŞKAN YARDIMCISI ERGUN TUNCER – Hayhay, memnuniyetle.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi Komis

Giriş : Tarih : 14/01/2015 Stenograf :

Kayıt: Sanayi Kom. Sayfa: 26

Madde 6, idari para cezaları...

BAŞKAN – Not alıyorlar ya onun için istiyorum.

TOBB MADENCİLİK MECLİS BAŞKAN YARDIMCISI ERGUN TUNCER – İdari para cezaları çok yüksek. Diğer taraftan, ruhsat harcı ve teminatı yerine getirilmek istenen ruhsat bedeli her yıl madencinin eskalasyon artırımıyla ödemesi gereken bir bedel oluyor ama bakıyorsunuz, ruhsat bedeli... Bedel bir kere alınır. Yani siyasi erk madencilikten ruhsat bedeli olarak ne almak istiyorsa bunu bir kerede alsın, bir yılda alsın, sari yıllarda kesinlikle böyle bir ruhsat bedeli almayı kaldırsın.

Diğer bir konu: Biraz önce de söyledim, ham madde fiyatları gerçekten dramatik olarak bir düşme eğilimine girdi. Geçen sene bu zamanlar 137 dolar/ton olan demir cevheri fiyatları şu anda 67 dolar, 68 dolar. Geçtiğimiz cuma günü 6.130 dolar olan bakır fiyatı bugün 5.500 dolar. Dolayısıyla, sonuç olarak madde 10'da getirilmek istenen devlet hakkı oranları da bu sektör için bu ortamda çok yüksektir.

BAŞKAN – Madde 10'dan bahsediyorsunuz.

TOBB MADENCİLİK MECLİS BAŞKAN YARDIMCISI ERGUN TUNCER – Madde 10, devlet hakkı.

BAŞKAN – Madde madde gidiyoruz.

TOBB MADENCİLİK MECLİS BAŞKAN YARDIMCISI ERGUN TUNCER – Evet.

Dolayısıyla, onun da gözden geçirilmesinde yarar var.

Diğer taraftan, sektör temsilcileri arkadaşlarımız da belirttiler, yetkili tüzel kişiliklerin uygulanması sektörde bir kaos yaratacaktır. Yani burada amaçlanan, herhâlde birtakım sorumlulukların kurulacak, böyle, yetkilendirilmiş tüzel kişilere verilmek istenmesidir. Bunun da tekrar gözden geçirilmesinde yarar vardır.

Beni dinlediğiniz için teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Ben değerli katkılarınız için teşekkür ediyorum.

Evet, ben de süreye riayet ettiğiniz için şahsınıza teşekkür ediyorum.

Buyurun.

HATTAT ENERJİ VE MADEN TİCARET AŞ TEMSİLCİSİ SELİM ŞENKAL – Sayın Başkanım, iyi akşamlar diliyorum herkese.

Şimdi, bu tasarıyla ilgili torba yasada, gerek torba yasadaki önce ve sonra birçok tartışmalara, MİGEM'de görüşmelere katıldım. Bununla ilgili olarak şu ana kadar dinlediğim kadarıyla 2 tane ana, önemli bir şey söyleyeceğim Türkiye madenciliği için. Türkiye'deki maden...

BAŞKAN – Kanundakini söylemeniz daha mutlu olurum.

HATTAT ENERJİ VE MADEN TİCARET AŞ TEMSİLCİSİ SELİM ŞENKAL – Ben zaten bütün üyelere ve herkese bir doküman dağıttım, bunda hiçbir problem yok, arkadaşlarımız, herkes bunu okuduğu zaman çok daha rahat edecektir, anlayacaktır.

BAŞKAN – Bakanlığımıza da verdiniz mi?

HATTAT ENERJİ VE MADEN TİCARET AŞ TEMSİLCİSİ SELİM ŞENKAL – Hepsine verdim.

BAŞKAN – Buyurun, o 2 konuyu söyleyin.

HATTAT ENERJİ VE MADEN TİCARET AŞ TEMSİLCİSİ SELİM ŞENKAL – Özellikle Enerji Bakanım ve Müsteşar Yardımcımız Nevzat Bey'le de çok sık mütalaa yaptık. Şimdi, efendim, önemli bir şey var, herkes söylüyor. Bir kere, dünyadaki maden fiyatları, kömür, metal fiyatları düşüyor; bu çok önemli bir şey ama Türkiye'de de madencilik maliyetleri artıyor. Türkiye'de biz -ben otuz iki yıldır madencilik yapıyorum- bugüne kadar yer üstü madenciliği yaptık, derin madencilik yapmadık; bu çok önemli. Onun için, maliyetler düşüktür ama biz bundan sonra derin madencilığe giriyoruz, hem riski yüksek hem de maliyeti yüksek ve bugün de öyle bir ortamdayız ki kömür fiyatları düşüyor, bir torba yasadaki dolayısı bazı sıkıntılar geçirdik. Bu torba yasanın ardından bu tasarının acilen çıkması gerekiyor. Şimdi, herkes söylüyor, işsizler ordusu var madencilikte. Onun için, bu yasanın bir an önce çıkması gerekiyor.

Şunu da söyleyeyim: Dünyada madencilik yasaları sürekli değişmektedir.

BAŞKAN – Bizler de, tüm vekillerimiz de aynı görüşleri, bir an önce çıkmalı.

HATTAT ENERJİ VE MADEN TİCARET AŞ TEMSİLCİSİ SELİM ŞENKAL – Evet, bir an önce çıkması lazım çünkü biz hakikaten zor durumdayız ve yasa çıktıktan sonra her yıl...

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Affedersiniz, sizin zorluğunuzu ne giderecek bu yasada? Var olan maddeyi söyler misiniz?

HATTAT ENERJİ VE MADEN TİCARET AŞ TEMSİLCİSİ SELİM ŞENKAL – Ben size dağıttım, şimdi anlatacağım, tek tek anlatacağım.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi Komis

Giriş : Tarih : 14/01/2015

Stenograf : Kayıt: Sanayi Kom. Sayfa: 27

Bakın, “10 bin kişi işsiz.” diyoruz biz, bir an önce bu işsizler ordusunu eski çalışma ortamına getirmemiz gerekiyor. Hepimiz söyledik bunu. Şimdi, bunun için işletmecilerin maliyetlerinin düşürülmesi gerekiyor. Buradan hareket edersek, arkadaşlarımız belirttiler ama önemli bazı konular var...

BAŞKAN – Devamlı tekrar etmenize gerek yok, söylenmeyi söyleyin.

HATTAT ENERJİ VE MADEN TİCARET AŞ TEMSİLCİSİ SELİM ŞENKAL – Şimdi, altı saatlik çalışma hakkının, yasanın yedi buçuk saate çıkarılması gerekir. Dünyada bütün uygulamalar yedi buçuk saattir. Altı saat çalışmayla madencilik...

BAŞKAN – Dünyada bütün uygulamalar yedi buçuk saat mi?

HATTAT ENERJİ VE MADEN TİCARET AŞ TEMSİLCİSİ SELİM ŞENKAL – Yedi buçuk saattir ama bu beş gün olur, altı gün olur; o fark etmiyor ama yedi buçuk saattir; bu çok önemlidir. Türkiye’de uygulanan 2 tane ihale sistemi var. Birincisi hizmet alımı, diğeri redevans ihaleleri var. Bu ihaleler de özellikle 4735 sayılı İhale kapsamında değildir. 4735 sayılı İhale kapsamına sokmak isteniyorsa, o zaman, şu andaki madenciler, özel ihaleyle sahada işletmecilik yapan madenciler zor durumda kalacak. Bununla ilgili, herhâlde, tahmin ediyorum, bir düzenleme yapıldı. TTK ve TKİ’den alınan ihalelerdir bunlar.

Diğer konu, 2 asgari ücret. 2 asgari ücretle ilgili, hepimiz biliyoruz, yüzde 37’den 50’ye yakın bir maliyet söz konusu oldu. Burada bizim talebimiz, 2’nci asgari ücretin sigorta, gelir ve damga vergilerinin devlet tarafından ödenmesiyle ilgili talebimiz oldu ve bunu hakikaten ısrarla bütün madenciler de istiyor.

Diğer bir konu daha var. Şimdi, yer altından üretilen kömür, bütün, MİGEM dâhil bilir ki tüvenan bazında bedelleri alınmakla ilgili yükümlülük var ve ona göre sözleşmeler yapılıyor ama bu yanlış. Çünkü sık sık kamuda da bu basında da çıkıyor, taş üretilmesi yer altından kömür yerine diye. Bu nedenle, satılabilir kömür bazında eğer ki redevans veyahut da hizmet alımı ödemeleri yapılırsa bu çok önemli olacak. Çünkü bu sayede yer altı işletmelerinde daha düzgün, daha emniyetli üretim olacağına inanıyoruz bütün madenciler olarak. Yani taş, toprak yerine kömür çıkması lazım veya cevher çıkması lazım.

Bununla birlikte, madencilerin işletmeyi açması için birçok giderleri var. Bu giderlerinden birisi de bir işletme açıldığı zaman madenciler altyapı yapmak zorunda. Elektrik getiriyor, yol getiriyor, yol yapıyor. Elektrik ve yol yaptığı zaman elektriği TEİAŞ devletin projesine göre yapıyor, yaptırıyor; altyapılarda yol açtığı zaman özellikle il özel idare tarafından yönlendiriliyor. Yani madenci bir yol yaptığı zaman kendisi kullanırken bütün köylü kullanıyor, bütün kasaba kullanıyor, bütün şehirli kullanıyor. Bunun için, madencinin altyapı yapılmasında teşvik getirilmek zorunludur. Bu da madencinin maliyetini düşürecek bir unsurdur.

Diğer bir konu -şimdi, bütün sektör arkadaşlarımız burada, jeoloji mühendisi arkadaşım da veya sektörden diğer arkadaşım da söyledi- sondajlar sürekli devam etmek zorunda, işletme dâhil sondajlar devam etmek zorunda ama sondaj maliyetlerinin yüksekliği nedeniyle maalesef işletmeciler bundan kaçmaya çalışıyorlar. Bir önerimiz var, sondajda ÖTV’nin, yakıtın ÖTV’sinin alınmamasıyla ilgili bir talebimiz oldu; bu çok önemli. Yani karotlu sondajda metre başına maliyet veya yakıtın giderine karşılık, beyan edilmesi hâlinde ÖTV’nin alınmaması; bu da çok önemli bir konudur.

Kazalarla ilgili, önlenmesinin en büyük, önemli bir şeyini söyleyeceğim ben. Türkiye’de 3 tane büyük madencilik kuruluşu var; Türkiye Kömür İşletmeleri, Türkiye Taşkömürü, Eti Maden İşletmeleri. Bunlar altyapı olarak yıllardır varlar ve tecrübe olarak da çok iyiler. Bütün eğitimler, iş güvenliği ve meslek eğitimlerinin bunlar tarafından verilmesi -Millî Eğitim kanalıyla da olabilir- zorunlu kılınması, bu çok önemli bir konu. Eğer böyle bir şey olursa, işte, eğitimsizlikten geçen madencilik sektörü olmaktan çıkarız. Bu da çok önemli bir konu, bunu kanunen getirilmesi de söz konusu olabilir.

Diğer son bahsedeceğim bir konu daha var. Şimdi, biz derin madencilğe giriyoruz, derin madencilikte maliyetimiz artıyor. Bizim, maalesef ki yer altında derin madencilğe girdiğimiz zaman metanla, patlayıcı ortamlarla çalışmaya alışmamız lazım. Türkiye’de şu anda patlayıcı ortamlarla çalışmaya alışkın bir tek Türkiye Taş Kömürleri var. Ama bütün özel şirketler yakında buna alışacaklar. Buna alışması demek ATEX’le ilgili eğitimlerinin iyi alınması, ATEX’le ilgili tüm makine ekipmanlarının sertifikalandırılması gerekir ama Türkiye’de böyle bir sertifika verecek kimse yok. Bir an önce çok hızlı bir şekilde sertifikaların alınması gerekiyor. Türkiye’de 2 tane, Türkiye Standartları Enstitüsü çalışıyor bu konuda, bir de Türkiye Taş Kömürleri var, altyapıları hazır bunların. Bunların bir an önce yapılması... Ancak tabii, maden sektörlerinde bunların işlem görmeleri veyahut da hizmet vermeleri çok önemlidir. Bu da çok önemli bir konu.

Benim ana çıkardığım en büyük maliyeti indirecek unsurlar bunlar çünkü madencilikte maliyeti indirirsek madencilik tekrar şahlanacaktır. Çünkü derin madencilğe indiğimiz müddetçe bu maliyetler, arkadaşların bahsettiği, 210 liradan 220-250 liraya çıktı. Dünya madenciliğini araştırın, sorun, özellikle Alman...

BAŞKAN – İlgi dağılmasın diye soruyorum, kaç liradan?

HATTAT ENERJİ VE MADEN TİCARET AŞ TEMSİLCİSİ SELİM ŞENKAL – Arkadaşım bahsetti, “140 liradan” diyor şu anda telaffuz edilen rakam.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi Komis

Giriş : Tarih : 14/01/2015 Stenograf : Kayıt: Sanayi Kom. Sayfa: 28

Türkiye'ye gelen dışarıdan 70 dolardan bahsediliyor. Şimdi, bu maliyetlerin düşürülmesi için devletin sübvansesi çok önemli. Dünya madenciliğine bakın, Almanya bile yıllarca sübvansede edildi. Dünya madenciliğinde bu sürekli yapılan bir şey. Sübvansede derken doğrudan doğruya parasal maddi yardımdan bahsetmiyorum, teşviklerle, uygulamalarla ve eğitimlerle devletin katkısı gerekiyor.

Çok teşekkür ederim dinlediğiniz için, sağ olun, var olun.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Bu, aynı zamanda üniversitede ders gibi oldu Hocam.

HATTAT ENERJİ VE MADEN TİCARET AŞ TEMSİLCİSİ SELİM ŞENKAL – Sağ olun, teşekkür ederim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim.

Efendim, bendeki sıraya doğru gidiyorum.

Buyurun.

Teşekkür ederim.

MADENCİLİK SEKTÖRÜ BAŞKANLAR KONSEYİ BİRLİĞİ BAŞKANI ÜMİT AKDUR – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, sayın bürokratlar, sayın meslektaşlarımız; önerilerimizi biz daha önce Sayın Bakanlığımıza ilettik. Önerilerimizi gerekçeleriyle birlikte Sayın Bakanlığımıza ilettik, aynı zamanda Sayın Komisyona da iletmış durumdayız.

BAŞKAN – Bana da geldiniz.

Evet, size de geldik.

MADENCİLİK SEKTÖRÜ BAŞKANLAR KONSEYİ BİRLİĞİ BAŞKANI ÜMİT AKDUR – Dolayısıyla ben çok kısa bir şekilde burada mümkün olduğu nispette arkadaşlarımızın tekrarladıklarından kaçınmaya çalışarak hızla gideceğim.

Öncelikle, geçen yılda ve önceki yıllarda mesleklerini ifa ederken hayatını kaybeden madenci arkadaşlarımızı rahmetle ve saygıyla anıyorum.

Kanun taslağında yapılmasını arzu ettiğimiz değişiklikleri bildirdiğimizi ifade etmiştim ancak...

ALİM İŞİK (Kütahya) – Özür dilerim, bunu bize, Komisyon üyelerine gönderdiniz mi?

MADENCİLİK SEKTÖRÜ BAŞKANLAR KONSEYİ BİRLİĞİ BAŞKANI ÜMİT AKDUR – Gönderelim efendim.

BAŞKAN – Özür dilerim, öyle düşünmeyin, hemen art niyetli düşünmeyin. Kim dedi, bilmiyorum. İktidar, muhalefet diye değil.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Kanuna dayalı olarak getirirseniz...

BAŞKAN – Alim Hocam, iktidar muhalefet diye düşünmeyin. Komisyon Başkanlığı diye bana getirdi, ben de hemen hem Bakanlığa ilettim hem de bizim Komisyon uzmanlarına verdim. Bilginiz olsun.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Bize gelmedi de Sayın Başkan.

MADENCİLİK SEKTÖRÜ BAŞKANLAR KONSEYİ BİRLİĞİ BAŞKANI ÜMİT AKDUR – Hemen iletiyoruz Sayın Vekilim.

BAŞKAN – Yani bu ekibe de gelmedi.

Evet...

MADENCİLİK SEKTÖRÜ BAŞKANLAR KONSEYİ BİRLİĞİ BAŞKANI ÜMİT AKDUR – Şimdi, kanunda yapılmasını arzu ettiğimiz değişikliklere gelmeden önce, kanunda ruhsat iptallerinin minimuma indirilmiş olmasını da takdirle karşılıyoruz. Yani bu bizim yıllar itibarıyla en çok üzerinde durduğumuz konuydu ama bunlara ilişkin cezaların yüksekliği konusunda ayrıca aşağıda bahsedeceğim.

Ayrıca da bu kanunun yürürlüğe girmesiyle 2012 yılından bu yana yürürlükte olan Başbakanlık Genelgesi'nin de kaldırılacağını ümit ediyoruz çünkü o konularda da sizlerden duyum aldık. Bunun da çok faydalı olacağını düşünüyoruz.

Şimdi, madde dışında bir şey...

ALİM İŞİK (Kütahya) – O konuda somut bir şey var mı yani bizim bilmediğimiz, sizin bildiğiniz? Gerçekten böyle bir şey olacak mı?

MADENCİLİK SEKTÖRÜ BAŞKANLAR KONSEYİ BİRLİĞİ BAŞKANI ÜMİT AKDUR – Ümit ediyoruz efendim.

Şimdi, maddeler dışında bir sıkıntıdan bahsetmek istiyorum. Türkiye her yıl enerji, petrol ve doğal gaz dışında yer altı kaynaklarının ithalatına 40 milyar dolar ödüyor. Ben inanıyorum ki Türkiye'de yeteri kadar arama yaparsak mevzuatımızı da uygun hâle getirirsek biz bu 40 milyar dolarlık yer altı kaynağını ithal etmekten kurtulabilecek durumdayız.

Şimdi, bir konuya daha değinmek istiyorum. Devlet hakkının ülke maliyesine yaptığı katkının yılda yaklaşık 350 milyon lira civarında olduğunu düşünüyoruz. Bu rakam ülkenin toplam vergi gelirleri içerisinde ihmal edilebilir bir seviyede ama bunun artırılmaya çalışılması durumunda bu artışlar madenciler için gerçekten büyük külfet oluyor. Şunu demeye çalışıyorum: 350 milyon lira olmasa da ülkemizin maliyesi gerçekten hiç sıkıntısız olarak devam edebilir, bütün ihtiyaçlarını

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi Komisyonu Giriş : Tarih : 14/01/2015 Stenograf : Kayıt: Sanayi Kom. Sayfa: 29
da karşılayabilir. Ama bu 350 milyon lirayı 450-550 milyon lira yapmak için çaba sarf edersek madencilik çok ciddi sıkıntıya sokmuş olacağız.

Maden fiyatları –arkadaşlarım söylediler- çok düşmüş vaziyette, yani 2000’li yılların başlarına doğru gidiyoruz. Şimdi bu dönemde orman konusu gündeme geldi, orman bedelleri devlet hakkının 3-4 katına kadar çıkmış durumda. Biraz önce de bahsedildi...

BAŞKAN – Başkanım, bir dakika.

Orman Bakanlığından arkadaşlar burada mı? İki kişi olacaktı.

Tamam, dinliyoruz, teşekkürler.

MADENCİLİK SEKTÖRÜ BAŞKANLAR KONSEYİ BİRLİĞİ BAŞKANI ÜMİT AKDUR – Yani öyle örnekler topladık ki. Sayın Orman Bakanlığı Müsteşarımızla da görüştük, kendilerine de arz ettik. Yani bizim ormana bir yıl ödediğimiz kira bedeliyle hemen yanı başındaki özel mülkiyetten araziye satın alabilecek hâle geldik. Yani yüksek derken bunu örneklersek çok daha uygun olacağını düşünüyorum.

Şimdi, efendim, yalnız tabii cevherin, madenin nerede olduğunu biz tespit edemiyoruz. Dolayısıyla orman arazisinde olduğu zaman zaten bir alternatifimiz olmuyor. İllaki onu kullanmak zorundayız.

Bir şey daha ifade etmek istiyorum: Dünyada, Avustralya’da, Amerika’da, Kanada’da devlet hakkı ödendiği takdirde ayrıca orman arazisini kullandığınız zaman orman bedeli diye bir şey yok. Dolayısıyla bu, ülkemiz açısından da çok ciddi bir ek külfet getiriyor. Buna bu açıdan da bakılmasında fayda olduğunu düşünüyorum.

Ruhsatların ihaleyle verilmesi konusu birkaç kere söylendi ama önemli olduğu için ben de birkaç noktada değinmek istiyorum. Gerçekten bu arama ruhsatlarının ihaleyle verilmesi fikri madencilik için uygun değil, dünyada da bunun örneği yok. Ne zaman ihale edilebilir bir arama ruhsatı? Eğer orada bir zuhur olduğu belirlenmişse, orada daha önce birisi çalışmışsa, yani güvenilir birisi, bu uygulanıyor. Mesela Orta Asya Türk Cumhuriyetlerinde devlet eskiden işletilmiş madenleri ihaleyle çıkartıyor. Ama orası zaten maden, yani rezervi belli olmuş, belli süre işletilmiş veya işletilememiş, rezervi belli edilmiş. Bizdeki arama ruhsatları sadece arama hakkı veriyor. Ben aynı zamanda da Altın Madencileri Derneği Başkanı olduğum için bir istatistik vermek istiyorum: Bizim üyelerimiz arasında yaptığımız bir çalışmada MİGEM’den aldığımız 350 tane maden arama ruhsatından sadece bir tanesi altın madeni olmuş. 350’de 1. Yani şimdi, siz 350 tane ruhsatı ihaleyle alıp bir tanesini...

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Bir işletmeye dönmüş, öyle mi?

MADENCİLİK SEKTÖRÜ BAŞKANLAR KONSEYİ BİRLİĞİ BAŞKANI ÜMİT AKDUR – Evet.

BAŞKAN – 350 tanede 1 tane.

MADENCİLİK SEKTÖRÜ BAŞKANLAR KONSEYİ BİRLİĞİ BAŞKANI ÜMİT AKDUR – 1 tanesi altın madenine dönüşmüş durumda.

Şimdi, bu arama bütçeleri çok kısıtlı, dünyada da çok kısıtlı, ülkemizde de zaten çok kısıtlı. Dolayısıyla arama hevesi olan, arama bilgisi olan, belli bütçeleri olan şirketlerin...

BAŞKAN – Bu altın...

MADENCİLİK SEKTÖRÜ BAŞKANLAR KONSEYİ BİRLİĞİ BAŞKANI ÜMİT AKDUR – Altın, kıymetli metal. Ben çünkü sadece bununla ilgili istatistik şu anda elimde olduğu için, başka istatistik varsa onu da size veririz.

BAŞKAN – Zaten 350 tane de altın şeyimiz olsa herhâlde köşeyi dönerdik.

MADENCİLİK SEKTÖRÜ BAŞKANLAR KONSEYİ BİRLİĞİ BAŞKANI ÜMİT AKDUR – İnşallah olur efendim.

Evet, yani, bu arama ruhsatlarının ihaleyle verilmesi konusunda biz MİGEM’le de görüşmelerimize devam ediyoruz. İnşallah o da dünya uygulamaları seviyesinde şimdiye kadar olduğu gibi eğer içerisinde bir zuhur belli olmuşsa, belli, tanımlanmış bir rezerv varsa ihaleyle verilmesinde hiçbir sakınca yok ama arama ruhsatları, adı üzerinde, aranacak.

Ruhsat devirlerinin bakan onayına bağlanması konusu da –arkadaşlarım bahsettiler- yani bu ruhsat devirleri MİGEM’de zaten bir kayıt altına alınıyordu. Yani bunun onaya bağlı olması onaylanmayacağı anlamını sanki çağırıştırıyor. Bu nedenle bir endişe yaratıyor. Serbest rekabet kurallarına da uygun değil diye düşünüyoruz. Burada MİGEM’in tabii şöyle bir hakkı var çok doğal olarak: Maden ruhsatını bir işletmeciyi verirken onda belli kıstaslar arıyor yani mali yeterlilik, bilgi birikimi vesaire gibi. Bu ruhsatı devredeceği kişide de aynı şartları aramak çok doğal bir hak olacaktır. Yani bu anlamda bir engel varsa buna bir şey diyemeyiz. Yani bakan onayı sadece bu alacak olan kişi buna ehil midir diye bir inceleme yapılacaksa bu makul olabilir ama onun dışındakilerin ne anlama geldiğini açık olarak bilemedik.

İş yeri açma çalışma ruhsatı konusunda da bazı valiliklerde bu çok yaygın bir sorun değil doğrusunu söylemek lazımsa, bu konu yıllar itibarıyla büyük ölçüde düzeldi ama Türkiye’de birkaç vilayette bazı valiliklerce iş yeri açma çalışma ruhsatının verilmesinde sıkıntılar yaşanıyor. Bu nedenle bizim aklımıza gelen çözüm olarak acaba MİGEM’den aldığımız maden işletme iznini almış olan firmalar iş yeri açma çalışma ruhsatını da almış olabilir mi gibi bir düzenleme de aklımıza geliyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi Komis

Giriş : Tarih : 14/01/2015 Stenograf :

Kayıt: Sanayi Kom. Sayfa: 30

Metalik madenlerde ve kömürde arama süreleri çok uzun. Yani dünyada, baktığımız zaman, bir madenin –büyük metalik madenlerden ve kömürden bahsediyorum- arama süreleri on beş-yirmi yılı bulabiliyor. Yani çok örnek var, isterseniz, ilgilenen olursa bunları veririz. Şimdi, ülkemizde gerçekten 2010 yılında Hükûmetin beş yıldan yedi yıla çıkartması bu süreyi çok olumlu olarak sektöre yansıdı ama eğer talep olursa aramacıdan, yani “Ben aramamı bitiremedim, bir fizibilite yapmam gerekiyor, ancak o zaman bunun sonucunda gerçek rezervi tespit edebilirim. Onun için bana üç yıl daha süre verir misiniz.?” diye başvurarak ve o yıla ait giderleri de yani işletme ruhsat bedellerini 2 misli de belki ödemek kaydıyla, çünkü sonuçta ilave bir haktır, bu süreyi almaya talibiz. Bu talebimizin de incelendiğini düşünüyorum.

Bu arada, “Madencilik faaliyetlerinin belli alanlarda kısıtlanması” diye kanunumuzda bir madde var. Dolayısıyla çimento ham maddesi üreten ve çimento tesisine entegre olan ruhsatlarda çok ciddi bir endişe ortaya çıktı. Yani çimentocular diyorlar ki: “Bizim çimento tesisimize ham madde girdisi sağladığımız ruhsat alanımız belli, ocağımız belli. Bunu valilik başka bir alana zorunlu olarak kaydırırsa –çünkü bu tür uygulamalar var, yani çimentoda olmadığını tahmin ediyorum ama agregada muhtemelen var- o takdirde entegrasyon bütünlüğü ortadan kalkacak. Çimento işletmesiyle maden birbirinden uzaklaştığı takdirde bu hem ek maliyet hem ek trafik hem ek çevre sıkıntıları yaratır diye endişeleri var. Bu konuyu da biz Bakanlığımıza ilettik, belki onlar için farklı bir madde uygulaması olabilir.

Bir de redevans konusu var efendim. Redevans konusunda da bizim yaptığımız araştırmaya göre ülkemizde redevans çok yaygın gerçekten. Yani bazı madencilik dallarında yüzde 30’a, yüzde 40’a çıktığı ifade ediliyor. Şimdi, bu redevansın biz serbest olmasını arzu ediyoruz. Bunda da yine maden ruhsatı verirken aranan yeterliliklerin redevansla faaliyette bulunacak, yani daha doğrusu işletecek olan kişi veya kurumda da aynı yeterliliklerin aranmasının doğal olduğunu düşünüyoruz. Belli kriterler konabilir ama bunun dışında farklı bir uygulamanın sektörün bugünkü yapısıyla çok uyumlu olmadığı ortaya çıkıyor. Belki bir uzun vadeli geçiş süreci bu konuda bir çözüm yolu olabilir diye düşünüyoruz. Şu andaki uygulamada, yine redevansla ilgili, redevansçı büyük ölçüde yaptığı hatalardan cezai olarak sorumlu değil gibi oluyor. Yani ruhsatın sahibi, redevansını vermiş olan kişi o redevansçının her günlük faaliyetini takip etme imkânına sahip değil. Dolayısıyla redevansçı iyi veya kötü niyetle yasaya aykırı bir iş yaptığı zaman bundan ruhsat sahibi sorumlu oluyor. Bizim buradaki önerimiz şu: Redevansçı da en azından müşterek ve müteselsil olarak sorumlu olsun.

Bir de...

BAŞKAN – Bitiriyor muyuz Ümit Bey?

MADENCİLİK SEKTÖRÜ BAŞKANLAR KONSEYİ BİRLİĞİ BAŞKANI ÜMİT AKDUR – Bitirmek üzereyim.

Şimdi, kanunumuzda tanımlarda bir madde var, çok güzel düşünülmüş yazılmış bir tanım. Mücbir sebep ve beklenmeyen hâller tanımı. Şimdi, bu beklenmeyen hâller tanımının içerisinde bir ifade var, çok yerinde, bugüne de çok uyuyor: “Devletten alması gereken ancak zamanında verilememesi nedeniyle alınamayan izinler beklenmeyen hâller tanımına girer.” diyor. Çok güzel bir tanım. Ancak biz kanun içerisinde bunun uygulandığı bir madde görmüyoruz. Yani şimdi biz arama ruhsat döneminde her yıl belli faaliyetleri yapmakla mükellef, yapmadığımız takdirde kanun uyarınca ruhsatımızın iptaline veyahut da belli cezaları ödemeye giden durumlar var. Şimdi, işte tam burada da beklenmeyen hâl tanımına uygun bir madde olmalı ki biz devletten almamız gereken ancak kendi kusurumuza isnat edilemeyecek bir nedenle alamadığımız izin nedeniyle ceza görmeyelim. Bu hem arama döneminde geçerli hem işletme ruhsat dönemi içerisinde, yani işletme izni alana kadarki sürede geçerli olmalı. İşletme izni aldıktan sonraki durumu düzenleyen bir madde var, orada geçici tatil uygulaması devreye giriyor. Ama ondan önceki dönemde madenciye koruyan bir hüküm maalesef yok. Arz ettiğim gibi, ben bunu gerekçelerinde sizlere takdim etmiştim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Peki, çok teşekkür ederim.

Ben ayrıca bu ikramı bize yapan Enerji Bakanlığımıza teşekkür ediyorum.

Evet, buyurun.

EGE MADEN İHRACATÇILARI BİRLİĞİ BAŞKANI MEVLÜT KAYA – Çok teşekkür ederim efendim.

Sayın Başkan, Komisyon üyeleri ve sayın bürokratlar, tüm hazırun ve basın; hepinize saygılar sunuyorum.

Sayın Başkanım, ben şahsınızda tüm Komisyon üyelerine teşekkür ediyorum.

İki günde ziyaretlerimizde de yanınıza geldik. Sağ olun. Bütün Komisyon üyeleri bizleri dinledi. Bir sürü Komisyon üyesiyle görüştük. Sayın Başkanım, eğer farkındaysanız -6-7 tane arkadaşımız da görüştü- Ege Maden İhracatçıları Birliği olarak biz ihracatçı gibi görünürken 1.080 tane üyesi olan ve bunların yüzde 85’i üretici olan bir birliğiz. Dolayısıyla, özellikle mermerde –tabii ki maden de bizim bünyemizde ama herkes, arkadaşlar kendi alanında anlattılar- bizlerin de sizlere kendi imzalarımızla sunduğumuz 8, 10 veya 12 tane maddedeki çekinceler veya düzenlemeler isteniyor. Dolayısıyla, burada tekrar...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi Komis

Giriş : Tarih : 14/01/2015

Stenograf : Kayıt: Sanayi Kom. Sayfa: 31

Eğer izniniz olursa ben her şeyin sermayesinin moral olduğuna, heyecan olduğuna inanıyorum. Moralimizin olmadığı alanda ticari olsun hangi alan olsun başarı oranımızın düşeceğini biliyoruz. Şu anda sektörümüzün -maillerim geliyor- gerçekten çılgınlıkları var. Moral... Herkesin söylediklerini tekrarlamıyorum.

BAŞKAN – Vallahi o morali düzeltmek için uğraşıyoruz.

EGE MADEN İHRACATÇILARI BİRLİĞİ BAŞKANI MEVLÜT KAYA – Çok sağ olun.

Ben çok vaktinizi almayacağım Sayın Başkanım ama 2023 hedeflerini koyan Hükümetimizin... Bu belki hayalleri, bir şeyleri zorlayan bir hedef ama inanın maden sektörü bu hedeflere gidebilecek istiap haddi en uygun sektörlerden biri.

BAŞKAN – Doğrudur.

EGE MADEN İHRACATÇILARI BİRLİĞİ BAŞKANI MEVLÜT KAYA – Şimdi, eğer biz oraya, o hedeflere en uygunsak, buna inanırken moralimizin en üst seviyede olması gerekir ki biz bunun, bu verilen 15 milyar doların üstüne çıkmalıyız. Ve yüzde 97'ye varan, katma değeri kendi öz kaynaklarımız olan bir sektörden bahsediyoruz.

Burada sayın vekillerim demin şunu dediler: “Burada siyaset olmamalı.” Çok doğru Sayın Başkanım. Burası kendi öz kaynaklarımız. Yani, burası Türkiye'nin sermayesi, malı. Dolayısıyla, Sayın Başkanım, burada belirlediğimiz maddeler konusunda sayın bürokratlarımızın, özellikle MİGEM'in, oradaki çalışan bütün bürokratların bizim mermer sektörü olarak gerçekten... Çünkü Sayın Bakanımızın enerjisinin yüzde 90'ını farklı alanlarda kullanıyor olmasından kaynaklı... Bizim Sayın Bakanımızla çok görüşme veyahut da ona ulaşma şansımız olmuyor ama o boşluğu dolduran sayın müsteşarlarımıza, müsteşar yardımcımıza ve MİGEM'in elemanlarına gerçekten şahsım ve bütün sektörüm adına ben hepsine çok teşekkür ediyorum. Her zaman en küçük bir problemde bize katkı sundular. Hatta bundan yakın bir zamanda yapmış olduğumuz çalıştayda da gerçekten taleplerimizin ciddi bir katılımla büyük bir kısmını da buraya yansıttılar.

Demin söylediniz “Teşekkür etmeyecek misiniz?” diye. Sayın Başkanım, biz dersimize çalışırken, ben cumartesi-pazar evde çalışırken eşim dedi ki: “Aman, sınıfta kalma.” Sayın Başkan, biz sorunlu olan yerlere çalıştık, keyifli olan yerlere bakmadık ki. Dolayısıyla onların tümüne, o düzgün olan -10 taneyi çıkardığımız zaman- 25-26 tane madde için emeği olan bütün bürokratlarımıza tek tek teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN – Allah razı olsun.

EGE MADEN İHRACATÇILARI BİRLİĞİ BAŞKANI MEVLÜT KAYA – Yalnız, burada tek bir şey söylemek istiyorum. Sayın Bakanım şunu söyledi: “Uç ürün ve katma değeri yüksek yani hammaddeyi daha çok işlenmiş ürün satma.” Özellikle bizim sektörle ilgili, mermer sektörüyle ilgili çok doğru bir tespit ve bu olmalı da. Çünkü bizim çıkardığımız madeni tekrar yerine koyma şansımız yok Sayın Bakanım.

Şimdi, burada hem bunu... Eğer düşünce buysa ki bu olmasa Sayın Bakanım bunu söylemezdi, yüzde 1 milyon katılıyorum ama dönüp ondan sonra işletme son ürün üretecek tesisleri üreten firmaları cezalandırıcısına... Çünkü 3 milyon, 4 milyon, 5 milyon, 10 milyon euroluk yatırım yapan...

BAŞKAN – Kemal Bey sizi dinlemiyor, lütfen Kemal Bey dinler misiniz.

EGE MADEN İHRACATÇILARI BİRLİĞİ BAŞKANI MEVLÜT KAYA – Kemal Bey, mermer işi yoksa Sayın Vekilimin alanı dışında olabilir.

Ben biliyorum. Saygımız, sevgimiz sonsuz, kendileriyle görüştük, her zaman katkıları olan bir vekilimiz.

Sayın Başkanım, sayın üyeler; eğer bir firma uç ürün yaratmak, katma değeri yüksek bir ürün yaratmak adına bir tesis kurmuşsa, bulduğu ocağı getirip ihaleye soktuğunuz zaman, o ihaleye girecek parası kalmamıştır. Ve bu anlamda yatırım yapan bir firmanın ihaleye getirdiği bir ocağı da bir sahayı da bir başkası çok hızlı bir şekilde nasılsa bu firma ciddi bir yatırım yaptı, 5-6 milyon euroluk yatırım yaptı. Benim de param var, gider alırım. Ondan sonra otururum karşısında, istediğim gibi pazar şansını aramaksızın mal satabilirim.

Sayın bürokratlarımızdan, Bakanlık görevlilerinden ve hepinizden ricamız şu: Bir sürü madde önemli, tabii ki önemli, arkadaşlarımız saydı. Tekrar etme ihtiyacı da duymuyorum. Ama bu ihale konusunda “çantacılık” dediniz Sayın Başkanım. Bu bazı ek önlemlerle zaten azaltıldı yani miktarların, fiyatların artırılmasıyla, sürenin belli bir yere çekilmesiyle o dediğiniz çantacılar azaldı. Ama varsayın ki var. Bu, diğer taraftan uç ürün üretecek olan tesisleri cezalandırma anlamına gelmemeli. Bu konu kesinlikle çok önemli çünkü bize gelen maillerde...

Bir de devlet hakkı. Tabii ki olmalı ama devlet hakkı yüzde 2 ve yüzde 1'di. Yüzde 1 de salt şunun içindi: Eğer kendi işletmende bunu işleyerek satıyorsan, uç ürün hâline getiriyorsan burada yüzde 1 yani yüzde 50 aşagısında. Şimdi yüzde 4. Yüzde 2'ye yani otomatikman sektörümüze yüzde...

BAŞKAN – Nevzat Bey, yüzde 4'e mi çıktı bu?

EGE MADEN İHRACATÇILARI BİRLİĞİ BAŞKANI MEVLÜT KAYA – Yüzde 4.

BAŞKAN – Biraz artırmışız, hakkınızı helal edin.

EGE MADEN İHRACATÇILARI BİRLİĞİ BAŞKANI MEVLÜT KAYA – Şimdi yani şöyle: Sayın Komisyon üyelerim, vergi olarak yüzde 21,8'lik artı bir vergi yükü getiriyor. Biz zaten verdiğimiz verginin dışındaki ek vergilerle

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi Komis

Giriş : Tarih : 14/01/2015

Stenograf : Kayıt: Sanayi Kom. Sayfa: 32

gerçekten madenciler olarak en yüksek vergiyi –bunu rakamlarla ispatlarız- veren bir sektörüz. Dolayısıyla, en azından bu konuda da bir hassasiyet bekliyoruz. Diyoruz ki: Biz eğer özel teşvikler getiremiyorsak işlenmiş ürünlerde, en azından fabrikaların yüzde 1’lik oranının aynı kalması, yüzde 4’ün de yüzde 2’ye çekilmesi. Ama olmuyorsa bile özellikle işletmelerdeki yüzde 1 oranının aynı şekilde korunması bu sektörün talebidir. Bunların tümünü eğer göz önünde bulundursanız...

Bir tek şeyle sözümü noktalamak istiyorum. Biz gerçekten -hamaset değil, yüreğimden, umarım hepiniz sesin tınısından doğruyu anlarsınız- bir şeyler kotarmaya gelmedik. İnanın, orada tüm arkadaşlarla günlerdir görüşüyoruz. Biz sizden de şöyle, ne kadar az verirsek noktasında değil, birlikte ne yaparız, ortak paydayı ülkede, ortak paydayı da herkes kendi sektöründe, bu noktada birleşirsek o zaman ben yüzde 1 milyon emimin, biz doğruyu ve gerçeği bulacağız.

Bir de bir tek şey, madencilikle ve özellikle mermercilikle ilgili ciddi sıkıntılarımız. Bir petrol kuyusunun bulunduğu zamanlar, hepimizin keyifle duyulduğu anlar. Ülkenin bağrından bir şey çıktığının sevincini yaşıyoruz. İnanın Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Mevlüt Ağabey, son zamanda mermerin ihracatı azaldı, değil mi?

EGE MADEN İHRACATÇILARI BİRLİĞİ BAŞKANI MEVLÜT KAYA – Şimdi, ilk defa Sayın Başkanım, yüzde 5,8 eksiyle girdik Türkiye genelinde, ilk defa. Sürekli... Ben tek bir örnekle... İlk ben Ege İhracatçı Birliklerinin haberim olmadan yönetim kurulu üyesi olmuştum. 250 bin dolar şartı vardı. O şartı yerine getirmediği için Ege bölgesinde dediler ki “Sen yönetim kurulu üyesi oldun.” herhangi bir seçimsiz. O günden bugüne 2 milyar 150 milyon dolara geldik. Tam yirmi altı yıllık bir serüvenden bahsediyoruz.

BAŞKAN – Maşallah.

EGE MADEN İHRACATÇILARI BİRLİĞİ BAŞKANI MEVLÜT KAYA – Sürekli büyüyen ve hedefleri olan. İnanın, yüzde 16 ile 18 arasında organik tarım ve doğal taş sektörünün büyüme trendi var. Biz bu matematik hesaplarının tümünü yaptığımız zaman, inanın, biz bu ülkeye 15-16 milyar dolarları gerçekten getirebiliriz. Hamaset değil...

BAŞKAN – Hayal değil.

EGE MADEN İHRACATÇILARI BİRLİĞİ BAŞKANI MEVLÜT KAYA – Hayal değil, gerçekten bu büyümeleri matematik olarak çarptığınız zaman, önünüze gelen rakamlar bunu gösteriyor.

Ben sayın bürokratlarımızdan, sayın Müsteşar Yardımcımızı ziyaret etmiştik sizlere gelmeden önce. Sağ olsunlar bizi hep dinlediler, dertlerimizi biliyorlar. Ben aynı şekilde dertlerimizle dertlendiğinizi biliyorum. Hepinize güvenim sonsuz.

Katkılarınızı bekliyor, sonsuz sevgi ve saygılar sunuyorum efendim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Ben bir de hem araya bir latife katmak istiyorum. Tüm konuşmacılarımıza teşekkür ederim.

“Moral” dediniz, moral şöyle: İnanın, siz değerli yatırımcılar, üreticiler, ihracatçılar bu ülkede eli öpülecek insanlarsınız, önce onu bilin, önüne kırmızı halı açılması gereken insanlarsınız. Niçin? Üretiyorsunuz, yerin altından çıkarıyorsunuz, ihracat yapıyorsunuz, istihdam oluşturunuz ve insanlara aş ve iş veriyorsunuz. Onun için ben canı gönülden hakikaten hepinizi tebrik ediyorum, samimi söylüyorum.

EGE MADEN İHRACATÇILARI BİRLİĞİ BAŞKANI MEVLÜT KAYA – Çok sağ olun, Allah razı olsun.

BAŞKAN – Ve bu sadece benim görüşüm değil, tüm milletvekillerimizin.

Ve bakın, inanın, şöyle bir dikkat edin lütfen, işin başından beri olanların hepsi oturuyor çünkü dinliyorlar “Ne yapmamız lazım?”ı da inşallah Komisyon çalışmalarında göreceksiniz.

EGE MADEN İHRACATÇILARI BİRLİĞİ BAŞKANI MEVLÜT KAYA – Çok teşekkür ederim efendim.

BAŞKAN – Rica ederim.

Lütfen, bir ricam da şu: İnsanların birbirine saygısı olması için nasıl müsteşarımızdan vekillerimize kadar hepsi bekliyor, konuşan da kaçmasın, sektörün diğer temsilcilerini dinlesin diye arzu ediyorum. Bugün bu vaktinizi bu Maden Kanunu’na ayırmanızı istiyoruz.

On beş dakika sonra buluşuyoruz.

Kapanma Saati: 19.32

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi Komis

Giriş : Tarih : 14/01/2015 Stenograf :

Kayıt: Sanayi Kom. Sayfa: 33

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 19.51

BAŞKAN: Halil MAZICIOĞLU (Gaziantep)

BAŞKAN VEKİLİ: Hüseyin ÜZÜLMEZ (Konya)

SÖZCÜ: Ali ERCOŞKUN (Bolu)

KÂTİP: Mustafa ÖZTÜRK (Bursa)

-----0-----

BAŞKAN – Sevgili milletvekillerim, Değerli Müsteşarım, müsteşar vekilimiz, Bakanlık yetkililerimiz, değerli yatırımcılarımız...

Alim Hocam, yatırımcılarımızla konuştukça çok önemli konular ve sorunlar da dile geldi. Gerçekten bu toplantının hem ülkemize hem bu Maden Kanunu'na yararlı olacağına kalben inanıyorum, inşallah.

ALİM IŞIK (Kütahya) – İnanmazsak burada olmazdık, inandığımız için buradayız..

BAŞKAN – Allah razı olsun. Alim Hocam, sen bizim yanımızda olduğun sırta yere gelmez.

Aynı ekranı takip ederek, kusura bakmayın, yanlış anlamayın, burada ekranda numara veriyor, ben o numaraya göre söz veriyorum. Yani istediğime veriyorum, istemediğime vermiyor değilim, buradaki numarayı takip ederek veriyorum.

İlk sırada siz buyurun. Kendinizi tanıtmayı unutmayın, sektörün yarısı gitti, bilginiz olsun.

TÜRKİYE MADENCİLER DERNEĞİ TEMSİLCİSİ M. ATILGAN SÖKMEN – Sayın Başkanım, Sayın Müsteşarım, Değerli Divan, milletvekillerimiz, değerli basın mensupları ve saygıdeğer bürokratlar ve sevgili meslektaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Önce derneğimizi çok kısaca tanıtmak istiyorum, şunun için...

BAŞKAN – Biz sizle tanışmadık değil mi?

TÜRKİYE MADENCİLER DERNEĞİ TEMSİLCİSİ M. ATILGAN SÖKMEN – Yok. İstanbul'da olduğum için sizi ziyaret edemedim.

BAŞKAN – Olabilir, biz bir telefon kadar yakınız. Bizi bir toplantınıza çağırın, biz Komisyon olarak gidiyoruz. Vallahi sektörlerin ayağına gidiyoruz, onu da bilin. Sanayi Komisyonu olarak ilaç sektörüne gittik, sayamayacağım, yenilenebilir güneş enerjisiyle görüşüyoruz. Yani bize ihtiyacınız olduğu an bir telefon etmeniz yeterli, bilginiz olsun.

TÜRKİYE MADENCİLER DERNEĞİ TEMSİLCİSİ M. ATILGAN SÖKMEN – Ben de bir sitemde bulunayım.

BAŞKAN – Buyurun.

TÜRKİYE MADENCİLER DERNEĞİ TEMSİLCİSİ M. ATILGAN SÖKMEN - Biz, 4 Aralık Dünya Madenciler Günü'nde bu sene 2014'ün müessif bir yıl olması nedeniyle iş sağlığı ve iş güvenliği konferansı düzenledik uluslararası ve Cumhurbaşkanından başlayarak ve Meclisimize bir çok komisyona davetiyeler gönderdik, maalesef bir tek kişi bile icabet etmedi. Bu da bizim sitemimiz olsun.

BAŞKAN – Bize geldi mi davetiye?

TÜRKİYE MADENCİLER DERNEĞİ TEMSİLCİSİ M. ATILGAN SÖKMEN – Evet efendim.

BAŞKAN – Peki. O zaman şöyle söyleyelim. Özür diliyorum.

TÜRKİYE MADENCİLER DERNEĞİ TEMSİLCİSİ M. ATILGAN SÖKMEN – Estağfurullah, ne demek. Çok yoğun olduğunuzu tahmin ediyorum ben.

BAŞKAN – Yok, yok, hem anlaşılmaz yönünden hem de oda başkanlarımız burada. Eğer bir davetiye var ise nezaketen lütfedip, gelip, Komisyon Başkanının, milletvekillerinin bir çayını içerek davet etmeniz gerekiyor. Bize günde yüzlerce davetiye geliyor. Açık ve net söylüyorum. Eğer, o işte samimiyseniz, lütfedeceksiniz çünkü bir müsteşarı, bir bakanı, bir genel müdürü çağırırken ben biliyorum ki geliyorsunuz, davetiyeyi veriyorsunuz, çağırıyorsunuz. Bunu kıyaslamak için söylemiyorum. Bir milletvekilini de, bir komisyonu da çağırarak iseniz... Bakın, benim sekizinci yılım bu Komisyonunda ne ben sizi tanıyorum ne siz beni ama bu sektörde dünya kadar tanıdığım var, her zaman sorunları olduğunda geliyor. O zaman olayı böyle görmek lazım. Biraz gelerseniz, siz bir adım atarsanız bizim size iki adım atacağımızdan hiç şüpheleniz olmasın. Bunu burada düzeltmiş olalım.

TÜRKİYE MADENCİLER DERNEĞİ TEMSİLCİSİ M. ATILGAN SÖKMEN – Peki efendim.

Şimdi derneğimizden bahsetmek için söze girmiştik. 1948 yılında kurulmuş, şu anda ihracatçıları birliklerinin de bir süre fonksiyonlarını yerine getirmiş bir dernek. Şu anda Türkiye maden üretiminin yüzde 80'ine yakın belki daha da fazlasını üreten bir üye profilimiz var.

BAŞKAN – Hepsi İstanbul'da mı yoksa Türkiye genelinde mi?

TÜRKİYE MADENCİLER DERNEĞİ TEMSİLCİSİ M. ATILGAN SÖKMEN – Türkiye genelinde efendim.

BAŞKAN – Tamam.

TÜRKİYE MADENCİLER DERNEĞİ TEMSİLCİSİ M. ATILGAN SÖKMEN – Şimdi bir moral konusu burada konuşuldu. Ben bir çok yerdeki konuşmalarında hep moralimiz çok bozuk diye başlıyorum, bunun çok açık ve tek nedeni

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi Komis

Giriş : Tarih : 14/01/2015Stenograf :

Kayıt: Sanayi Kom. Sayfa: 34

var. Bu 2012 Haziranında çıkarılan genelge ve ondan sonra bunun üzerine tuz biber eken orman yönetmeliğiyle getirilen inanılmaz yükler. Şu anda sektörün büyük bir bölümü izin alamamaktan boğulmak üzere. Biz bu tasarının çıkışını, gördüğüm kadarıyla maddelerinin aciliyetini görmüyoruz. Ne getireceği açısından belki düzenlemeler üzerinde tartışıyoruz ama bir tek umudumuz var bu çıkarsa belki genelge kalkacak. Belki genelge kalkar, bu yasanın bizim için en önemli yanı bu görünüyor.

Burada arkadaşlarımız bahsettiler, ben de çok kısa kısa üstünde durmak istiyorum. Öncelikle ilk müracaat sisteminin değiştirilmesi, bu yasanın en önemli mihenk taşı diyeyim çünkü 1954 yılında çıkarılan 6309 sayılı Maden Kanunu'ndan bu yana takaddüm hakkına yani öncelik hakkına dayalı bir maden ruhsatı edinme sistemimiz var, bu şimdi değiştiriliyor. Arkadaşlarımız da ifade ettiler, bu, olmayan bir şeyin ihalesi gibi bir şey.

Bir yandan şunu da önemle kaydetmemiz gerekiyor: Modern maden arama teknikleri şu anda hava fotoğrafları, artı, uzaktan algılama, jeokimya, saha gezileri bütün bunları yaparsınız, bir ışık gördüğünüz yer için arama müracaatı yaparsınız. Şimdi ben bir firma olarak onlarca jeologumu çalıştırıp uzay fotoğrafları satın alıp bir tespitte bulunacağım ve geleceğim size burayı ruhsatlandırmak istiyorum diyeceğim, bir başka arkadaşım bunların hiçbirini yapmayacak benimle ihaleye girecek. Bu pek aklın alacağı bir iş değil, bundan kesinlikle dönülmesi gerekir.

İkinci üzerinde önemle durmak istediğim husus, yetkilendirilmiş tüzel kişilikler eliyle proje yapmak, artı, bunların takibi. Şimdi ülkemiz gerçekten madencilikte özellikle 2000'li yıllardan başlayarak çok önemli mesafeler katetti, çok fazla sayıda yetkin ve bilgili ekiplere, elamanlara sahibiz. Şimdi madencilik, bir arkadaşımız bahsetti işte yapı denetim firmalarını kurduk, yapılar şöyle oldu böyle oldu. Hiç kıyaslanamayacak bir şey yani biri elmayasa ötekisi atıyorum...

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Bir arkadaşınız değil, ben bahsettim. Başlangıçta ben bahsettim ama bir kıyaslama yani.

TÜRKİYE MADENCİLER DERNEĞİ TEMSİLCİSİ M. ATILGAN SÖKMEN – Sayın Milletvekilim, özür diliyorum.

Şöyle bir madencilikğin özelliği açısından bahsetmek istiyorum. Madencilikte inşaattaki gibi tanımlanmış bir şeylerle uğraşmıyorsunuz. Yer altında tabiatın, Tanrı'nın oraya koyduğu bir şeyi, meçhulü arıyorsunuz ve her gün bunun değişimiyle uğraşıyorsunuz. Yani elinizde bir inşaatta bir alanı seçersiniz... Şunu demek istiyorum: Hakikaten belirsizliklerle uğraşıyoruz biz. Dolayısıyla, burada tecrübe, o işletmedeki insanların öngörüsü çok önemli. Bunu dışarıdan birilerine yaptıramayız. Şirketlerin kendi yetiştirmiş elemanları var, onları ne yapacağız? Dolayısıyla, bu konu Türkiye için, özellikle bizim mesleğimiz açısından son derece... Yani dilim varmıyor, arkadaşlarımız söyledi, Mühendis Odasından arkadaşımız. "Birtakım sorumluluklardan kaçmanın bir yolu mudur?" diye söylediler. Böyle olmasını dilemiyorum ama başka da bir gerekçe bulamıyorum. Çünkü bu noktada şu anda Türkiye'de birçok firma, kendini yetkin görmediği alanlarda uluslararası yardımlar da alıyor. Bu ihtiyari bir şey yani siz eğer kendinizi o projelendirmede, o konuda yetkin görmezseniz yapan bir uzmanı buluyorsunuz, bir kuruluşu buluyorsunuz, ona yaptırabiliyorsunuz. Dolayısıyla bunun ihtiyari olması lazım ki firmaların kendilerine bırakılması lazım.

Bir küçük konudan bahsedeyim. Bizim maden ruhsatlarımız böyle matruşka bebekleri gibi. Bir işletme ruhsatımız var, onun içinde bir işletme izni, onun içinde bir ÇED sınırları, onun içinde GSM sınırları, böyle her tarafımız sınırlarla çevrili durumda. Kasti olmayan aşımardan bahsediyorum, bunlar büyük cezalarla cezalandırılıyor. Bunun da yanlış olduğunu düşünüyorum. Bugün bir maden üretimi yapıyorsunuz. ÇED raporunuzda sizin bu yıllık -atıyorum- 10 bin ton. Açtınız madenin üzerini, damar orada çok kalın, 20 bin ton. Yani o yaptığımız hafriyat sonucu alacağınız maden 10 bin değil de -abartıyorum- 20 bin ton. O ilave 10 bin ton için müthiş ceza ödemek zorundasınız. Niye? ÇED kararında o 10 binle sınırlanmıştı diye. Hâlbuki yapılmış herhangi bir fazla işlem yok, hafriyat aynı ama maden orada kalınlaştı. Ben o kalın madeni alırsam ceza ödüyorum. Faaliyeti durduruluyor artı ceza ödüyor. Yani bu maden ruhsatlarının devrinin Bakan onayına sunulmasına da biz sektör olarak doğru bulmuyoruz çünkü bunun gerekçesini de anlayamıyoruz. Maden Kanunu'na göre bu devirle ilgili her türlü işlem doğru yapılmışsa ki bunun denetimini Enerji Bakanlığı Maden İşleri Genel Müdürlüğü yapıyor. Ondan sonra -bir arkadaşımız da söyledi, Ümit arkadaşımız- onay talebi sanki onay vermemeyi de içeriyor anlaşılıyor. Bunun da giderilmesini talep ediyoruz.

Redevans için de aynı şeyi söyleyebiliriz. Redevans bugün çağdaş ekonomik sistemlerde büyük ölçüde ticari bir olaydır. Bunun bir yerlerden onay alması çok doğru gelmiyor doğrusu bize.

İki kısa maddeden daha bahsedeceğim. Bir tanesi, bu demin bahsettiğim Başbakanlık genelgesi nedeniyle iptal durumunda olan yani üç yıllık süre içerisinde gerekli izinleri alamadığı için iptal durumuna gelmiş ruhsatlar var. Bakanlık bunları iptal etmedi çünkü bir fiilî durumun olduğunun farkında onlar da. Fakat yasada bu dikkate alınmamış. Sanki madencilerin bunu keyfi olarak almadıkları varsayılarak 50'er bin lira her yıl için ceza öngörülmüş. Hâlbuki geçiş maddesinde bunun eskiye dönük, bu mücbir nedenden ötürü, alınamamasından ötürü bu ruhsatların cezalandırılmaması gerektiğini düşünüyoruz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi Komis

Giriş : Tarih : 14/01/2015 Stenograf :

Kayıt: Sanayi Kom. Sayfa: 35

Bir husus da geçici 29'uncu maddede. Devletle redevans anlaşması olan madencilere, bu torba yasayla getirilen ek maliyetlerle ilgili, onların bu maliyetlerinin yeni sözleşmeler kapsamında telafi edileceğine dönük bir hüküm var. Şimdi buradan sormak istiyorum: Yani devletle anlaşması olan madenci de kendi ruhsatını çalıştıran madenci, madenci değil mi? Bu maliyetler onlara gelmedi mi yani? Sadece devlete iş yapanlara mı geldi? Dolayısıyla burada bir eşitsizlik söz konusu, bunun da giderilmesini talep ediyoruz.

Öbür taraftan son olarak şunu söylemek istiyorum: Bu tasarı baştan sona çok yüksek bedeller ve cezalar öngörüyor. Dolayısıyla bu ve diğer hükümler açısından... Yürürlük maddesi hemen yürürlüğe girecekmiş gibi yapılmış, öyle öngörülmüş. Daha önceki taslakta -yine Bakanlığımızın bir taslağıydı o da- "Bir sonraki yılın başında yürürlüğe girer." diye bir hüküm vardı. O şekilde düzeltilmesini talep ediyoruz.

Dinlediğiniz için teşekkür ediyorum.

(Oturum Başkanlığına Sözcü Ali Ercoşkun geçti)

BAŞKAN – Biz de çok teşekkür ediyoruz.

Şimdi sıradan devam ediyorum.

Buyurun.

EGE MADENCİLER DERNEĞİ TEMSİLCİSİ DÜZGÜN ÜRÜN – Öncelikle bu kanun tasarısı hazırlanırken kanunda yer alan bütün hususlarda yoruma yer bırakılmaması gerekir diye düşünüyoruz. Eğer bu kanunda yoruma yer bırakırsak geçmişte çıkan kanunlar gibi başımıza çok şey gelecektir. Bunun için bu kanunda birçok maddenin hatalı olduğunu görüyoruz. Bu hataların düzeltilmesi lazım. Bu hataların düzeltilmesi için hepimiz el birliğiyle çalışacağız, bu kanunu çıkarmaya çalışacağız.

Fakat bu kanun çıkarılırken özellikle madencilerimizin yararına olmalıdır, zararına olursa, bu kanunla madencilerimiz cezalandırılırsa, bir ceza kanunu şekline dönerse madencilerimiz zarar görecektir, hepimiz zarar göreceğiz. Biz istiyoruz ki bu kanun bize maden yapmak için güven versin, ruhsatımızın güvencesi olsun. Eğer MİGEM tarafından bize verilmiş maden işletme ruhsatının güvencesi varsa yatırımcının da yatırım güvencesi olacaktır. Çünkü madencilik alanında yapılmış bir yatırımın güveni maden işletme ruhsatıdır, başka bir güven yok. Ama bu maden ruhsatı başka başka nedenlerle güvensiz hâle getirilirse vay gelsin maden yatırımcılarının başına, hepimiz bunu endişeyle izliyoruz ve görüyoruz.

Bir örnek verirsem, maden işletme ruhsatının bulunduğu, madenin bulunduğu yer bir orman arazisi ise bu orman arazisi içinde madencinin ciddi yatırımı vardır, hepimizin var. Bu yatırımın ana ham maddesi oradaki ocaktan, işletmeden elde ediliyor ise şu veya bu nedenle orman arazisindeki bu yere "Ben bundan sonra size izin vermiyorum." diyorsa MİGEM ne yapacaktır? O bakımdan, istiyoruz ki Maden Kanunu'muzda, arazi nerede olursa olsun, maden nerede olursa olsun, bulunduğu yerin mülkiyeti ne olursa olsun madene güven gelmesi lazım. Eğer biz bu Maden Kanunu'nu hazırladığımız bu şekliyle... "İzin verilebilir." İşte, bu yanlış. Bir maden alanında maden işletme ruhsatı verilmiştir, orman izni alınacaktır. Orman izni için de "İzin verilebilir." diye bu kanuna bunu koyarsak -bu bir örnek hepsini söylemeyeceğim- işte bizim güvenimiz olmamış olur, bu güven bitmiş olur. Hepinizden istirham ediyoruz ki Maden Kanunu'nda bu tür maddelere "verilebilir", "yapılabilir" şekliyle bu maddelerin konmaması lazım. Bu kanunda eğer maden orada işletilecekse, gerçekten işletilecekse "Her çeşit izin verilir." hükmü konulmalıdır. Biz bunlardan endişe duyuyoruz.

Sizler kanun yapımcısısınız. Siz bu kanunları yaparken bırakalım bir kanunun bir cümlesine, noktasına, virgülüne bizim dikkat etmemiz gerekir diye düşünüyoruz. Bunlar yapılmadığı zaman geçmişteki bütün hatalar başımıza birer engel olarak çıkacaktır.

Şimdi, ben kanundaki maddeler üzerinde hiç durmak istemiyorum. Bizim arkadaşlarımız, meslektaşlarımız hepsini zaten dile getirirler. Ama biz istiyoruz ki bu kanun ciddi bir şekilde ele alınsın, iyi bir şekilde çıksın ama çok aceleyle de gerek var mı, bilmiyoruz. Ben öyle inanıyorum ki bu kanun yarın dahi çıksa Soma'daki faciayı ne önleyecek ne bundan sonra böyle bir kazayı. Bu kanun bu şekliyle asla ve asla önlemeyecektir. Biz bunu bu şekilde izliyoruz. Dolayısıyla, bir ceza kanunu mahiyetindeki bu kanunu çok dikkatli bir şekilde incelememiz lazım.

Burada kanun yapılırken hem yoruma hem de yönetmeliğe fazla yer vermememiz gerekir düşüncesindeyiz. Bu maden yatırımcısını çok aşırı şekilde engellemektedir.

Arkadaşlarımız söylediler. İhale yoluyla bir madenin varlığının tekrar tekrar ihalesi son derece yanlıştır. Biz şunu öğreniyoruz -doğrudur veya yanlıştır, tam ben bilmiyorum- deniliyor ki bugün MİGEM'in elinde 1.600'e yakın, hükümden düşmüş, şu veya bu şekilde reddedilmiş 1.600 tane maden sahası duruyor. Peki, biz şimdi soruyoruz, kendimizi sorguluyoruz: Buraya müracaat eden insanlar -affedersiniz, affınıza sığınıyorum- bunlar kafadan sakat insanlar mı? 1.600 tane müracaat yapılmış, hükümden düşmüş, cezalı duruma gelmiş, yok edilmiş ama 1.600 maden sahası orada duruyor. Ne olacak bunlar, ne işe yarıyor? İhale edilecek. Kim ihaleyi alacak? Bugünkü bu şartlar altında bu cezai müeyyidelerin uygulandığı... Bu şekilde madencilik yapılabilir mi diye düşünmemiz lazım, kendimizi sorgulamamız lazım.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi Komis

Giriş : Tarih : 14/01/2015 Stenograf :

Kayıt: Sanayi Kom. Sayfa: 36

Şimdi burada bir şeyi daha anlatmak istiyorum: Sayın Başkanım, ormana baktığımız zaman orman alanında artık madencilik faaliyeti yapılamaz hâle gelmiştir. İki, zeytinlik alanlar da madencilik yapılamaz durumdadır. Bunların ikisi de çok yanlıştır, üzerinde çok hassasiyetle durmamız gerekiyor.

Diğer bir husus, tamamen gereksiz olan gayrisihhi müessese raporu. Bu niye madenciye uygulanıyor? Madenler nerededir? Madenler yerin dibindedir. Yerin binlerce metre derinliğindeki bir madene, yer altındaki bir galeriye oradaki GSM'nin anlamı nedir? 1.500, 1.600, 2.000 rakımdaki karlı bir bölgede GSM ne işe yarar? Bütün bunları yapmak suretiyle madencilik faaliyetimizi olumsuz etkilemiyor muyuz? GSM için... Hepimizin başında, çoğumuz bu GSM'yi almak için uğraşı veriyoruz, aylar, günler kaybediyoruz, sonunda alıyoruz. 5 bin lira para alıyorlar, helal olsun, 5 bini verelim ama işlerimizi engellemesinler, ama işler engelleniyor. Madenin bulunduğu yerde, mahallî idarenin olduğu yerde eğer GSM bedeli alacaklarsa 3 katını verelim ama bu GSM'yi madenden muaf tutalım, madencilikte GSM olamaz. Bunun yanında müktesep haklarımızın korunması lazım. Madenci milyonlarca yatırım yapmıştır. Uç ürün dedikleri şekilde ürünleri yapmak için sürekli AR-GE çalışması yapmıştır, araştırma yapmıştır, geliştirme yapmıştır, üretim yapmaktadır ama "Güvence ortadan kalkmasın." diyoruz. Bunun için müktesep hakların korunması lazım. Şu veya bu nedenle eğer müktesep haklar korunmuyorsa madencilerin yatırımı zora girecektir.

Olay çok fazladır, sizlerin çok zamanınızı almak istemiyorum.

Sizlere saygılar sunuyorum.

(Oturum Başkanlığına Başkan Halil Mazıcıoğlu geçti)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Buyurun.

AYDIN SANAYİ ODASI BAŞKANI MEHMET YUNUS ŞAHİN - Sayın Başkanım, değerli üyeler, değerli bürokratlar, saygıdeğer meslektaşlarım, sayın basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Benim ismim Mehmet Yunus Şahin, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği adına katılıyorum, Aydın Sanayi Odası Başkanımı.

Şimdi, yasayla ilgili arkadaşlarımız genişçe bilgi verdi. Ben olaya şu açıdan yaklaşmak istiyorum: Bu yeni hazırlanan taslak sanki bir vergi kanunu niteliğine bürünmüş. Hâlbuki devletin -buradan beklediği gelir- madencilik önünü açması hâlinde kat kat fazlasıyla elde edebileceği bir gelir potansiyeli var. Şöyle ki: Bizim madencilik sektöründe şu anda, hesabı kolay olsun diye söylüyorum, 5 milyar dolar ihracatımız var ve bizim yarattığımız katma değer yüzde 90 olmak üzere, 4,5 milyar dolar biz katma değer yaratıyoruz bu ülkeye. Türkiye'nin en ücra köşelerine ulaşıyoruz, yol yapıyoruz, elektrik götürüyoruz, sosyal sorumluluk bilinciyle de oradaki köylülerimizi köylülüğün içiyle taşıyoruz ve sigortalıyoruz.

Şimdi, çok anlı şanlı otomotiv sektörümüz, Türkiye'nin en çok ihracat yapan sektörü, 20 milyar dolar ihracat yapıyor. Yani, ben bunu mukayese olarak yapıyorum yanlış anlaşılmasın. Ama, bu sektörümüzün yarattığı katma değer yüzde 12'dir ve 2,5 milyar dolardır. Bugün madencilik sektörü toplumun "tu kaka" dediği bir sektör, 4,5 milyar dolar katma değer yaratıyor, otomotiv sektörü 2,5 milyar dolar katma değer yaratıyor. Bu mukayeseyi dikkatlerinize sunuyorum. Bizim 2007 yılında Vergi Konseyiyle beraber yaptığımız bir çalışmada, Madencilik Sektörü Başkanlar Konseyinin yaptığı bir araştırmada bizim yarattığımız katma değer diğer sektörleri etkilemesi yoluyla 10 çarpanıyla örneğin bugün 45-50 milyar dolarlık bir katma değer dolaylı olarak yarattığımızı hesaplarla, şeylerle göstermişizdir. Olaya bu açıdan bakmak lazım. "Bugün yaratılan devlet hakkı geçen yıl 365 milyon dolar" deniyor, bunu yüzde 100 artırırsanız bile 700 milyon dolar eder. Yani, bunlar şu söylediğimiz olayların içinde bir damla bile değil benim kanaatime göre, madencilik önü açıldığı takdirde bunlar katbekat yükselecektir. 2023 hedeflerinde madencilik sektöründe 15 milyar dolar ihracat bekleniyor. Bu gidişle bu genelgeyle ve önümüze çıkarılan bu engellerle bu 15 milyar dolar ihracat yapmamız hayaldir arkadaşlar. Yani, bunu çok ciddi olarak söylüyorum, hayaldir 15 milyar dolar 2023'te.

OSMAN AYDIN (Aydın) - Bu şekilde gidersek mi?

AYDIN SANAYİ ODASI BAŞKANI MEHMET YUNUS ŞAHİN – Bu şekilde gidersek. Bu şekilde gidersek, madencilik bu bakışla bakarsak. Şimdi, mesela ben...

OSMAN AYDIN (Aydın) – Bakışımızı değiştirirsek...

AYDIN SANAYİ ODASI BAŞKANI MEHMET YUNUS ŞAHİN – Bakışınızı değiştirdiğiniz takdirde, katma değer yaratan bu sektörü beslediğiniz takdirde bugün 4,5 milyar dolar olan katma değerimiz 7 milyar olur, 8 milyar olur, 10'la çarparsanız 70-80 milyar dolar.

OSMAN AYDIN (Aydın) – 15 milyar dolar ihracatı gerçekleştirebilirler mi yani 2023 hedefinde?

AYDIN SANAYİ ODASI BAŞKANI MEHMET YUNUS ŞAHİN – Mümkün değil Sayın Vekilim bu gidişle.

BAŞKAN – "Bu gidişle olmaz." diyorlar.

AYDIN SANAYİ ODASI BAŞKANI MEHMET YUNUS ŞAHİN – Olmaz.

OSMAN AYDIN (Aydın) – Değişirse olur mu?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi Komis Giriş : Tarih : 14/01/2015 Stenograf : Kayıt: Sanayi Kom. Sayfa: 37

AYDIN SANAYİ ODASI BAŞKANI MEHMET YUNUS ŞAHİN – Olur tabii.

OSMAN AYDIN (Aydın) – Potansiyelimiz var yani.

AYDIN SANAYİ ODASI BAŞKANI MEHMET YUNUS ŞAHİN – Tabii ki var.

OSMAN AYDIN (Aydın) – Onu demek istiyorsunuz: “Potansiyelimiz var, önümüzü açarsanız biz bu hedefe ulaşırız.”

AYDIN SANAYİ ODASI BAŞKANI MEHMET YUNUS ŞAHİN – Madencilik sektöründe, madencilik sektörünün bu ihracat hedefinde ben çalıştım, o komisyonda ben de vardım. Ama, bunlar hep yüzde 15-20 madencilik sektörünün büyümesi dikkate alınarak yapıldı arkadaşlar yani bunu böyle düşünmemiz lazım.

Şimdi, normal sanayiciler... Ben şimdi Aydın Sanayi Odası Başkanımı dedim, 6 tane bizim organize sanayimiz var. Diğer sanayiciler ve biz organize sanayi yapıyoruz, elektriğini, suyunu, yolunu, gazını, tuzunu, buzunu her şeyini sunuyoruz. Bize ne sunuluyor, bizim madencilik sektörüne? Ancak ve ancak işlerimizin zorlaşmasıyla ilgili bütün olanaklar kullanılıyor. Yani, bunu lütfen, bir sitem diye değil ama bir gerçek olarak kabul edin Sayın Vekilim.

Teşekkür ederim, sağ olun.

BAŞKAN – Rica ederim.

Bir de bu Osman Aydın Vekilimizin bizi kendi madenine götürmesini rica ediyoruz.

AYDIN SANAYİ ODASI BAŞKANI MEHMET YUNUS ŞAHİN – Efendim, Osman Aydın Vekilimizi, hepinizi benim misafirim olarak ben götüreceğim.

BAŞKAN – Tamam mı Osman ağabey?

OSMAN AYDIN (Aydın) – Hep beraber gidelim.

BAŞKAN - Çok teşekkür ederiz.

AYDIN SANAYİ ODASI BAŞKANI MEHMET YUNUS ŞAHİN – Biz sizi Aydın Sanayi Odası olarak ağırlayıp oraları gezdireceğim efendim.

BAŞKAN – Şöyle: Hem inşallah Aydın Sanayi Odasına gelelim, hem de vekilimizin madenini de bir görmek istiyoruz.

OSMAN AYDIN (Aydın) – Tabii ki. Sizi en güzel şekilde gezdiririz, hatta madenin çıkarılmasından limana yüklenmesine, limanın yanında lokantada balık yenmesine kadar.

BAŞKAN – Osman Bey, sekiz seneden beri böyle bir teklif yapmadı bana.

Çok teşekkür ediyorum, Allah razı olsun.

Buyurun.

KİREÇ SANAYİCİLERİ DERNEĞİ GENEL SEKRETERİ COŞKUN GÖNÜLTAŞ - İyi akşamlar. Gecenin bu saatinde Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, sayın Enerji Bakanlığı yetkilileri ve meslektaşlarımızı saygıyla selamlarım.

BAŞKAN – Vallahi, hem Müsteşar burada hem müsteşar yardımcıları burada, hepsi burada.

KİREÇ SANAYİCİLERİ DERNEĞİ GENEL SEKRETERİ COŞKUN GÖNÜLTAŞ – Evet.

Ben, aşağı yukarı konuşulacak bütün maddeler konuşulduğu için... Bizim Kireç Sanayicileri Derneği adına konuşuyorum, Coşkun Gönültaş, Kireç Sanayicileri Derneği Genel Sekreteriyim.

Ben bu süreçte bizim derneğimizi en çok ilgilendiren bir tek maddeye ilişkin kısa bir açıklama yaptıktan sonra, sözü başka arkadaşlara bırakacağım.

Şimdi, efendim, Kireç Sanayicileri Derneği olarak biz kalker ocağından yani Maden Yasası 2/(a) grubundaki kalkerini alıp kalsine ederek kireç üretiriz ve her maden yasasıyla ilgili süreç geldiğinde bizim bir tek kaygımız vardır, ham madde güvenliği. Bakın, “ruhsat güvenliği” demiyorum ben, ham madde güvenliği. Eğer bize başka birinin ruhsatlı sahasından makul bir şekilde garantili ham madde verseler... Biz çünkü sanayiciyiz, bizi ilgilendiren ham madde.

BAŞKAN – Başkanım, bir araya girmek istiyorum.

Sevgili vekillerim, ben farkında değildim, yedi buçuk civarında Meclis Genel Kurul çalışması bitmiş, bilginiz olsun, şimdi aşağıya indiğimde öğrendim.

Buyurun.

KİREÇ SANAYİCİLERİ DERNEĞİ GENEL SEKRETERİ COŞKUN GÖNÜLTAŞ – Bu durumda kalkerin güvenli bir şekilde temini meselesi söz konusu olduğunda biz hemen bir kaygıya kapılıyoruz. Bu yasada da bizim bütün dikkatimizi çeken bu 14’üncü maddede valiliklere verilmesi istenen yetkidir. Bunun nasıl uygulanacağı ve bizi nasıl etkileyeceği konusunda ciddi bir kaygı içerisindeyiz. Ve bu konuşmayı yapmazdan önce aramızda bulunan bizim gibi sanayici olup da belli birtakım ham maddeleri sanayi ham maddesi olarak kullanmak isteyen arkadaşlarımızın tümünün de aynı kaygıları taşıdığını gördük ve bu konunun önümüzdeki çalışma döneminde göz önünde bulundurulmasını ve bu kaygımızın giderilmesini talep ediyoruz.

BAŞKAN – Allah razı olsun.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi Komis

Giriş : Tarih : 14/01/2015 Stenograf :

Kayıt: Sanayi Kom. Sayfa: 38

Teşekkür ediyorum.

Vekillerimiz önerge hazırlıyor sizin için.

Buyurun.

ANKARA SANAYİ ODASI MECLİS ÜYESİ SÖZER ÖZEL – Sayın Başkanım, ben devam edeyim isterseniz.

BAŞKAN – Hemen devam edin.

ANKARA SANAYİ ODASI MECLİS ÜYESİ SÖZER ÖZEL – Efendim, benim ismim Sözer Özel, Ankara Sanayi Odası eski Yönetim Kurulu Başkanım, eski Odalar ve Borsalar Birliği Madencilik Meclis Başkanım, üyesiyim şu anda, Ankara Sanayi Odasının da Meclis üyesiyim hâlen, şeref üyesi olarak devam ediyorum ve Türkiye’deki şu anda geçmişten gelen en eski özel sektör firmalarından, madenci firmalarından bir tanesinin idarecisiyim yani işvereniym ve 1972’den beri bu sektör içerisindeyim fiilen işveren olarak. Arkadaşlarımız, bürokratlarımız var, profesyonel çalışanlar var.

BAŞKAN – Allah kaza bela vermesin, nice yıllara inşallah.

ANKARA SANAYİ ODASI MECLİS ÜYESİ SÖZER ÖZEL – Amin. Bugünlere kadar geldik ve ender 5-6 firmadan biriyiz Türkiye’de bu kadar eski olan. Bugüne kadar da biliyorsunuz ilk Maden Kanunu 1954’te çıkmış, ciddi bir değişiklik 1984 yılındaydı galiba, rahmetli Özal zamanında yapıldı. Bu kanun içinde de ve diğer kanun değişikliği teşebbüsleri içerisinde de son yıllara kadar fiilen bulundum. Şimdi, son dönemlerde her maden yasası geldiğinde bir tedirginlik içerisinde giriyoruz ve hakikaten benim şahsi kanaatim, her gelen bir kanun mutlaka bizden bir şey götürüyor; bu bir gerçek.

BAŞKAN – Sözer Bey, neden dolayı tedirginlik içerisindesiniz? Her kanunda mı tedirginlik oluyor?

ANKARA SANAYİ ODASI MECLİS ÜYESİ SÖZER ÖZEL – Evet.

Biz efendim şuna bakarız: Bir kanun geldiği zaman onun üç ayağı olması lazım; biri, bürokrasiyi kaldırıp önümüzü açması lazım.

İkincisi, arkadaşlarımız da değindi, ruhsat güvencesi getirmesi lazım.

Üçüncüsü de mali yük getirmemesi lazım, ekstra bir mali yük getirmemesi lazım.

Şimdi, bu Maden Kanunu’na baktığımız zaman bir miktar ruhsat güvencesiyle ilgili olan tarafında iyileştirmeler var. Diğer, bürokrasinin azaltılması ki Enerji Bakanlığından kaynaklanmıyor bu, arkadaşlarımız yine dile getirdi, diğer izinlerle ilgili çok büyük sıkıntılar var.

BAŞKAN – Mesela örnek istiyorum.

ANKARA SANAYİ ODASI MECLİS ÜYESİ SÖZER ÖZEL – Orman var.

BAŞKAN – Ormancı var 2 kişi, not alırsa sevinirim.

ANKARA SANAYİ ODASI MECLİS ÜYESİ SÖZER ÖZEL – Ve bunların kaynağının esas nedeni de Başbakanlık Genelgesi biliyorsunuz. Yani, bunların mutlaka birinci derecede çıkarılması lazım.

Şimdi, ben diğer konularına da fazla girmek istemiyorum. Bu, devlet haklarıyla ilgili 10’uncu maddede biraz konuşmak istiyorum. Biz yıllardır ihracat yapıyoruz, 1940’lı yıllardan beri ihracat yapıyoruz ve dünyadaki bu emtia fiyatlarını günlük olarak ben şahsen takip ediyorum çünkü zaten fiyatlamalarımız şu anda hep endeks bazlı, sattığımız bütün ürünler hep endeks bazlı. Şimdi, ne oluyor? Birinci şey, diyor ki: “Devlet hakkına emsal alınacak ocak başı fiyatı bölgeler de dikkate alınarak her madene ait ayrı ayrı ve uygulandığı yıl için belirlenerek Genel Müdürlükçe ilan edilecektir.” Şimdi, bizim Maden Kanunu’muz beyan usulüne göre yapılmıştır ve şu anda bizim ödediğimiz devlet hakları nihai olarak satmış olduğumuz bedelin geriye dönerek ocak başı fiyatına getirilip onun üzerinden yüzde ödenmesiyle kâimdir. Yine öyle olacaktır ama burada diyor ki: Hayır, ben bürokrasi yaratacağım, ben sizden daha iyi biliyorum bu dünyanın satış işini. Ben bir komisyon kuracağım, bir fiyat koyacağım, bunun altına da inemeyeceksiniz. Bu bir kere büyük bir çatışma yaratacak madenci ve Maden İşleri Genel Müdürlüğünde. Bir kere Maden İşleri Genel Müdürlüğünün vazifesi maden haklarının ve işletilmesinin düzgün olarak ilerlemesidir. Şu kanuna da bakın, biraz evvel Atılğan arkadaşım söyledi yani Maliye Bakanlığı getirseydi bu tasarının bir kısmını, derdik ki, anlarız, Maliye Bakanlığı... Ama Enerji Bakanlığının bunu getirmesi bize biraz abes geliyor, kusura bakmayın yani burada “Daha fazla nasıl para alırsınız.”ı Maliye Bakanı yapacağına, Maliye Bakanlığı yapacağına Enerji bakanlığımızı yapıyor.

BAŞKAN – Maliye Bakanımız da parayı çok sever.

ANKARA SANAYİ ODASI MECLİS ÜYESİ SÖZER ÖZEL - Herkes sever Sayın Başkanım bu parayı.

Şimdi gelelim devlet haklarına. Bizim 4’üncü grup metal madenlerde yüzde 2’yi bizim devlet hakkımız. Şimdi, burada bilhassa krom, çinko, kurşun, bakır, altın gibi şeylerde birtakım rakamlara göre yüzdelikler konulmuş yüzde 16’ya kadar. Şimdi bütün arkadaşlarımız bir yanılığ içerisinde, bugün için bu rakamlara baktığınız zaman diyelim ki: Bir bakır ihraç ediyoruz, bugün düşe düşe 5.500 dolara düştü. Bundan iki sene evvel 9 bin dolarlardaydı bakır. Diyor ki: 9 bin dolara bugün biz de satsak bakırımızı seve seve daha fazla yüzde verme imkânı var fakat bu kanun bir yıllık, bugün için yapılacak bir kanun değil. Belki bu kanun on yıl, yirmi yıl gidecek. Ben kendi hayatım döneminde, kırk üç yıllık madencilik

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi Komis

Giriş : Tarih : 14/01/2015

Stenograf : Kayıt: Sanayi Kom. Sayfa: 39

hayatımda 5-6 kere dalgalanma gördüm ve bu dalgalanmalar daha evvel çok kısa dönemlerde düzelirken son zamanlarda beş altı yıla yayılıyor. Ve ellerimizde şu anda büyük miktarda stoklar var satamıyoruz, büyük banka kredilerinde faizler veriyoruz ve bunları tutmaya çalışıyoruz, işletmelerimizi ayakta tutmaya çalışıyoruz. Demir cevheri ihracatı yapıyoruz, 38'lik tenörü olan bir cevherden konsantre 65'lik yapıyoruz, ki Türkiye 8 milyon ton ithal ediyor, maalesef fabrikalarımız bunu almıyor, Çin'e ihraç etmek mecburiyetinde kalıyoruz. Sene başı fiyatımız 130 dolarken endeks fiyatı, bugün 68 dolar Sayın Başkanım. Şimdi, durum böyleyken biz ayakta durmaya çalışıyoruz bir taraftan, böyle ek yükler bize şey geliyor. Ha, şunu anlarım ben, bugün için yüzde 2'yi yüzde 4 yaptık, yüzde 100 artırdık, herkes hesabını, kitabını buna göre yapar. Biz yatırımımızı geçmiş döneme göre yapmışız, hesabımızı kitabımızı buna göre yapmışız. Bunun artırılması belki yeni ruhsat alacak, yeni işletme açacak arkadaşlar için olabilir ama fizibilitesini yapmış, yatırımına girmiş, işini bitirmiş insanlar için böyle bir artışın söz konusu olmaması lazım, bunu belirtmek istiyorum.

İkincisi de ben kendi tecrübemden söyleyeyim, biz 30 dolara krom ihraç ettiğimiz dönemlerde yirmi yıl evvel, on beş yıl evvel, yirmi beş yıl evvel, büyük paralar kazanıyorduk ve bu paralar bizim şirketimize, başka yatırımlara imkân veriyordu kendi kaynaklarımızdan ve biz bugüne kadar böyle geldik. Bir dağın bir dağa borcu var dedik, oradan kazandığımızı başka bir dağa yatırdık. Şimdi, şu anda 200 dolara, 250 dolara satılan kromun elde edilen kârı neredeyse sıfır, onu söylemeye çalışıyorum. Burada bir düzenleme yapılmış, diyor ki: Krom bilmem kaç dolar olursa... Maliyetimiz de yükselecek, niye yüzdeliği artsın da yüzde 16'ya çıksın, o zaman kimse çalışamayacak, o rakamlara kimse bir şey ödeyemeyecek. Onun için, eğer bir artış söz konusuysa devlet haklarında, bunun, bugün fiiks bir rakam olarak belirlenmesi lazım Sayın Başkanım. Benim de önerim eğer artırılacaksa, istiyorsak 2 katı...

BAŞKAN – Başkanım, ya çok kazanırsanız?

ANKARA SANAYİ ODASI MECLİS ÜYESİ SÖZER ÖZEL - Çok kazanırsak formül zaten onu şey ediyor, bakın satış fiyatından geri dönüyorsunuz, eğer 900 dolara satıyorsanız kromu, döndüğünüz zaman ocak başı fiyatınız 700-800 dolara geliyor. Onun üzerinden yüzde 2 veya yüzde 4 veriyorsunuz.

BAŞKAN – Osman Vekilim de diyor ki: “Çok kazanırsak daha çok vergi vereceğiz.”

ANKARA SANAYİ ODASI MECLİS ÜYESİ SÖZER ÖZEL - Tabii ki daha fazla vereceğiz ama ileriki yıllarda...

BAŞKAN – Ben de Bakanlık yetkililerimiz duysun diye soruyorum.

ANKARA SANAYİ ODASI MECLİS ÜYESİ SÖZER ÖZEL - On yıl sonra diyelim ki krom 500 dolar oldu, benim maliyetim 480 dolar olmuşsa niye ben yüzde 10 ödeyeyim, yani oran niye yükselsin? Yani burada bir terslik var, bugün için belki doğru olabilir, bugün 200 dolara satılan bir kromu 500 dolara satsan belki arkadaşlar razıdır yüzde 10 vermeye.

BAŞKAN- Yani bu fiyat farklarını da Bakanlık yetkililerimiz duysun.

ANKARA SANAYİ ODASI MECLİS ÜYESİ SÖZER ÖZEL - Fiks efendim, burada benim önerim şudur: Bana göre bir artırım olmaması lazım teşvik edilmesi için, madenciliğin önünün açılması için, eğer yapılacaksa bugünkü rakamları da yüzde 100 artırırsınlar, 2'yi 4 yaparsınlar, 4'ü 8 yaparsınlar, bu iş bitsin.

Saygılar sunuyorum efendim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, bir şey sormak istiyorum, biz sizinle arada da sohbet ettik, sene 72'den beri mi yapıyorsunuz?

ANKARA SANAYİ ODASI MECLİS ÜYESİ SÖZER ÖZEL - Ben 1972, benim rahmetli kayınpederim 1938'de başlamış, ilk ruhsatlarımız 1938 Hatay cumhuriyeti.

BAŞKAN – Ben 12 yaşındayken siz madencilğe başlamışsınız.

Şeyi sormak istiyorum, aile toplantısı olduğu için, bu madenin çok kazandığı zamanlar da oldu, yaşattı mı bu işlerde, oldu değil mi?

ANKARA SANAYİ ODASI MECLİS ÜYESİ SÖZER ÖZEL - Tabii ki ama öyle dönemler oldu mesela 2003'e kadar biz bütün ekibimizi, madenlerimizi ayakta tutmak için hiç kazanmadan paralar ödedik, 150 bin ton krom stokuyla geçirdik yedi seneyi, ondan sonra satabildik.

OSMAN AYDIN (Aydın)- Başkanım, özel sektörün kazanmasından korkmayın, kazanırsa yatırım yapacak, kazanırsa vergi verecek.

ANKARA SANAYİ ODASI MECLİS ÜYESİ SÖZER ÖZEL - Biz kazandığımızı gene bir yerden almışız, öbür tarafa yapmışız.

BAŞKAN – Kazancınızda gözümüz yok, öyle bir şeyimiz yok yani Allah daha ziyade etsin çünkü siz kazandıkça yatırım yapıyorsunuz.

ANKARA SANAYİ ODASI MECLİS ÜYESİ SÖZER ÖZEL – Tabii ki.

Sayın Başkanım, başka bir şey ilave etmek istiyorum: Türkiye'de demir çelik fabrikalarının 8 milyon ton demir cevheri ithalatı var. Şu anda biz kaç senedir, aşağı yukarı iki üç senedir ÇED'ini aldık, izinlerini aldık, 22 milyon dolarlık bir yatırıma başladık. 130 dolardan 68 dolara indi, artı böyle bir şeyler de geliyor diye durdurduk şu anda.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi Komis

Giriş : Tarih : 14/01/2015

Stenograf : Kayıt: Sanayi Kom. Sayfa: 40

BAŞKAN – Anladım. Yok moralinizi bozmayın, durdurmanız bizim kaybımız olur.

ANKARA SANAYİ ODASI MECLİS ÜYESİ SÖZER ÖZEL - Şu anda durdurduk yani makinaların çoğunu sipariş etmemize rağmen.

BAŞKAN – Ben eminim ki Nevzat Müsteşar Yardımcımız bir iki kalem oynatmayla inşallah o yatırımları tekrar başlatır, hiç korkmayın.

ANKARA SANAYİ ODASI MECLİS ÜYESİ SÖZER ÖZEL - Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Son 5 konuşmacımız var.

Buyurun.

MADEN MÜHENDİSİ SELAHATTİN KAYA – Maden Mühendisiyim, aynı zamanda Madencilik Sektörü Başkanlar Kurulunun kurucu üyesiyim. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Birçok arkadaşımız konuyu enine boyuna konuştular, kanun maddeleri üzerinde pek durmak istemiyorum. Benim şahsen söyleyeceklerimin çoğunu Türkiye Madenciler Derneği Başkanı genç arkadaşım Atılğan Sökmen Bey dile getirdi. Şimdi ben başka bir konu üzerine dikkatinizi çekmek istiyorum. Birçok arkadaşımız gündeme getirdi ama nasıl çözeceğimizi bilmiyoruz. Bakınız Atılğan Sökmen Bey bir şey söyledi, dedi ki: Haziran 2012’de çıkan Başbakanlık Genelgesi’ni bu kanun çıkınca düzelterek ümit ediyoruz.” Hepimiz ümit ediyoruz, iki senedir bunun değişmesini bekliyorduk. Şu kanun tasarısı geldiği gün Başbakanlık bu tezkere ortadan kaldırılmıştır, yeni kanun tasarısını hazırlatıyor, hepimiz ona dua edecektik ama olmadı. Neden olmadı? Size şimdi 2 tane örnek vermek istiyorum ki kararı siz kendiniz verin. Benim küçük çapta madencilik yapan bir şirketim var, çalışıyorum.

BAŞKAN – Kaç kişi çalışıyor.

MADEN MÜHENDİSİ SELAHATTİN KAYA – Şu anda ben yaşlandım, yaşıma söylemiyorum, 1930 doğumluyum ben.

BAŞKAN – 84 yaşındasınız, Allah hayırlı ömür versin.

MADEN MÜHENDİSİ SELAHATTİN KAYA – Cümlemize.

Bakınız, Artvin’de Şavşat ilçesinde 70’de ben devlet memuru olarak Etibankta çalışıyordum on beş seneye yakın, ayrıldım. Gençlik var, bilgi var, mühendisim, Avrupa’da da stajlar yaptım. Niye biz yapmayalım da hep çarıkli erkânıharp yapсын diye de küçümsedik ama girdik, fabrika kurduk, ne dedik? Herkes ne diyor şimdi? Uç ürünler yapalım da daha fazla şey sağlayalım, doğrusu da budur. Biz daha madeni satmadan fabrika kurmaya kalktık, paramız yetişmedi, kredi aldık Etibanktan 3 milyon lira o günkü parayla.

BAŞKAN – Şu anda kaç kişi çalışıyor dedim anlamadınız herhâlde. Sizde kaç kişi çalışıyor?

MADEN MÜHENDİSİ SELAHATTİN KAYA – 60 kişiyle başladık.

BAŞKAN – Şimdi, şimdi...

MADEN MÜHENDİSİ SELAHATTİN KAYA – Şimdi kimse yok, neden yok? 5 kişiyle büro çalıştırıyorum, redevansla sahalarımı veriyorum, redevansla, hani iptal etmeye kalkıyor ya şimdi, biraz değiştiler, yumuşattılar, sadece Bakanın onayına kaldı, redevansla veriyorum. Neden? Sahanın sahibi olamazsanız, başına gidemezseniz, hiçbir sonuç elde edemezsiniz. Artvin’de bunu yaşadık, fabrika kurduk, kani zenginleştirme, bakırı, kurşunu, çinkoyu ayıracaktık, onun için fabrika kurduk, sonuçta da iflas ettik. Ondan sonra ben dedim ki: Türkiye için nedir? Katma değeri en çok olan... Biraz evvel arkadaşımız söyledi burada, dedi ki: Otomobil ihracatçıları 20 milyar dolardan bahsediyor ama yüzde 80’i nedir bunun? Hepsini dışarıdan gelen parçayla, dolayısıyla ondan zengin olamayız. Neden olabiliriz? Mermerin üzerinde hiç dışarıya bağılılığımız yok, diğer madenlerin bazılarında da yok. Onun için çok önemli bu. Kendimi bu mesleğe, bu kanunları düzeltmeye verdim. Ne zamandan beri? 78’de biliyorsunuz bir devletleştirme yaşadı bu ülke. Ondan sonra madenciden ümidi kesmişti ancak rahmetli Turgut Özal Bey, Allah rahmet etsin diyorum tekrar...

BAŞKAN – Amin, cümlesine.

MADEN MÜHENDİSİ SELAHATTİN KAYA – ...85’te liberal bir kanun çıkardı. O kanundan sonra ben o kanunun devamında hep buradayım. Perde arkasında da olsa, fiilen şimdi derneğim de vardı esas ama şey yapamıyordum. Şimdi diyorum ki Sayın Başkanım: Eğer bu Başbakanlık Genelgesi’ni ortadan kaldıramıyorsak hiçbir şeyle uğraşmayalım. Öncelikle gelin bir hafta süre isteyelim.

BAŞKAN – O zaman az ve öz söyleyelim.

Sayın Müsteşarım, Başbakanlık Genelgesi kalkmıyorsa konuşmamıza gerek yok diyelim. Doğru mu?

ALİM IŞIK (Kütahya) – Yüzde 100 doğru söylüyor.

BAŞKAN - Elli yerde söylemenin bir faydası yok.

Başka var mı?

MADEN MÜHENDİSİ SELAHATTİN KAYA – Efendim, bakın ilave...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi Komis

Giriş : Tarih : 14/01/2015 Stenograf : Kayıt: Sanayi Kom. Sayfa: 41

BAŞKAN – Yani başka, fuzuli söyleyerek bunu öldürmeyelim. Bakın dediğimi anlamıyorsunuz, 50 tane söylemeyle 50 tane iş olmayacak burada, özünü konuşalım.

MADEN MÜHENDİSİ SELAHATTİN KAYA – Efendim, diyorum ki: Bun kaldırmadıkça buradaki diğer kanunlarla uğraşmamızın... Güven yok ki, Başbakanlık neyi iptal edeceğini, Orman neyi iptal edeceğini, vermeyeceğini bilemedikten sonra kimse bu madene girmiyor. Ben yabancıları, altıncıları Türkiye’ye getiren adamların başındayım. Bugün 5-6 tane altın fabrikası kuruldu. Onun en büyük yaratıcısı benim, övünüyorum onunla. Neden? Artık teknolojiyi aldık biz.

BAŞKAN – Birkaç altıncı da gitmiş, yabancı gitmiş, değil mi?

MADEN MÜHENDİSİ SELAHATTİN KAYA – Tesis kuranlar sadece duruyor, yeni gelenler hemen gitmeye başladılar, aramaya gidenlerin hepsi gidiyor. Bunu önce düzeltelim, bu kanunu her zaman yaparsınız. Şimdi arkadaşım diyor ki: Devlet hakkını azaltalım mı, çoğaltalım mı? Önemli değil, eğer kazanıyorsak onu verelim. Ancak yiğidi öldür hakkını ver derler, şunu devlet hakkında öneriyorum, diyorum ki: Maden satılıyorsa o satış faturası üzerinden bu yüzde 4’ler, 2’ler ödenmeli. Yok emsale göre ödeyeceğim dersiniz bir mermer var 250 dolara tonu satılıyor, bir mermer var bin dolara satılıyor. Hangisini emsal alabilirsiniz? Onun için diyorum ki: Faturayı esas alalım. Faturaya güvenemeyiz...

BAŞKAN – Faturayı düşük gösterirler mi?

MADEN MÜHENDİSİ SELAHATTİN KAYA – Faturayı düşük gösteremezler, şirketler gösteremezler, şahıs olanlar gösterebilir ama onun da önemi kalmadı. Neden kalmadı? Benim bir arkadaşım kömürde çalışıyordu eskiden, işleri için de bize gelirdi. Ben danışmanlık da yaptım uzun zaman yabancı şirketlere. Arkadaş geldi, 300 bin ton kömür çıkarıyor, devlet hakkı için beyanname getirmişti, benden de bilgiler sorduğu için. Ne kadar ödüyorsunuz dedim. Cüzi bir miktar. Dedi ki bana “Bu devlete bu kadar verilir.” Peki, neden öyle söylüyorsun, nasıl alıyorsun da bunu düşürebiliyorsun? Ha, o zaman öyleydi. Bakın gidiyordunuz mazotçuya, bir tane ekskavatörünüz var, 5 ekskavatör kadar mazot alsanız da faturayı veriyordu ama bugün veremiyor. Bugün her şey bilgisayara geçiyor, oraya kayıtlı. O zaman biraz da kendimize güvenelim diyorum, ceza getirelim.

BAŞKAN – Cezayı istemiyorlar, cezayı artırdık...

MADEN MÜHENDİSİ SELAHATTİN KAYA – Efendim, o ceza başka, Maliye yönünden söylüyorum. Bu gibi yanlış beyan verenlere -Maliyenin de var, getirir onlara- onu getirebilelim. Onun için de buna dönersek rahat ederiz.

Şimdi, üzerinde durmak istediğim ikinci bir konu da şu: Torba yasayla -kömürcü arkadaşlarımız bahsettiler- gelen şeyden dolayı birçok kömür üreten şirket kapanıyor. Asıl önemli olan bizim tarafımız. Nedir bizim tarafımız? Bir kömür var, bir de yer altında çalışan diğer madenler, metalik madenler, endüstriyel madenler var; ikisi “yer altı madenleri” diye geçiyor. Kesinlikle yanlış diyorum, neden yanlış? Ben 1954’te mühendislik stajımı Ruhr havzasında yaptım. En büyük kömür havzası Ruhr havzasıydı Almanya’da, şu anda kapandı. Neden kapandı? Güçlükler var, bir. Üstelik Almanya çok zenginledi, dışarıdan ithal ediyor, çalıştırmıyor tehlikeli işlerde. Ben şunları da yazdım, birçok kimseyi de uyardım, mektuplar da yazdım ama dikkate alınmadı. Diyorum ki: Madem kömür, yangın, grizu tehlikesi var, çok büyük tehlikeler var, büyük çapta facialar yaratıyor -Soma’da gördük, Allah bir daha başımıza vermesin, Ermenek’te yaşadık- dolayısıyla kömürden vazgeçebilir bu Türkiye, kömürden Ruhr havzası gibi vazgeçebilir ama diğer madenlerden vazgeçemez. Siz kömüre getirdiğiniz bütün o ağır şartları yer altı madencilere yüklerseniz bu madenciler yakında metalik madenlerde, yer altında tamamen kaybolur. Onun için diyorum ki torba yasayla bunu değiştirelim. Torba yasanın bir yerinde diyor ki: “Yer altı kömürleri, linyit ve taş kömürü dâhil, işçilik asgari ücretin iki misli olacak.” Bakın, yalnız kömür için koyuyor. Ben diyorum ki o zaman kömüre getirilen şartlar diğer madenlere, metalik madenlere, endüstriyele geçmesin. Bunun için -bugünlerde görüşülecek, belki bir yardımımız olur- onu düzeltelim diyorum. Çok önemlidir. Birçok kimse “Selahattin Ağabey, aman ne olursun, sen bunları dile getirsin...” Yazıyorum, Recai Bey’e de yazdım, Canikli Bey şimdi Bakan oldu, ona da yazdım, torba yasa görüşülürken dedim ki: Bize Başbakan böyle yetki vermedi, onu gündeme getiremem dediler, öylece kaldı. Ama şimdi torba yasa değişecek, torba yasa değişirken bunu kaldıralım diyorum.

Çok teşekkür ediyorum. Saygılar.

BAŞKAN – Sağ olun.

Lafın arasında, Alim Hocam, büyüğümüz bir şey söyledi, “Canikli’ye yazdım.” dedi, mektup yazdığı da Bakan oluyor dikkat ederseniz.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Selahattin Ağabey çok özünde, güzel şeyler söyledi, herkes notunu aldı, yüzde yüz katılıyorum. Bakınız, eğer Sayın Cumhurbaşkanı -Başbakanı söylemiyorum- bu genelgeden elini çekmezse burada ne kadar tartışsak tartışalım, hiçbir sorunu çözemeyiz Değerli Başkanım. Bunu yapması gereken Hükûmet kanadı, sizin kanadınız. Elini çeksin, sektörü kendi başına bırakalım, en mükemmel kanunu burası yapar. Ama o genelge çıkmadığı sürece yani o iptal edilmediği sürece bu sektörün hiçbir sorununu çözemeyiz.

BAŞKAN – “Amacımızı yakalayamayız.” diyorsunuz.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Mümkün değil.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi Komis

Giriş : Tarih : 14/01/2015

Stenograf : Kayıt: Sanayi Kom. Sayfa: 42

Bakınız, ben bundan dolayı servetini batıran insanlar biliyorum. Sadece bir kişinin iki dudağının arasından çıkacak söze bağlı. Üç yıldır bekler mi bir şey? Bekliyor. Ama üç ay beklemeyen de var, üç günde alan da var, böyle bir ülke olamaz.

Onun için, yüzde yüz katılıyorum, teşekkür ediyorum kendisine. Bu sektörün en büyük problemi budur. Ben 1'inci sırada o problemi söyleyeyim. Niye öyle söyledim? Çünkü batan her yatırımcı bizim insanımız. Dünya görüşü ne olursa olsun, yatırım yaptıysa elbette kazanmak için yaptı ama birileri de bu yatırıma engel olamaz, olmamalı. Onun için, bu mesajı aldık biz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun.

ÖZKOYUNCU MADENCİLİK İCRA KURULU BAŞKANI AHMET NECİP EBEGİL - Değerli Başkanım, Komisyonun saygıdeğer üyeleri, sayın milletvekillerim, Değerli Enerji Bakanlığı bürokrasisi, Sayın Müsteşarım; hepinize saygılar sunuyorum değerli meslektaşlarım.

Teşekkür ederim. Kayseri’de altmış beş yıldır madencilik yapan Türkiye’nin en eski madencilik firmalarından Özkoyuncu Madencilik’in Genel Müdürü olarak çalışıyorum.

Aslında söylenmesi gerekenlerin hemen hemen hepsi söylendi, yazılması gerekenlerin... Ben çok kısa bir özet yapıp bir noktayı...

BAŞKAN – Tekrar olmazsa... Şöyle yapalım: Hiç özete gerek yok, vallahi ezberledik.

ÖZKOYUNCU MADENCİLİK İCRA KURULU BAŞKANI AHMET NECİP EBEGİL - Yok, yok, öyle özet değil.

BAŞKAN – Yok, yok, şöyle: Söyleneni söylemeyin de, ne olur farklı bir şey söyleyin.

ÖZKOYUNCU MADENCİLİK İCRA KURULU BAŞKANI AHMET NECİP EBEGİL - Farklı bir şey söyleyeceğim efendim, bir dinleyin, ondan sonra farksız söylersem de cezaya razıyım.

BAŞKAN – Estağfurullah, ceza yok.

ÖZKOYUNCU MADENCİLİK İCRA KURULU BAŞKANI AHMET NECİP EBEGİL - Efendim, Maden Kanunu baştan aşağı ceza zaten. Belki bulaşmıştır size diyorum.

Efendim, 2014’ü, inşallah, bir daha Türk madencilik sektörü yaşamaz. 1979’da bir gün kalktık, maden ocakları elimizden alındı, bir o gün vardı. Yani, ben şey açısından söylüyorum...

BAŞKAN – Kaç yılında?

ÖZKOYUNCU MADENCİLİK İCRA KURULU BAŞKANI AHMET NECİP EBEGİL - 78 veya 79. Ben bu sektörde değildim. Moral bozukluğu... Bir de 2014’te gerçekten çok elim...

BAŞKAN – Allah’tan biz o zaman iktidar değildik.

ÖZKOYUNCU MADENCİLİK İCRA KURULU BAŞKANI AHMET NECİP EBEGİL - Efendim, şu ya da bu sebep... O günün şartlarını ben de bilemiyorum, ben de o zaman üniversiteydim. Ben şey açısından söylüyorum, bizim sektörümüzün bakışı açısından. Bir de 2014, bu elim kazalar nedeniyle. Birkaç yapılan yanlıştan dolayı inanın biz madenciyiz demekten korkar olduk yani hakikaten bir moralsizlik var. Bu moralsizliğe moral getirecek ve olanlara tedbir mahiyetinde bir şeyler yapılmasını beklerken işte hepinizin bildiği altı saat olayı çıktı. Yani, sekiz saatte de ölecek insan - Allah korusun- öyle bir olay varsa altı saatte de... Bunun iş güvenliğiyle ilgisini bir türlü anlayamadık. Sonra, asgari ücrete getirilen -bizim sektörümüzü ilgilendirmiyor ama hepimiz madenciyiz yani demir, metalik madenleri ilgilendirmiyor-asgari ücretteki bu olaylar...

Bakınız, Sayın Başkanım, ben şundan endişe duyuyorum: Türkiye’de yeni bir tartışmanın kapısı açılıyor, o da – bugün şu sektör, yarın bir başka sektör, ertesi gün bir başka sektör- çalışma saatleri tartışmaya açılacak, asgari ücretler tartışmaya açılacak. Buna hazırsak amenna, ülkemiz bu seviyedeyseniz amenna fakat biz bu kapıyı aralamış olduk.

Geçelim, benim söyleyeceğim o değil. Bakınız, Maden Kanunu’nu şöyle bir incelediğim zaman –gerçekten, arkadaşlar, Enerji Bakanlığımız çok hassas konulara değinmişler, birtakım düzeltici şeyler almışlar ama bütün arkadaşlarım söyledi- ruhsat güvenliği konusunda ciddi birtakım endişeler var. Ben bir maddeye değineceğim sadece, madde 24. Madde 24’te diyor ki: “Birinci grup madenlerde otuz yıldan, ikinci grup madenlerde kırk yıldan sonraki sürenin uzatılmasına Bakan, diğer grup madenlerde ise elli yıldan sonraki sürenin uzatılmasına Bakanlar Kurulu yetkilidir.” Şimdi, devletten gerekli bütün izinleri alıp şuraya bir cam fabrikası, şuraya bir otomobil fabrikası kursanız devlet size “Arkadaş, elli yıl sonra sen bu fabrikayı terk edeceksin.” diyebilir mi? Demez.

BAŞKAN – Bu maden ya, bizim malımız ya, devletin malı ya.

ÖZKOYUNCU MADENCİLİK İCRA KURULU BAŞKANI AHMET NECİP EBEGİL - Bakın, efendim, madenlerde, metalik madenlerde artık yer üstü, açık işletmeyle işletilecek rezervler gittikçe azalıyor. Yer altı madenciliği aynı bir fabrika kurmak gibi bir şey yani 1 ton cevher elde etmek için trilyonlarca liralık ekipman alıyorsunuz, makine alıyorsunuz, yerin 600 metre altına iniyorsunuz, âdeta büyük bir yatırım yapıyorsunuz ve önünüzü göremiyorsunuz âdeta.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi Komis

Giriş : Tarih : 14/01/2015Stenograf :

Kayıt: Sanayi Kom. Sayfa: 43

Bu, eskiden yine vardı eski yasada, altmış yıldır, şimdi elli yıla düşüyor. Yani bunun sebebini anlamakta biraz zorluk çekiyoruz.

BAŞKAN - Zorluk çekmeyin, yarın madde geldiğinde bilgi verecekler.

ÖZKOYUNCU MADENCİLİK İCRA KURULU BAŞKANI AHMET NECİP EBEGİL - Bunun düzeltilmesini arz ediyoruz mümkünse çünkü bu gerçekten...

Bakın, yer altı madenciliğinde biz bu yıl 40 trilyon lira şey yaptık yani geçen seneden başlamıştık, yer altı madenciliği... İnanın, daha 40 gram yer altından maden çıkartmadık. Çıkartmadık, hazırlığını yapıyoruz fakat inanın, bu kanunun ve şu 2014'te yaşanan olayların getirdiği maliyetleri geçen seneden görmüş olsaydık, ya, belki düşünür, "Bizim madencilik, yer altı madenciliği neyimize, şuradan bir yerden bir arsa alalım da bina dikelim." demek aklımıza gelirdi, belki de onu düşünürdük ama Sayın Başkanım, biz altmış beş senedir madencilikten başka bir şey bilmedik. Biz 1949 yılında Karabük Demir Çelik'e maden veriyorduk, bugün de veriyoruz yani kazandığımızı buraya yatırdık hep, onun için tedirgin ediyor. Ha, belki bir şey olmaz, ruhsatlar yenilenir, bizim gibi çalışan firmaların, vergisini ödemiş, bilmem ne. Ama yani kötü birkaç örnekten dolayı alınan tedbirler sektörün doğru dürüst çalışan mensuplarını da tedirgin ediyor. Bu açıdan, bu hususların dikkate alınmasını ben sizlerden arz ediyorum.

Hepinize sabrınız için de teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben de teşekkür ediyorum önemli fikirlerinizi, bilgilerinizi bizimle paylaştığınız için.

Evet, buyurun.

TÜMMER GENEL SEKRETERİ ESİN OZGAN – Söz verdiğiniz için teşekkür ederim Başkanım.

Salonda kritik konuların hepsi defalarca konuşuldu, birkaç madde var, onlar belki basit görünebilir ama onlar da önemlidir. Ben birkaç maddeyle ilgili görüş bildirmek istiyorum izin vererseniz.

İlki, tasarının 11'inci maddesinin (3)'üncü fıkrasının son cümlesiyle ilgili. Biz normal koşullarda işletme faaliyet raporlarımızı, haritalarımızı, yıl içerisinde yapmış olduğumuz çalışmalarını takip eden yılın nisan ayına kadar veriyorduk. Tasarıyla bu, ocak ayına çekilmiş, mali yılın hemen ertesinde verilecek bu belgeler sektörün hata yapmasına kesinlikle sebebiyet verecektir, bu hataların yapılması sonucunda da tasarısındaki ilgili maddeler uyarınca da ceza gerektirecektir. Biz bunun mümkünse mevcut hâliyle, nisan ayında verilmesi şeklinde devam ettirilmesini talep ediyoruz. Ocak ayına alınmasının gerekçesini tam olarak bilemiyorum ama nisan ayı hakikaten sektörü rahatlatan bir aydır bilgilerin verilmesiyle ilgili.

İkinci konu, 22'nci maddenin (1)'inci fıkrasında redevans sözleşmelerinin Bakanlığın onayına bırakılması işlemidir. Geçmiş dönemlerde redevans sözleşmelerini biz MİGEM'e verirdik ve MİGEM kendi kriterleri doğrultusunda değerlendirir ve bize bu onayı verirdi, sonra da faaliyete devam edilirdi. Biz bu uygulamanın da geçmişte olduğu gibi devam etmesini talep ediyoruz. Bakanlığa dosyanın gitmesinin zaten sırtımızda çok ağır yük olan bürokrasiyi biraz daha artıracığını düşünüyoruz.

Bir diğer söyleyeceğim konu da geçici 22'nci maddeyle ilgili bir yazım hatası mıdır, onu tam olarak anlayamadım çünkü...

BAŞKAN – Bir saniye, Nevzat Bey, bir yazım hatası mı diyor, bir onu dinleyebilir misiniz?

TÜMMER GENEL SEKRETERİ ESİN OZGAN – (24/11)'e göre iptal durumuna gelmiş ruhsatlarımız var.

BAŞKAN – Hangi madde bir daha söyleyin.

TÜMMER GENEL SEKRETERİ ESİN OZGAN – Geçici 22'nci madde.

Şimdi, burada diyor ki, 24'üncü maddeye göre yani üç yıllık süre içerisinde müracaat edip izinlerini alamayan ruhsat sahiplerinin bu tasarıya göre ruhsatlarının iptal edileceğini düşünüyorum ben çünkü burada...

BAŞKAN – Öyle bir şey yokmuş, yanlış anlamışsınız.

TÜMMER GENEL SEKRETERİ ESİN OZGAN – Sayın Müsteşarım, "gerekli izinler alındıktan sonra izinleri genel müdürlüğe vermediyseniz" diyor, öyle bir şey var. Ben Başbakanlık genelgesi nedeniyle orman iznini alamadıysam ve hâlâ bekliyorsam ve üç yıllık süremi de doldurduysam bu haktan tam yararlanamıyorum diye algılıyorum ben bunu çünkü "diğer izinleri alınıp genel müdürlüğe süresi içerisinde verilmediği hâlde" diyor.

BAŞKAN – Nevzat Bey, buna bir cevap verelim, hanımefendiye bir pozitif ayrımcılık yapalım.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. NEVZAT KAVAKLI – Teşekkür ediyorum.

Esin Hanım'ın ifade ettiği şekilde bir maksadımız söz konusu değildi. Şu ihtimal olabilir: Maksadımızı metne dönüştürürken iyi ifade edememiş olabiliriz. Temel yaklaşımımız tam tersine, gerek Başbakanlık genelgesi gerek ilgili idarelerin hizmet sunumundan kaynaklanan nedenlerle mağduriyet doğmasını diye bu düzenlemeyi yaptık.

Öte yandan, şunu da ifade etmek isterim: Evet, Başbakanlık genelgesi nedeniyle idaremize olumsuz gelen ruhsat talepleri var, üç yıllık süreyi geçirenler var, biz bunları iptal etmedik. Ara çözüm olarak yönetmelik değişikliği yapıyoruz, yönetmelik değişikliğini önümüzdeki hafta Başbakanlığa ulaştırmış olacağız, bununla bir ara çözüm üretmiş olacağız.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi Komis

Giriş : Tarih : 14/01/2015 Stenograf : Kayıt: Sanayi Kom. Sayfa: 44

Bir de, daha sonra bu meseleler tekrar gündeme gelirse bu düzenlemeyle kalıcı bir çözüm üretmeyi murat ettik. Biz öyle anlamadık, şayet öyle bir anlayış farkı varsa tekrar gözden geçiririz.

BAŞKAN – Esin Hanım, çok teşekkür ediyoruz.

TÜRKİYE MERMER ÜRETİCİLERİ BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ ESİN OZGAN – Ben teşekkür ederim dinlediğiniz için.

BAŞKAN – Bu Esin Hanım’a özel bir torpildi.

TÜRKİYE MERMER ÜRETİCİLERİ BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ ESİN OZGAN – Teşekkür ederim, sağ olun Başkanım, teşekkür ederim.

BAŞKAN – Buyurun Osman Bey.

OSMAN AYDIN (Aydın) - Sayın Müsteşarım, mücbir sebep tanımıyla çözebilir miyiz bunu? Kamu izinlerinden kaynaklanan... Yani, mücbir sebebi böyle bir... Çünkü, EPDK Yasası’nda da aynı sorunla karşı karşıya kaldık ve onun artık hukuksal şeyini burada...

BAŞKAN – Osman Bey, kayıt altına alıyoruz ya, lütfen düğmeye basar mısınız?

OSMAN AYDIN (Aydın) – EPDK Kanunu’nda yaptığımız hatayı burada yapmayalım, burada telafi edelim hiç değilse, mücbir sebebi sokalım kamudan kaynaklanan izin gecikmelerine. Ama burada madencinin bir hatası varsa o ayrı. Ama zamanında müracaatını yapmış ve kamu izninin gecikmesinden kaynaklanan suç, madenciye yüklemeyelim. Mücbir sebep tanımını o zaman ona ilave edersek...

BAŞKAN – Osman Bey, teşekkür ederiz.

Evet, buyurun.

MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI AYHAN YÜKSEL - Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, saygıdeğer Komisyon üyeleri, değerli Bakanlık temsilcileri; hepinizi Maden Mühendisleri Odası yönetimi ve şahsım adına saygıyla selamlıyorum.

Akşamın bu saatinde talepleri alıyorsunuz, umarım işiten kulaklar duyar, bakan gözler görür ve taleplerimiz karşılanır çünkü anlatılanlara baktığımızda sektör bir hayli zor durumda.

Şimdi, Sayın Başkanım, bir kanun niye yapılır? Uygulamada sorunlar vardır...

BAŞKAN – Olumsuz düşünme Başkanım, hem görüyoruz, hem duyuyoruz.

MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI AYHAN YÜKSEL - İşte, ben de umarım duyar diyorum.

Şimdi, bir kanun niye yapılır? Vatandaşın talebi üzerine sorunlar vardır, sektörün talepleri üzerine sorunlar vardır, sorunların çözüm aşamasında yapılır. Ama görüyoruz ki mevcut Maden Kanunu’ndan şu anki hâliyle bile sektörden bu yönde bir talep yoktur, hatta biraz önce Sözer Bey konuştu, her maden konunu görüşmesi geldiğinde yüreğimiz ağzımıza geliyor dedi. Şimdi, bu anlamda...

BAŞKAN – Bir korku geçiriyor.

MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI AYHAN YÜKSEL - Bir korku geçiriyor.

Demek ki sektörün bu konuda bir talebi yok, acaba bu talep, kanun değişikliği niye geldi? Şimdi, Başbakanlık genelgesi, biraz önce söylendi, kalkacak mı? O bile tartışmalı. O kalkmayacaksa o zaman biraz önce söylendiği gibi bunları hiç konuşmamak gerekiyor.

Şimdi, konuşulanlar dinlendi, sektörün bu konuda talepleri var, kanundan çok mustarip. Herkesin konuşmasının bileşkesi alındığında muhtemelen herkes kanunun çıkmasına gidecek iş. Yani bizim de... Herkes birkaç maddeden şikâyetçi olunca, bu talepler karşılandığında, toplam 29 maddeyi buluyoruz zaten.

Şimdi, Sayın Başkan, bizim de bu kanunda 9-10 maddeye itirazımız var ama çoğu tekrar edildiği için ben burada bunları sadece başlıklarıyla söyleyeceğim. Yani, devirlerin Bakana tabi olması..

BAŞKAN – Yazılı verdiniz mi Bakanlığımıza?

MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI AYHAN YÜKSEL - Yok, bizden bir talep istenmedi efendim, resmî talep...

BAŞKAN – E, istiyorum işte.

MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI AYHAN YÜKSEL - Şu anda biz Komisyona, buraya vereceğiz. Yani bizim taleplerimiz aslında size şöyle...

BAŞKAN – Yarın sabah getirir misin?

MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI AYHAN YÜKSEL - Bizim taleplerimiz bine yakın üyemizin faksı ve e-mailleriyle hepinizin e-maillerine gönderildi maden mühendislerinin talepleri, maillerinize bakarsanız. Komisyonun faksına bakarsanız bugün 300’ün üzerinde muhtemelen talep geldi faksla, maden mühendisleri üzerinden.

BAŞKAN – Başkanım, şunda bir anlaşalım: Bin geldi, 5 bin geldi, 10 bin geldi, bak sabırla diniliyorum. Diyorum ki, eğer sen bu isteklerinde samimiysen yarın sabahleyin on toplantısına geliyorsun hem de yazılı olarak veriyorsun.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi Komis

Giriş : Tarih : 14/01/2015

Stenograf : Kayıt: Sanayi Kom. Sayfa: 45

MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI AYHAN YÜKSEL - Tamam, geliyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Biz o mail, faks trafiğine alıştık, bu yönden rahat ol. Ama bırak trafiği, biz burada gerçeği yapalım. Tamam mı? Ben yarın Başkan olarak, Jeoloji Başkanımız da getirsin hem Komisyon üyelerimize hem bürokratlarımıza versin, daha birbirimizi kırmadan, dökmeden devam edelim.

MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI AYHAN YÜKSEL - Elbette. Biz sabah onda burada olacağız, söz.

BAŞKAN – İnşallah.

MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI AYHAN YÜKSEL - Şimdi, Sayın Başkanım, bu yıl 2014'te büyük facialar yaşandı; Soma'da 301 kişi öldü, Ermenek'te 18 kişi öldü, toplamda 350'nin üzerinde biz işçimizi, meslektaşımızı kaybettik.

Aslında, bu kanun, geçen yıl bu zamanlarda çalışılmaya başlanmıştı, baharda gelecekti ama Soma faciası nedeniyle iade edildi Bakanlar Kurulu tarafından, bu tip olayların önlenmesine yönelik bazı tedbirler alınsın dendi. Ama bugün itibarıyla baktığımızda bu kazaların önlenmesine yönelik bir şeyler görmüyoruz, hatta burada biz maden mühendislerinin sorunlarının daha da artacağını düşünüyoruz. Soma'da 301 kişi ölürken 5 tane meslektaşımız yaşamını kaybetti. Bu 5 meslektaşımız aslında kendileri o imkânlarıyla o ocağın çıkabilirlerdi fakat oradaki 140 kişiyi kurtarmak adına, bu mahkeme kayıtlarına da geçmiş, kendi yaşamlarını feda ettiler. Ermenek'te 4 meslektaşımız mağdur durumda. Şimdi, bu sorunların çözüm amacıyla bir şey üretildi. Bu kazaların sorumluluğu konusunda kim eleştirildi? Devletimiz eleştirildi, Enerji Bakanlığı, Çalışma Bakanlığı, MİGEM, TKİ, hepsi eleştirildi. Ancak, bu eleştirilerden kurtulmak adına, bu eleştirilerden hangi kurumun sorumlu olduğu önemli değildir, Türkiye Cumhuriyeti devleti bunlardan sorumludur. Çünkü eski bir siyasetçinin dediği gibi, Fırat'ın kenarında bir koyun kaybolursa devlet ondan sorumludur. Şimdi, burada yetkilendirilmiş kuruluşların...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Hazreti Ömer söylemiş onu.

MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI AYHAN YÜKSEL - Yok, benim yaşıma, siyasetten duyduğum için oradan...

Şimdi, şöyle “yetkilendirilmiş kuruluş” diye bir kavram geliyor. Bu kavram biz maden mühendisleri olarak sorunun çözülmesine elbette ki tarafız ancak sorunu çözmeyecektir, iş güvenliği konusunda da tek yenilik bu gibi gözüküyor. Sadece buna bizim itirazımız yok, herkesten duyunuz, sektör yetkilendirilmiş kuruluşa itiraz ediyor. Jeoloji mühendisleri itiraz ediyor, maden mühendisleri itiraz ediyor. O zaman bizim de buna...

BAŞKAN – Maden mühendisi olarak bir kanunda “Şunun yerine şu gelsin.” demediniz, hâlâ onu bekliyorum ben. Yani “Şu maddede şunu istiyoruz.” demedin.

MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI AYHAN YÜKSEL - Şimdi, efendim, bakın...

BAŞKAN – Yani, eğer elinde varsa onu söyle diyorum. Bak, jeoloji mühendisimiz çok güzel söyledi, başlıca ama sen şunu söyledin, bunu söyledin ama kanuna uygun hiçbir şey söylemedin.

MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI AYHAN YÜKSEL - Bakın, biz yetkilendirilmiş kuruluş tanımının kanundan çıkarılmasını istiyoruz, sektör gibi; sektör de bunu istiyor, Jeoloji Mühendisleri Odası da biz de bunu istiyoruz. Neden istiyoruz? Çünkü, Anayasa'ya göre, biraz önce siz de söylediniz, madenler devlettir; bunun denetlenmesi, izlenmesi devletin görevidir. Bunun tüzel kişilere, özel kişilere, hele ki mühendis olmayan, bu işi bilmeyen, mühendislik bilimini yansıtmayan kişilere verilmesi doğru değildir, sorunları artıracaktır. Bununla ilgili 2 tane de Anayasa Mahkemesi kararı vardır, biri 1985 yılında, biri 2012 yılında Devlet Su İşlerinde, 2 tane mahkeme kararı vardır. Bu mahkeme kararlarıyla önümüzdeki dönemde iptal edildiğinde oluşacak kaos da hem sektörü hem mühendisleri hem de kamu kurumlarımızı sıkıntıya uğratacaktır. Bu, biz maden mühendislerine nasıl bir sıkıntı yaratıyor, ben size şöyle açıklayayım: Bu yasa, yetkilendirilmiş kuruluş yürürlüğe girdiğinde 17 bin tane maden mühendisinin kendi nam ve hesabına piyasada iş yapma şansı kalmayacak, ancak ve ancak Maden İşleri Genel Müdürlüğü yetki verirse proje çizebilecek, projeleri işleme girecek. Ya bir kamu kurumunda çalışacak ya bir şirkette vardiya mühendisliği yapacak ya da bir yetkilendirilmiş kuruluşta çalışacak. Kendi özgür iradesiyle kendi adına bağımsız, tek başına çalışma şansı kalmayacak. Ayrıca, bu kaldırılıyor, bu teknik nezaretçi kaldırılıyor, bu yerine getiriliyor. Sayın Bakan da sabah söyledi “Daimi nezaretçiliği getiriyoruz.” dedi. Zaten daimi nezaretçilik yasa da şu anki hâliyle de mevcut. Hatta daimi nezaretçiliğe şöyle bir ibare eklendi: Eğitim. Yani, mühendis olduktan sonra özel bir eğitim alacaksınız ki daimi nezaretçi olabilesiniz. Daimi nezaretçi nedir? İşte, kanunda tanımlanıyor: Vardiyalarda mühendislik yapacak kişidir. Bir üniversiteden mezun olan kişinin diploması... Devletin üniversitesi ona diploma vermiş, ayrıca kimden eğitim alacak bu?

BAŞKAN – Teknik nezaretçilikle ilgili sana bir şey söyleyeyim: Bu, işte “Daimi olmasın.” diyorsunuz ya, ben milletvekili olmadan, komisyonda da arz ettim, ben makine yüksek mühendisiyim, bir tanıdığım geldi Gaziantep'te “Ya, Halil, sen bizim akrabamızsın.” dedi. “Evet.” dedim. “İşte, şu LPG şeylerini falan oturduğun yerden imzalıyorsun ya, bunu bir imzalarsan.” dedi. İşte, bir mühendise de 5-6 tane mi ne hak vermişler. “Bu nasıl olacak yani ben gelip bakacak mıyım?”

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi Komis Giriş : Tarih : 14/01/2015 Stenograf : Kayıt: Sanayi Kom. Sayfa: 46
dedim. “Yok, yok, gelmene falan gerek yok, sadece para alacaksın” dedi. “Nasıl para alacağım?” dedim. “İşte, imza attığın için para alacaksın.” dedi. “Ne ben o imzayı atarım ne de o sorumluluğa girerim.” dedim.

MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI AYHAN YÜKSEL - Evet, öyle olması lazım.

BAŞKAN – Böyle bir gerçek var. Tabii, bu söylediğiniz fikirler tartışılabilir ama meslektaş olduğumuz için söylüyorum, yani oturduğun yerden madeni kontrol etme falan olmamalı diye düşünüyorum. Yani, birebir madende, oranın sorununu görerek, oranın kaza yaşamaması için elinden geleni yaparak çalışan bir mühendis kadrosu olması gerektiğini şahsım adına söylüyorum.

MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI AYHAN YÜKSEL - Elbette ki efendim, buna en çok karşı çıkan biziz, yani teknik nezaretçiliğin mevcut sorunları vardır, uygulamadan kaynaklı, düzenlemelerden kaynaklı. Bu düzenlemelerin çözülebileceğini, bu konuda önerilerimiz olduğunu da biliyoruz, yönetmelik aşamasında, o konulardaki çalışmalara da katılacağız.

Şimdi, bunlar uygulamadan kaynaklı sıkıntılardır efendim. Biz şu anda daimi nezaretçilikle ilgili orada bir mühendis olmasın da demiyoruz, şu anda mevcut yasada var zaten.

BAŞKAN – Hem de meslektaşlara da iş çıkar.

MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI AYHAN YÜKSEL - Şimdi, zaten var efendim o yasada, mevcut, onu anlatmaya çalışıyorum.

Burada, şimdi böyle olunca ayrıca... Şimdi, bu uygulamaya sektör itiraz ediyor, yetkilendirilmiş kuruluşların olmasına sektörün itirazı var, odaların itirazı var. Bu uygulama mühendislik biliminin madencilğe yansımalarını engelleyecek olduğunu düşünüyoruz. Ayrıca, sabah Jeoloji Mühendisleri Odası Başkanının söylediği gibi, bizde de 2.800 civarında maden mühendisinin istihdamına engel olacak. Şimdi, bu konuda Bakanlıkla biraz anlaşıyoruz, onlar istihdamın önü açılacak diyor, biz istihdamın önü açılrsa üyelerimin ben çok mutlu olurum, benim işsizlik sorunun bir hayli yüksek, yüzde 48’lerde.

BAŞKAN – Hem de üye aidatını alırsın Başkanım.

MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI AYHAN YÜKSEL - Keşke öyle olacağına inansam ben...

BAŞKAN – Para kazanmayan adam sana aidat veremez. Öyle değil mi Osman Ağabey?

MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI AYHAN YÜKSEL - Efendim, zaten aidat da almıyoruz, aidatlarımız yüzde 35’ler seviyesinde, yani tahsilatımız da yok.

BAŞKAN – Yok, yok, iyi olur yani.

MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI AYHAN YÜKSEL - Bizim için aidat meselesi değil, üyemizin istihdam meselesidir, üyemiz iş bulsun önemli değildir bizim aidat almamız.

BAŞKAN – Allah razı olsun, o zaman üye aidatlarını kaldıralım.

MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI AYHAN YÜKSEL - Zaten, yakında, bu gidişle TMMOB kalkacak da.

BAŞKAN – Ben derim ki: “Başkanla anlaştık, aidatları kaldırıyoruz.”

Evet, Başkanım...

MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI AYHAN YÜKSEL - Şimdi, efendim, burada bugün sektörü de dinledik. Bu kanun uygulandığında sektör önemli sorunlar yaşayacaktır, ulusal madencilik sektörümüz küçülecektir; genelgeden küçüldü, genelgeyle duraklama dönemine girdi, küçüldü, daha da küçülecektir, ihracat rakamları daha da geriye gidecektir.

BAŞKAN – Başkanım, özel bir soru: Sen madencilik sektöründe iş yaptın mı?

MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI AYHAN YÜKSEL - Efendim?

BAŞKAN – Özel bir soru: Madencilikte iş yaptın mı?

MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI AYHAN YÜKSEL - Evet, maden mühendisiyim ben.

BAŞKAN – Yok yok, anlatamadım. Ben makine mühendisiyim de bir yerde makine mühendisliği yapmadım, onun gibi soruyorum. Bir madende görev yaptın mı?

MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI AYHAN YÜKSEL - Evet, özel ocağım yok.

BAŞKAN – Yani özel olarak soruyorum.

MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI AYHAN YÜKSEL - Özel bir maden ocağım yok benim. Çalıştım işim gereği, okulu bitirdikten sonra belli bir dönem çalıştım.

Şimdi, burada bu kanun bizim... Maalesef ki kanundan kaynaklı sorumluluklarımız devam edecek. Soma’da 6 tutuklumuz var, 45 sanığımız var, Ermenek’te 4 sanığımız vardır. Burada devletin denetim yetkisini, bu sorumluluktan uzaklaşmak isteyip maden mühendislerinin üzerine yüklemesi önemli sorunlara yol açacaktır, sektöre ek maliyetler getirecektir, maden mühendislerinde işsizlik sorununu artıracaktır, diplomalarımızın geçersiz olmasına sebep olacaktır.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi Komisyonu Giriş : Tarih : 14/01/2015 Stenograf : Kayıt : Sanayi Kom. Sayfa: 47

Bizim için en önemli şey budur. Diplomalarımız, maalesef, Maden İşleri Genel Müdürlüğü yetki vermediği takdirde uygulama olursa geçersiz olacaktır. Sektörün sorunlarını çözmesi için taleplerin karşılanmasını talep ediyoruz.

BAŞKAN – Peki, çok teşekkür ederim Sayın Başkan, katkılarınız için teşekkür ederim. Yarın sabah da sorunları inşallah şey yapalım.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Değerlendirmeyi, sonucu yarın mı dinleyeceğiz?

BAŞKAN – Yok, hemen cevap verirlerse dinleyelim. Alim Hocam, eğer bu sorulara cevap vermeye hazırsanız... Yoksa “Biz çalışalım yarın sabah verelim.” dersiniz sabah, yok “Şimdi verelim.” dersiniz şimdi dinleyeceğiz.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – İzin verirseniz çok kısa bir değerlendirme yapabilir miyim?

BAŞKAN – Bir dakika, son bir konuşmacı var ondan sonra, tamam mı?

Evet, son konuşmacı, sonra en son sözü Müsteşar Bey’e vereceğim.

Buyurun.

TÜMMER BAŞKANI RAİF TÜRK – Sayın Başkanım, sayın Komisyon üyeleri, Sayın Müsteşarım, meslektaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Arkadaşlarımız kanunla ilgili olarak hemen hemen aynı şeyleri söylediler. Bütün şikâyetler, bütün öneriler 5-10 madde çerçevesinde oluşmaktadır. Biz de TÜMMER olarak TOBB Madencilik Meclisi, Ege Maden İhracatçıları Birliği ve Türkiye Madenciler Birliğiyle birlikte bu konudaki görüşlerimizi hem Sayın Başkanlığınıza hem de Müsteşarlığınıza sunduk. Bu nedenle aynı tekrarlara çok fazla girmenin bir anlamı olmadığını düşünüyorum.

BAŞKAN – Doğru düşünüyorsun Başkanım.

TÜMMER BAŞKANI RAİF TÜRK – Sayın Başkanım, Türkiye Mermer Doğal Taş Ve makineleri Üreticileri Birliği aynı zamanda Mermer Makineleri Üreticileri birliğinin de üst kuruluşu. 18 derneğimiz, 2 ihracatçı birliğimiz, bir de makine üreticileri derneğimiz var ve yaklaşık, makine üreticileri birliğiyle birlikte 300 bine yakın insan istihdam edilmektedir.

BAŞKAN – Ne kadar insan?

TÜMMER BAŞKANI RAİF TÜRK – 260 bin mermer, Makine Üreticileri Derneğinin de aşağı yukarı 30-40 bin kişiyi kapsadığını düşünerek 300 bine yakın insan diyorum efendim.

Bütün derneklerimizin yasa tasarısı konusunda aynı şeyleri düşündüğünü çok rahatlıkla söyleyebilirim. Dün Mecliste ziyaret ettiğimiz bir milletvekilimize “Sektörün büyük bir çoğunluğu bizim gibi düşünüyor.” dediğim zaman “Nereden biliyorsun?” dedi bana. Şu an o vekilimiz burada yok ama burada gördük ki bütün sorunlar ortak ve hemen hemen herkes aynı görüşte. Yani, bu ihale yasası, devir, izinler gibi bunları kısaca sıralayabilirim. Tüzel kişilik gibi maddeler üzerinde durulan maddeler ve değiştirilmesi istenen maddeler. Bu maddeler değişmediği takdirde maalesef sektörümüz çok büyük sıkıntılar yaşayacaktır ve bunun nasıl bir sonuç yaratacağı konusunda da çok fazla bir şey söylemeye gerek yok efendim.

Para cezaları konusunda herkes bir fikir yürütüyor, neden bu kadar para cezası. Ben şöyle düşünüyorum, doğru veya yanlış; Benim düşüncem şu: Sektörün çok para kazandığı düşünülüyor ve devlete bunu yeterince aktarmadığı gibi bir fikir oluşmuş. Bir şekilde üreticiyi, ihracatçıyı daha çok devlete kaynak aktarmaya yönlendirmek gibi bir şey düşünüyorum. Bilmiyorum çok mu zorluyorum ben düşüncelerimi. Aslında sektörümüz Maden İşleri Genel Müdürlüğümüz ve Müsteşarlığımız da çok iyi bilirler ki kayıt altında olan bir sektördür, ihracat yapan bir sektördür ve ihracat yapan bir sektör en az vergi kaçağı yaşayan bir sektör olur. Ben ikinci senemde ihraç kayıtlı satış yaptığının ikinci senesinde bulunduğum şehrin vergi rekortmenleri arasına girdim ve gerçekten utandım “Aman kimse duymasın.” dedim. Yani, biz eğer buradaysak bu şehir ne yapıyor diye düşündüm. Şimdi, bakıyorum, bu, Türkiye’nin her yerinde böyledir. Bir arsa ticaretiyle uğraşan kimsenin ne kadar kazandığı, ne yaptığı, kaç kişiyi çalıştırdığını hiç kimsenin sorguladığı yok ama hayatı üretimle geçen ve gerçekten de dağın dağa borcu var düşüncesiyle kazandığı üç kuruşa beş kuruş da borç ekleyerek, kredi ekleyerek sürekli yatırımlar yapan ve bu nedenle büyük bir cüssesi ortaya çıkan, görünen, yanıltıcı bir büyüklüğü ortaya çıkan sektör mensupları çok para kazanıyor görünüyor ve bu da sürekli cezalarla, sürekli engellerle karşılaşırlarsa bunun sonucu bu sektörün gittikçe erimesi ve farkına varıldığı yerde de telafisi belki de mümkün olmayacak bazı sonuçları getirecektir çünkü iflaslar peş peşe gelecektir çünkü onun sonucu olarak insanların psikolojileri değişecektir. İnsanlar kredi kullanıyor, insanlar borçlanıyor ve bu şekilde yatırım yapıyorlar. 100-150 müracaatın ancak yüzde 10’unu, yüzde 15’ini ruhsata çevirebilen bir firma bütün bu AR-GE çalışmaları sonucunda getirdiği sahayı, yaptığı müracaatı ihaleyle almak istemez. Bu, onun doğal hakkı olmalı ve hiçbir şekilde bu ihale maddesi yasada yer almamalıdır diye düşünüyorum. Bu sadece benim düşüncem değil, bunu sizler de gördünüz ve dinlediniz ki bütün sektörümüz aynı kaygıyı taşımaktadır.

Biz senelerdir Maden İşleri Genel Müdürlüğüyle bir aile gibi... Bütün sektör için söylüyorum. Ben burada bu kurumdan şikâyetçi olan madenci bilmiyorum veya çok azdır ama şimdi aynı Maden İşleri Genel Müdürlüğünün ve aynı Müsteşarlığın karşımıza böyle bir yasa tasarısıyla çıkmasını da doğrusu çok fazla anlamlandıramıyorum.

Teşekkür ederim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi Komis

Giriş : Tarih : 14/01/2015

Stenograf : Kayıt: Sanayi Kom. Sayfa: 48

BAŞKAN – Başkanım, siz bu çalışmalarda bana iki üç defa gelmiş bir Başkansınız. Hiç Nevzat Bey’le falan görüşme şansınız olmuyor mu?

TÜMMER BAŞKANI RAİF TÜRK – Nevzat Bey’le her zaman görüşüyoruz. Nevzat Bey’e teşekkür ediyoruz, kapısı her zaman bize açık ve Nevzat Bey, sizin yaptığınız gibi, bizim davet etmemiz hâlinde yönetim kurulu toplantılarımıza da katılabilecek kadar mütevazı ve bizlerden biri. Bizim o konuda bir şikâyetimiz yok ama bu yasayı anlayamıyorum, onu söylüyorum.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Evet, saygıdeğer vekillerim, Değerli Müsteşarım, değerli Bakanlık temsilcilerim, değerli bu işin yükünü çeken büyüklerim, ağabeylerim, değerli hanımefendiler, değerli basın mensupları; şimdi son sözü Müsteşar Bey’e vermeden... Şu anda altı saatten beri çalışıyoruz. Bu daha bir başlangıç, yarın sabah 10.00’da başlayacak serüvenimiz gene sizleri dinleyerek, istişare ederek, vekillerimizin katkısı alarak inşallah...

Ben daha önceki şöyle bir tecrübemi söyleyeyim: Biz bu ekibimizle –ekibimiz diyorum, affınıza sığınıyorum– vekillerimizle Patent Kanunu’nu çıkardık, patent yasasını çıkardık. Böyle çok morali bozuk insanlar gelmişti ama sonunda giderken bize teşekkür edip giden çok insan gördüm özel sektörden. Hatta, geçen, birkaç hafta önce de bizi davet ettiler, İstanbul’a gittik, ilaç sektörü. Patent Kanunu’nda yaptığımız ilgi ve alaka için orada bile teşekkür ettiler. Ben inanıyorum ki madenciler arzu ettikleri, mutlu oldukları bir kanun çıkınca da bizi unutmayacaklarını ümit ediyorum. Ümit Bey, bu lafım size aynı zamanda. Siz 6’ncısınız, en zengin sizsiniz, lütfen, ona göre.

Peki, Sayın Müsteşarım, buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sektörü büyük bir dikkatle dinledik ve arkadaşlarımızla birlikte olabildiğince not almaya çalıştık. Ümit ediyorum yarın itibarıyla yazılı olarak önerileri de derleyip toparlayabiliriz.

Kısaca ifade etmek gerekirse, şikâyetler birkaç konuda odaklanıyor. İlk müracaat hakkının ortadan kaldırılarak ihale yönteminin getirilmesi, yetkilendirilmiş tüzel kişi müessesesinin kurulması, bakan onayı, devirlerde, redevanslarda ve temditlerde Bakan onayı müessesesinin getirilmesi, para cezalarının yüksek oluşu, yüksek ruhsat bedellerinin ve devlet hakkı miktarlarının yüksek oluşu, Başbakanlık genelgesi, ÇED izinleri, orman izinleri gibi konulardaki yaşanan sıkıntılar konularında odaklanan eleştirilerle karşılaştık.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Yetkilendirilmiş...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Onu ifade ettim Sayın Vekilim.

Burada tabii bunların, bu eleştirilerin bir kısmına kısmen, tamamen katıldığımız eleştiriler söz konusu olabilir, Komisyonumuzun kanun maddelerini tartışırken o konuda görüşlerimizi mutlaka arz edeceğiz, Komisyonun takdiriyle onlar şekillenecek.

Ancak, bir iki hususun altını çizmek istiyorum. Yetkilendirilmiş tüzel kişiler konusu her hâlde tam istediğimiz şekliyle anlaşılmamış gözüküyor. Bizim oradan kastımız, hâlihazırda madencilik işletmelerinde proje hazırlanıyor ve Maden İşleri Genel Müdürlüğüne sunuluyor işletme ruhsatı alınabilmesi için. Bizim bütün maksadımız, bu projelerin daha kaliteli, daha kredibil, uluslararası alanda da dikkate alınabilecek, uluslararası standartların da uygulanabileceği nitelikte projeler olmasını sağlayabilmek. Burada muradımız 17 bin maden mühendisini işsiz bırakmak falan da değil, yine bu maden mühendislerimiz bu projeleri hazırlayacaklar, değişik kademelerle yetkilendirme söz konusu olacak. Zaten sektörde kendi adına, kendi nam ve hesabına çalışan maden mühendisi sayımız çok az. Belki bu vesileyle nitelikli veya kendisini geliştirmiş maden mühendislerimizin proje şirketlerine dönüşmeleri, projeci bir yapıya dönüşmeleri de sağlanmış olacak, sektörün önu açılacak. Belki bunu tam olarak ifadelendirememiş olabiliriz.

Bir de diğer taraftan bu müesseseyi tesis ederek denetim yetkisinin özel sektöre devredilmesi diye bir şey söz konusu değil. Söz konusu bu yetkilendirilmiş tüzel kişiler ya da yetkilendirilmiş kişiler bize ait olan bir denetim yetkisini kullanıyor olmayacaklar, kendi sorumluluklarında hazırlamakla yükümlü oldukları projeleri daha kaliteli ve daha çok kabul edilebilir nitelikte hazırlıyor olacaklar. Yoksa, Maden İşleri Genel Müdürlüğümüz ve Bakanlığımız denetim yetkisini mevcut kanunda olduğu hâliyle muhafaza edecek. Burada bir yetki devri söz konusu değil.

Az önce de ifade ettiğim gibi, birçok konuda katıldığımız hususlar var. Bunu Komisyonumuzun maddeler üzerindeki tartışmaları sırasında ifade edip kanunda gerekli düzeltmeleri yapma ihtiyacı hissedeceğiz. Yalnız, müsaade edersiniz bir serzenişimi daha ifade etmek isterim.

Sayın Bakanımız da açılış konuşmasında ifade etti, benim de daha önce sizlere sunumlarda ifade ettiğim gibi, bu kanun Soma ve Ermenek’te yaşanan elim kazaların ardından da hazırlanmış bir kanun, kanunun bir vasfı da o. Dolayısıyla, ülkemiz madencilik sektöründe böylesine elim kazaların tekrarlanmaması hepimizin dileği. Bu kanunla getirilen düzenlemelerin bu anlamda da hizmet edici olmasını diliyoruz. Sektörümüzden bu yönde de bizleri yönlendirecek, bize

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi Komis Giris : Tarih : 14/01/2015 Stenograf : Kayıt: Sanayi Kom. Sayfa: 49
yardımcı olabilecek nitelikte öneriler alabilmeyi çok isterdik. Cezaların yüksek olması, izinlerin zorlaşması, bunlar doğrudan kazaların önlenmesi için çareler getiren şeyler değil.

BAŞKAN – Doğru. Belki yarın öbür gün sunarlar yani şu kazaların olmaması için gerçekten öneri biz de bekliyoruz.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Bu anlamda biz kanun tasarısı içerisinde başta projelerin daha kaliteli bir şekilde hazırlanmasına icbar ederek, daha sıkı bir denetim mekanizması ve takip mekanizması tesis ederek bunu önlemeye çalışıyoruz ama birçok konu da iş güvenliği mevzuatı içerisinde yapılacak. Ama, bu konuda da sektörümüzün katkısını beklediğimizi ifade etmek isterim Sayın Başkanım.

Komisyonu ve sizlere, değerli vekillerimize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim.

Değerli vekillerim, değerli bürokratlarımız, değerli katılımcılar; yarın sabah saat 10.00’da eksiksiz...

ALİM İŞİK (Kütahya) – 10.30 yapabilir miyiz?

BAŞKAN – Yapamayız Başkanım. Saat 10.00’da...

ALİM İŞİK (Kütahya) – Girişler 09.30’dan başlıyor, 10.00’a yetişemeyebilirler, bizim için problem değil de misafirler açısından.

BAŞKAN – Yok, not bırakacağız, alacağız. 10.00’dan önce misafirlerimiz kapıya gelsinler, kapıya bilgi vereceğiz. Bir de tüm vekillerle onu ayarlayacağız, biz Komisyon olarak ayarlayacağız.

Yarın saat 10.00’da herkesi bekliyoruz.

Görüşmek üzere, iyi geceler.

Kapanma Saati: 21.34